

T.C.
Hitit Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü
Temel İslam Bilimleri Anabilim Dalı

KUR'AN-I KERİM VE KİTAB-I MUKADDES'TE
HZ. DAVUT ANLATIMI
-Farklılıklar ve Özgün Noktalar Açısından Bir Karşılaştırma-

Safi ÇINAR

Yüksek Lisans Tezi

Çorum-2014

KUR'AN-I KERİM VE KİTAB-I MUKADDES'TE HZ. DAVUT ANLATIMI

-Farklılıklar ve Özgün Noktalar Açısından Bir Karşılaştırma-

Safi ÇINAR

Hitit Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü

Temel İslam Bilimleri Anabilim Dalı

Yüksek Lisans Tezi

Tez Danışmanı

Doç. Dr. Selim TÜRCAN

Çorum-2014

KABUL VE ONAY

Safi ÇINAR tarafından hazırlanan “KUR’AN-I KERİM VE KİTAB-I MUKADDES’TE HZ. DAVUT ANLATIMI -Farklılıklar ve Özgün Noktalar Açısından Bir Karşılaştırma-” başlıklı bu çalışma 26/12/2014 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda başarılı bulunarak yüksek lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

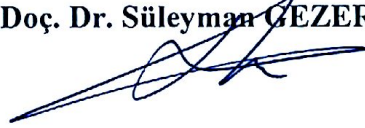
İmza

Prof. Dr. Mesut OKUMUŞ (Başkan)

İmza

Doç. Dr. Süleyman GEZER

İmza

Doç. Dr. Selim TÜRCAN (Danışman)

Yukarıdaki imzaların adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylıyorum.

İmza

Prof. Dr. Mehmet EVKURAN

Enstitü Müdürü

T.C.

HİTİT ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

Bu belge ile bu tezdeki tüm bilgilerin akademik kurallara ve etik davranış ilkelerine uygun olarak toplanıp sunulduğunu beyan ederim. Bu kural ve ilkelerin gereği olarak, çalışmada bana ait olmayan tüm veri, düşünce ve sonuçları andığımı ve kaynağını gösterdiğimi ayrıca beyan ederim. (26/12/2014)

Safi ÇINAR

ÖZET

ÇINAR, Safi, **Kur'an-ı Kerim ve Kitab-ı Mukaddes'te Hz. Davut Anlatımı**, Yüksek Lisans Tezi, Çorum 2014.

Bu çalışma giriş ve iki ana bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde Kur'an-ı Kerim ve Kitab-ı Mukaddes'te yer alan Hz. Davut anlatıları, karakterler ve olaylar bağlamında karşılaştırılmıştır. Kur'an'da Talut ve Calut kıssasında bahsi geçen isimsiz peygamber Kitab-ı Mukaddes'te ki Hâkim Samuel ile, Davut Davîd ile, Talut Saul ile, Calut Golyat ile karşılaştırılarak örtüşen ve örtüşmeyen yönleri ortaya konmuştur. Bu karakterlerin hayat hikâyeleri de karşılaştırılmış, farklılıklar ve özgün noktalar tek tek açıklanmıştır.

İkinci bölümde ise Hz. Davut anlatıları, üslup ve tutarlılık açısından karşılaştırılmaya tabi tutulmuştur. Kur'an ve Kitab-ı Mukaddes'in dil ve üslup özelliği ortaya konmuş sonra Hz. Davut anlatıları üslup açısından mukayese edilmiştir. İkinci bölümde aynı zamanda Kitab-ı Mukaddes'e göre Hz. Davut anlatılarının iç tutarlılık meselesi ele alınmıştır. Davut anlatılarında tutarsızlık unsuru taşıyan yerler tespit edilmiş, bu hususlarda Açıklamalı Kutsal Kitap'ın getirdiği izahatlar sunulmuştur.

Anahtar Sözcükler: Kur'an-ı Kerim, Kitab-ı Mukaddes, Açıklamalı Kutsal Kitap, Davut, Talut, Calut, Saul, Golyat, Anlatı.

ABSTRACT

ÇINAR, Safi, **Narration of David in Qur'an and the Bible**, Master's Thesis, Çorum 2014.

This study consists of introduction and two main sections. In the first section, narrations of David in Qur'an and the Bible were compared with regard to characters and events. Unnamed prophet mentioned in the parable of Talut and Calut in Qur'an was compared with characters in the Bible: Hakim with Samuel, Davut with David, Talut with Saul and Calut with Goliath. Whether they coincide with each other or not was presented. The life stories of these characters were also compared with each other, and the differences and authentic points were explained particularly.

In the second section, narrations of David were compared in point of internal consistency. The language and stylistic feature of Qur'an and the Bible were introduced, and then the narrations of David were compared with regard to style. In the second section, the matter of internal consistency of narrations was also dealt with according to the Bible. Inconsistent points in the narrations of David were determined and explanations in , were presented for these inconsistencies.

Key Words: Qur'an, the Bible, David, Talut, Calut, Saul, Goliath, Narration.

İÇİNDEKİLER

ÖZET.....	i
ABSTRACT.....	ii
İÇİNDEKİLER.....	iii
KISALTMALAR.....	vi
ÖNSÖZ.....	viii

GİRİŞ

1. ARAŞTIRMANIN KONUSU VE ÖNEMİ.....	1
2. ARAŞTIRMANIN AMACI VE METODU.....	2
3. ARAŞTIRMANIN KAYNAKLARI VE HZ. DAVUT’LA İLGİLİ YAPILMIŞ ÇALIŞMALAR.....	4

BİRİNCİ BÖLÜM

KUR’AN-I KERİM VE KİTAB-I MUKADDES’E GÖRE HZ. DAVUT ANLATILARININ KARAKTERLER VE OLAYLAR BAĞLAMINDA KARŞILAŞTIRILMASI

1. HZ. DAVUT’UN SOYU, YAKIN ÇEVRESİ, ŞEMÂİLİ VE AHLAKI.....	8
2. HZ. DAVUT’UN TARİH SAHNESİNE ÇIKIŞI.....	16
2.1. İsrailoğulları’nın Peygamberlerinden Bir Hükümdar İstemeleri.....	16
2.2. Tabut’un/Anlaşma Sandığının İsrailoğulları’na Geri Gelişi.....	27
2.3. İsrailoğulları’nın Bir Nehirle İmtihan Edilmesi.....	34
2.4. Hz. Davut’un Calut’u (Golyat’ı) Öldürmesi ve Hükümdar Olması.....	38
3. HZ. DAVUT’UN PEYGAMBERLİĞİ MESELESİ.....	44
4. HZ. DAVUT’A “FASL-I HİTAB” VERİLMESİ.....	52

5. DAĞLARIN VE KUŞLARIN HZ. DAVUT'A BOYUN EĞMELERİ VE ONUNLA BERABER TESBİH ETMELERİ	55
6. HZ. DAVUT'UN SANATKÂRLIĞI	57
7. HZ. DAVUT'UN BAKTIĞI DÂVÂLAR	
7.1. Başkasının Ekinini Bozan Koyun Sürüsü ve Tarla Dâvâsı.....	60
7.2. İki Kadının Sahiplik İddia Ettiği Çocuk Dâvâsı.....	61
7.3. İki Hasımın Sahiplik İddia Ettiği Koyun Dâvâsı.....	63
8. HZ. DAVUT'UN MESCİDİN/TAPINAĞIN (MABEDİN) YAPIMINI BAŞLATMASI VE VEFATI	69

İKİNCİ BÖLÜM

KUR'AN-I KERİM VE KİTAB-I MUKADDES'E GÖRE HZ. DAVUT ANLATILARININ DİL, ÜSLUP VE TUTARLILIK BAĞLAMINDA KARŞILAŞTIRILMASI

1. KUR'AN-I KERİM VE KİTAB-I MUKADDES'E GÖRE HZ. DAVUT ANLATILARININ DİL VE ÜSLUP BAĞLAMINDA KARŞILAŞTIRILMASI ...73	
1.1. Kur'an-ı Kerim ve Kitab-ı Mukaddes'in Dil ve Üslup Özelliği.....	73
1.2. Kur'an-ı Kerim ve Kitab-ı Mukaddes Kıssalarının Dil ve Üslup Özelliği.....	75
1.3. Kur'an-ı Kerim ve Kitab-ı Mukaddes'te Hz. Davut Anlatılarının Dil ve Üslup Özelliği.....	77
1.3.1. Hz. Davut'un İyi Davranış Örnekliği.....	77
1.3.2. Hz. Davut'un Methedilmesi.....	79
1.3.3. Hz. Davut'un Tenkit Edilmesi.....	81
1.3.4. Hz. Davut Anlatılarının Tekrar Edilmesi.....	83

2. KUR'AN-I KERİM VE KİTAB-I MUKADDES'E GÖRE HZ. DAVUT ANLATILARININ TUTARLILIK BAĞLAMINDA KARŞILAŞTIRILMASI...	86
2.1. Kur'an-ı Kerim'e Göre Hz. Davut Anlatılarının İç Tutarlılık Meselesi.....	86
2.2. Kitab-ı Mukaddes'e Göre Hz. Davut Anlatılarının İç Tutarlılık Meselesi.....	87
2.2.1. Saul Cincilerle Ruhlara Danışanları Ülkeden Kovduğu Halde Kendisi Neden Cinci Bir Kadına Danışmıştır?.....	88
2.2.2. Saul Nasıl Öldü?.....	89
2.2.3. Yişay'ın kaç oğlu vardı? Yedi mi sekiz mi?.....	90
2.2.4. Davut'un Yeruşalim ve Hevron'da Doğan Çocukları Kimlerdir?.....	91
2.2.5. Saul Davut'la Ne Zaman Tanıştı.....	92
2.2.6. Davut Aramlılar'dan Kaç Savaş Arabası Sürücüsü Öldürdü?.....	93
2.2.7. Davut'u İsrail ve Yahuda Halkını Saymaya Kışkırtan Kim?.....	93
2.2.8. Davut Kâhin Ahimelek'i Kandırdı mı?.....	94
2.2.9. Davut Filistliler'i Karşılama mı Çıktı Kaleye mi Sığındı?.....	95
2.2.10. Davut'un Başarıları Nelerdir?.....	95
SONUÇ	97
KAYNAKÇA	99

KISALTMALAR

(a.s.)/(as)	: Aleyhisselam.
A.Ş.	: Anonim Şirketi.
age	: Adı geçen eser.
agm	: Adı geçen makale.
b.	: Bin, ibn.
Bas.	: Basın.
Bkz./bkz.	: Bakınız.
c.	: Cilt.
cs.	: Cilt sayısı.
c.c.	: Celle celâlühu.
Çev.	: Çeviren.
DİA	: Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi.
H/h.	: Hicri.
Hz.	: Hazreti.
Ltd.	: Limited.
M.Ö.	: Milattan Önce.
M.S.	: Milattan Sonra.
s.	: Sayfa.
S.	: Sayı.
Şti.	: Şirketi.
Tahk.	: Tahkik eden.
ty.	: Yayın tarihi yok.
Tic.	: Ticaret.
vd.	: Ve diğerleri.
TDVY	: Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları.
Yay.	: Yayınevi, Yayınları, Yayıncılık.
yy.	: Yayın yeri yok.

ÖNSÖZ

Kur'an-ı Kerim, gerekli olan emirleri, yasakları ve tavsiyeleriyle inşâî; geçmiş peygamber ve topluluklardan bahsetmesiyle hem inşâî hem de ihbârî bir mahiyete sahiptir. İnşâî ve ihbârî mahiyete sahip olan peygamber anlatıları Kur'an'ın önemli bir bölümünü oluşturmaktadır. Peygamber anlatılarının, ahlâki ve terbiyevî oluşları itibariyle inşâî, insanlık tarihinin özetini vermeleri itibariyle de ihbârî bir yanı bulunmaktadır. Peygamber anlatılarında bu iki yön doğrultusunda hareket eden Kur'an, genelde teferruata giren kısımlarla meşgul olmamıştır. Bizim Kur'an-ı Kerim'deki Hz. Davut kıssasına yaklaşımımız ise anlatıların özgünlüğü, muhtevası, üslubu ve özgünlüğü açısından olacaktır.

Çalışmamızı iki bölüme ayırdık. Birinci bölümde Hz. Davut anlatılarını, karakterler ve olaylar bağlamında karşılaştırmaya tabi tuttuk. İkinci bölümde ise her iki kitaptaki anlatıları dil, üslup ve tutarlılık açısından mukayese ettik. Her iki kitaba göre Hz. Davut anlatılarının örtüşen ve farklılık arz eden yönlerini tespit ettik. Kur'an'daki Hz. Davut anlatılarının Kitab-ı Mukaddes'tekinden ayrıldığı yerleri ortaya koyduk. Bu farkların en önemlileri “Dağların ve kuşların Hz. Davut'a boyun eğmeleri ve onunla beraber tesbih etmeleri”, “Hz. Davut'un baktığı bazı davaların Kitab-ı Mukaddes'te yer almadığı halde Kur'an'da yer alması”, “Kur'an'ın, üslup itibariyle Hz. Davut'un ahlaki örnekliliğine ilişkin çıkarımlarının Kitab-ı Mukaddes'e göre daha açık olması”dır. Hiç şüphesiz çalışmada Kitab-ı Mukaddes'in Kur'an'dan ayrıldığı yerleri de ortaya koyduk. Kısaca, Kur'an-ı Kerim ve Kitab-ı Mukaddes'e göre Hz. Davut anlatıları hakkında, farklılar ve özgün noktalar açısından bir fikir verebilmek gayesiyle bu çalışmayı başlattık.

Konunun tespitinde önemli rolü olan, ayrıca çalışmamızın hazırlanmasında her türlü öneri ve yardımlarını esirgemeyen, fikirleriyle bana ışık tutan danışman hocam Doç. Dr. Selim TÜRCAN Bey'e teşekkürü bir borç bilirim.

Safi ÇINAR
ÇORUM-2014

GİRİŞ

1. ARAŞTIRMANIN KONUSU VE ÖNEMİ

Kur'an-ı Kerim kıssalarının büyük bir bölümünü peygamber kıssaları oluşturmaktadır. Geçmiş peygamberlerin risâleti ve bu peygamberlerin ümmetlerinin kaderi ile alakalı ayetler Kur'an'ın yaklaşık dörtte birine tekabül etmektedir.¹ Peygamber kıssaları içerisinde Hz. Davut'a ait anlatılar ise Kur'an'da önemli bir yer tutmaktadır. Aynı şekilde Hz. Davut'la ilgili anlatıların Kitab-ı Mukaddes'te de çok fazla yer tuttuğu görülmektedir. Biz bu çalışmamızda Kur'an ve Kitab-ı Mukaddes'teki Hz. Davut'la ilgili anlatıları benzerlikler ve farklılıklar açısından karşılaştırmaya tabi tutmak istedik ve bundan dolayı tezimizin başlığını ***“Kur'an-ı Kerim ve Kitab-ı Mukaddes'te Hz. Davut Anlatımı -Farklılıklar ve Özgün Noktalar Açısından Bir Karşılaştırma-”*** diye koyduk.

Hz. Davut'la alakalı yüksek lisans düzeyinde yapılan birtakım çalışmalar bulunmaktadır. Bu çalışmalara göz atıldığında bunların genelde Hz. Davut'u tarihi süreç içerisinde değerlendirdikleri görülmektedir. Çalışmamız, Kur'an ve Kitab-ı Mukaddes tarihinde önemli bir yeri olan Hz. Davut'u tüm yönleriyle Kur'an ve Kitab-ı Mukaddes'e göre bir karşılaştırmaya tabi tutmayı hedeflemektedir. Çalışma, Hz. Davut'u Kur'an ve Kitab-ı Mukaddes'e göre tarihsel bir süreç içerisinde değerlendirmenin ötesinde, her iki kitabın Hz. Davut'la ilgili anlatılarını olaylar, karakterler, üslup ve tutarlılık açısından bire bir karşılaştırmaya tabi tutmayı, benzerlikleri ve farklılıkları tek tek ortaya koymayı, dolayısıyla bu alandaki boşluğu doldurmayı amaçlamaktadır.

---

¹ Hasan Yılmaz, “Kur'an'ın Ana Konularına Dair Bazı Tasnifler” *Diyanet İlmî Dergi*, c. 46, S. 4, s. 57.

2. ARAŞTIRMANIN AMACI VE METODU

Kur'an'daki kıssalarla Kitab-ı Mukaddes'teki kıssalar arasında bazı benzerliklerin olduğu inkâr edilemez bir gerçektir. Ancak bu, iddia edildiği gibi Kur'an'daki kıssaların Kitab-ı Mukaddes'ten veya Yahudi ve Hıristiyanlara ait kaynaklardan alınmış olduğunu söylemek anlamına gelmez.²

Umumiyetle Müslümanlar, Kitab-ı Mukaddes içerisinde yer alan Tevrat'ın, Zebur'un ve İncil'in Kur'an'dan önce Allah tarafından indirilmiş kitaplar olduklarını, ancak zamanla bu kitapların tahrif edildiklerini kabul ederler.³ Şurası bir gerçek ki Kitab-ı Mukaddes'in içerisinde bütünüyle tahrif edilmemiş olduğunu gösteren yerler de vardır. Bu tahrif edilmemiş yerler Kur'an'la benzerlikler, hatta bazen paralellikler gösterir. Kur'an ve Kitab-ı Mukaddes'in örtüşen ve benzeşen yerlerinden anlıyoruz ki Kur'an'ın getirdikleri yeni bir şey değil, önceki kitapların getirdiklerinin bir devamı mahiyetindedir. Nitekim Kur'an, daha önceki kitapları tahrif edilmemiş tarafları itibariyle “ *(Ey Muhammed) O, sana Kitab'ı hak ve önceki kitapları tasdik edici olarak tetricen indirmiştir...* ”⁴ diyerek tasdik eder. Yine Kur'an, Hz. Musa'ya verilen kitabı “kılavuz”,⁵ “nur ve insanlara yol gösterici”⁶ olarak vasıflandırır.

---

² Bu iddianın özeti şudur: Kur'an'daki kıssalarla Kitab-ı Mukaddes'teki anlatılar arasında, bazı benzerliklerin olmasından hareketle, Kur'an'ın Allah'tan gelen bir vahiy olduğu fikrini kabul etmeyen gayrimüslimler, Müslümanlarla temas kurdukları erken dönemlerden itibaren Kur'an'daki materyalin kaynağını tespit etme çabası içerisine girdiler. Bazı gayrimüslimler, Yahudi ve Hıristiyan geleneğine ait bilgileri Muhammed'e aktaran gizemli bir hocasının olmuş olabileceği iddiasını ortaya attılar. Sonra bu iddialarıyla ilişkili olarak rahip Bahira ve gizemli bir kişiliğe sahip olan Sergius'u örnek verdiler. Modern dönemde ise batı dünyasında, Kur'an'daki materyal ve özellikle kıssaların Yahudi ve Hıristiyan çevrelerden adapte edilmiş olduğu iddiası genel kabul gördü. Bu iddia birçok batılı oryantalist tarafından da yaygın bir şekilde sürdürüldü. Öte yandan Kur'an'daki Kitab-ı Mukaddes'le ilişkili materyalin, doğrudan Kitab-ı Mukaddes'ten değil, Kitab-ı Mukaddes yorum ve tefsirleriyle Yahudi ve Hıristiyanlara ait kaynaklardan alınmış olduğu düşüncesi de yaygın şekilde savunuldu. Daha fazla bilgi için bkz. Şinasi Gündüz, “Kur'an Kıssalarının Kaynağı Eski Ahit Mi?”, *IV. Kur'an Sempozyumu*, Fecr Yay., Ankara, 1998, s. 49-52; Osman Cilacı, “Kur'an Kıssaları Yahudilikten mi Alınmıştır?”, *İslam Medeniyeti (dini-ilmî-fikri aylık mecmua)*, İstanbul 1973, S. 32, s. 28-29.

³ Tevrat'ın tahrifi meselesinde Müslümanlar üç farklı görüş beyan etmişlerdir. 1) Tevrat'ın ekseri kısmının tahrif edildiğini savunanlar. İbn Hazm, İbn Kayyim el-Cevziyye ve el-Karafi gibi. 2) Tevrat'ta tahrifin olmadığını savunanlar. İbn Haldun ve Makrizî gibi. 3) Tevrat'ta kısmi tahrifi savunanlar. İbn Teymiyye, Elmalılı Muhammed Hamdi Yazır ve Süleyman Ateş gibi. Daha fazla bilgi için bkz. Baki Adam, “Tevrat'ın Tahrifi Meselesine Müslüman ve Yahudi Cephesinden Bir Bakış”, Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi, Ankara ty., c. 36.

⁴ Al-i İmran, 3/3.

⁵ İsrâ, 17/2.

⁶ Kasas, 28/43.

Kur'an, daha önceki Kutsal Kitapların tahrif edilmemiş yanlarını tasdik ettiğini söylediği gibi onların tahrif edilmiş yanlarının da bulunduğunu söyler. Şu ayetler bu hususa dikkat çeker: *“Onlar kitabı elleriyle yazıp ‘bu Allah katındandır’ derler.”*⁷ *“Allah’ın kelamını bile bile değiştirmektedirler.”*⁸ Bundan dolayı biz bu çalışmada Kur'an ve Kitab-ı Mukaddes'te Hz. Davut anlatılarını farklılıklar ve özgün noktalar açısından karşılaştırmaya tabi tutmayı, Hz. Davut'la ilgili anlatıların sadece benzeyen yönlerini değil, benzemeyen yönlerini de ortaya çıkarmayı amaçladık.

Çalışmamızda izlediğimiz yönteme gelince, çalışmamız boyunca, tezimize yakın görülebilecek yüksek lisans ve doktora tezlerine, konuyla alakalı makalelere, çok sayıda tefsir ve tarih kitaplarına, çeşitli ansiklopedilere başvurduk. Bu kaynaklardan Hz. Davut'a ait bilgileri yeri geldikçe tezimize aldık. Tezimizi iki bölüme ayırdık, birinci bölümde Kur'an'da Hz. Davut anlatıları içerisinde yer alan karakterleri ve olayları Kitab-ı Mukaddes'teki karakter ve olaylarla birebir karşılaştırdık. Her iki kitabın anlatıları arasında örtüşen ve örtüşmeyen, benzeyen ve benzemeyen yönleri tek tek ortaya koymaya çalıştık. İkinci bölümde ise Kur'an'ı Kerim ve Kitab-ı Mukaddes'e göre Hz. Davut anlatılarını dil ve üslup açısından karşılaştırdıktan sonra her iki kitaba göre Hz. Davut anlatılarının iç tutarlılık meselesini ele aldık. Kitab-ı Mukaddes'te Davut anlatılarında tutarsızlık arz eden yerlere Açıklamalı Kutsal Kitap'ın⁹ getirdiği tevilleri/izahları sunmaya çalıştık. Çalışmamızın sınırlarını aşmamak için karşılaştırmayı Kur'an ve Kitab-ı Mukaddes metinleri üzerinde yaptık. Yapılan açıklamaları ve yorumları genelde karşılaştırmaya tabi tutmadık. Çalışmamızın bu meyanda yapılacak çalışmalara fikir vereceğini düşünmekteyiz.

---

⁷ Bakara, 2/79.

⁸ Bakara, 2/75.

⁹ Açıklamalı Kutsal Kitap, farklı mezhep ve akımları temsil eden on iki kişilik yazı kurulunun altı yıl süren yoğun çalışmaları sonucunda Kitab-ı Mukaddes'in açıklaması olarak ortaya çıkmıştır. Bkz. <http://www.kitabimukaddes.com>

3. ARAŞTIRMANIN KAYNAKLARI VE HZ. DAVUT’LA İLGİLİ YAPILMIŞ ÇALIŞMALAR

Bu çalışmamızda, *Kur’an-ı Kerim* ve *Kitab-ı Mukaddes* başta olmak üzere tefsir, tarih ve hadis kitapları, makaleler, tezler ve ansiklopedilerden yararlandık. Meâl olarak Hayreddin Karaman ve diğerlerinin hazırladığı “*Kur’ân-ı Kerîm ve Açıklamalı Meâli*” ile Süleyman Ateş’in “*Kur’ân-ı Kerîm ve Yüce Meâli*”ni kullandık. *Kitab-ı Mukaddes*’in iki farklı tercümesini kullandık. Bunlar: *Kitab-ı Mukaddes*, *Kitab-ı Mukaddes Şirketi*, Yeni Yaşam Yayınları, İstanbul-2011 basımı ile *Kitab-ı Mukaddes*, *Kitab-ı Mukaddes Şirketi*, Baskı: Kaplan Ofset, İstanbul-2012 basımı olan tercümeledir. “*Açıklamalı Kutsal Kitap* ” *Kitab-ı Mukaddes*’i anlama noktasında başvurduğumuz önemli bir kaynak oldu.

Çalışmamızda istifade ettiğimiz tefsir kitapları Taberî’nin *Câmiu’l-Beyân Fî Te’vili’l-Kur’an*’ı, Sa’lebî’nin *el-Keşf ve’l-Beyan an Tefsîri’l-Kur’an*’ı, Zemahşerî’nin *Tefsîru’l-Keşşâf*’ı, Fahrüddîn Râzî’nin *Mefâtihu’l-Gayb*’ı, Kurtubî’nin *el-Câmi’u li Ahkâmi’l-Kur’an*’ı, Beydâvî’nin *Envâru’t-Tenzîl ve Esraru’t-te’vil*’i, Neseî’nin *Medâriku’t-Tenzîl ve Hakâiku’t-Te’vil*’i, İbn Kesîr’in *Tefsîru’l-Kur’ani’l-Azîm*’i, İbn Atiyye’nin *el-Muharreru’l-Vecîz fî Tafsîri’l-Kitâbi’l-Azîz*’i, Ebu Hayyân’ın *el-Bahru’l-Muhîr*’i, Ebu’s-Suûd Efendi’nin *İrşâdu’l-Akli’s-Selîm ilâ Mezâye’l-Kur’ani’l-Kerîm*’i, Suyûtî’nin *ed-Dürrü’l-Mensûr fî Tefsîri’l-Me’sûr*’u, Seyyid Kutup’un *Fî Zilali’l-Kur’an*’ı, Mevdûdî’nin *Tefhimu’l-Kur’an*’ı, Vehbe Zuhaylî’nin *et-Tefsîrû’l-Münîr*’i, Sâbûnî’nin *Saffetüt-Tefâsîr*’i, Elmalılı Muhammed Hamdi Yazır’ın *Hak Dini Kur’ân Dili*, Hasan Basri Çantay’ın *Kur’ân-ı Hakîm ve Meâl-i Kerîm*’i, Hayreddin Karaman ve diğerlerinin hazırladığı, *Kur’an Yolu Türkçe Meâl ve Tefsir*’idir.

Çalışmamızda yararlandığımız tarih kitapları Taberî’nin *Târîhu’t-Taberî /Târîhu’r-Rusul ve’l-Mulûk*’ü, İbnu’l-Esîr’in *el-Kamil Fi’t-Tarih*’i, Sa’lebî’nin *Arâisü’l-Mecâlis fî Kasâsi’l-Enbiya*’sı, Salah Abdülfettah Halidî’nin *Kur’an Öyküleri*, Mevdûdî’nin *Tarih Boyunca Tevhid Mücadelesi ve Hz. Peygamberin Hayatı*, Mustafa Asım Köksal’ın *Peygamberler Tarihi*, Bünyamin Ateş’in *Peygamberler Tarihi*, İsmail Yiğit’in *Peygamberler Tarihi*, Ekrem Sarıkçıoğlu’nun *Dinler Tarihi*, Hayrullah Örs’ün *Musa ve Yahudilik*’ adlı eseridir.

Hız. Davut hakkında tespit ettiğimiz tez çalışmaları şunlardır:

Neslihan Calasın'ın, “Yahudi ve İslam Geleneğinde Hz. Davud”u¹⁰: Tez iki bölümden oluşmaktadır. Birinci Bölümde Yahudi geleneğinde Hz. Davut'un soyu, gençliği, evlilikleri, çocukları, şahsiyeti, ahlakı ve günahı işlenmiştir. Hz. Davut'un Golyat'ı öldürmesi ve Saul ile olan mücadelesi anlatılmıştır. İkinci Bölümde ise İslam geleneğinde Hz. Davut'un soyu, ailesi, gençliği, krallığı, peygamberliği ve ahlakı ele alınmıştır.

Tahir Kaymak'ın, “Kur'an-ı Kerim ve Kitab-ı Mukaddes'e Göre Hz. Davud”u¹¹: Birinci bölümde Hz. Davut'a verilen Zebur'un muhtevası ve özellikleri hakkında bilgi verilmiştir. İkinci bölümde Yahudi kaynaklarına göre Hz. Davut ele alınmıştır. Davut'un soy kütüğü, Golyat ve Saul'le mücadelesi, krallığı, siyasi kişiliği ve başarıları anlatılmıştır. Üçüncü bölümde ise Kur'an-ı Kerim'de, tefsirlerde ve hadislerde Hz. Davut incelenmeye gayret edilmiştir.

Bilal Atik'in, “Kral ve Peygamber Olarak Davud (a.s.) ve Süleyman (a.s.) Kıssalarıyla Verilmek İstenen Mesajlar”ı¹²: İsrailoğulları tarihinde Hz. Davut dönemi ve Davut'un kral oluşu, kendisine Zebur'un verilmesi, Hz. Davut'un şahsiyeti ve hususiyetleri ele alınmıştır. Hz. Davut, Kitab-ı Mukaddes ve Kur'an'daki şekliyle anlatıldıktan sonra Hz. Davut kıssasıyla verilmek istenen mesajlar ortaya konmuştur.

Ataullah Kartal'ın, “Kur'an-ı Kerim'de Dâvûd ve Süleymân (as) Kıssaları” adlı tezi¹³: Hz. Davut'un peygamberlik öncesi ve sonrası dönemi, mucizeleri, kendisine verilen nimetler anlatılmıştır. Kur'an ve Kitâb-ı Mukaddes'te geçen Hz. Davut kıssası anlatılarak değerlendirmelerde bulunulmuştur. Son olarak da bu kıssadan çıkarılabilecek mesajlar anlatılmıştır.

Yapılan bu tez çalışmalarında Hz. Davut anlatılarının Kur'an ve Kitab-ı Mukaddes'e göre karşılaştırılmasının genel düzeyde kaldığını gördük. Bununla birlikte adı geçen tez çalışmalarından yararlandık ve ilgili yerlerde gerekli atıfları yaptık. Biz bu

¹⁰ Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara 2001.

¹¹ Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya 1993.

¹² Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara 2008.

¹³ Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul 2009.

çalışmalardan farklı olarak Kur'an-ı Kerim ve Kitab-ı Mukaddes'te yer alan Hz. Davut anlatılarını karakterler ve olaylar bağlamında karşılaştırmaya tabi tuttuk. Kur'an'da Talut ve Calut kıssasında bahsi geçen isimsiz peygamber, Talut, Davut ve Calut karakterlerini sırasıyla Kitab-ı Mukaddes'teki Hâkim Samuel, Saul, Dâvid, ve Golyat karakterleri ile birebir karşılaştırıp bunların benzeyen ve benzemeyen yönlerini ortaya koyduk. Daha sonra Davut anlatılarını üslup ve tutarlılık açısından karşılaştırıp özgün ve farklı noktaları tespit etmeye çalıştık. Çalışmamızla bu alandaki boşluğu doldurmayı amaçladık.

BİRİNCİ BÖLÜM
KUR'AN-I KERİM VE KİTAB-I MUKADDES'E GÖRE HZ.
DAVUT ANLATILARININ KARAKTERLER VE OLAYLAR
BAĞLAMINDA KARŞILAŞTIRILMASI

1. HZ. DAVUT'UN SOYU, YAKIN ÇEVRESİ, ŞEMÂİLİ VE AHLAKI

Davut ismi, Kur'an'ın Arapça metninde “ دَاوُد ” şeklinde 15 defa geçer.¹⁴ İslami kaynaklarda Davut'un, Arapça kökenli bir isim olmadığı,¹⁵ İbranice bir isim olduğu söylenmiştir.¹⁶

Kur'an, Hz. Davut'tan bahsettiği ayetlerde ona hükümdarlık ve hikmet (peygamberlik/hakkı batıldan ayırma ve davaları çözme kabiliyeti),¹⁷ açık ve güzel konuşma yeteneği¹⁸ ve kendisine has bazı özellikler verildiğini¹⁹ bildirmekle beraber onun soyundan, şekil ve şemalinden, hanımlarından ve kardeşlerinden bahsetmemiştir. Kur'an, Hz. Davut'un çocukları içerisinde sadece oğlu Hz. Süleyman hakkında bilgi vermiştir. Kur'an, Süleyman'ın Davut'a verildiğini, onun güzel bir kul olduğunu, daima Allah'a yöneldiğini,²⁰ kendisine peygamberlik verildiğini,²¹ rüzgârların ve şeytanların kendisine boyun eğdirildiğini bildirmiş²² ve onun Sebe' melikesi ile olan mücadelesini ayrıntılı bir şekilde anlatmıştır.²³

İslami Kaynaklarda ise Hz. Davut'un soy kütüğü, şekli ve yakın çevresiyle ilgili Kur'an'da yer almayan şu bilgiler verilmektedir: “Davut (a.s.), Hz. İshak'ın zürriyetinden gelmiştir. Babasının adı İshâ, dedesinin adı Aviyd olup ataları sırası ile Bâaz, Selmûn, Nahşûn, Ammiyyi Nevzeb, Râm, Hasrûn, Fârîd, Yehûzâ, Yâkûb ve İshâk'tır.”²⁴ Annesinin adı Hapt'dır.²⁵

¹⁴ Bkz. Bakara, 2/251; Nisâ, 4/163; Maide, 5/78; En'âm, 6/84; İsrâ, 17/55; Enbiyâ, 21/78, 79; Neml, 27/15, 16; Sebe', 34/10, 13; Sâd, 38/17, 22, 24, 26.

¹⁵ Ebu'l-Kasım el-Hüseyin b. Muhammed, Rağîb el-İsfahanî (ö. 502 H.), *el-Müfredât-ü fi Garîb'il-Kur'an*, Tahk.: Saffan Adnan ed-Dâvudî, 1. Baskı, Dâru'l-Kalem, Beyrut 1412 H., I/321.

¹⁶ Bu husustaki görüşler için sayfa 21-22'ye bakınız.

¹⁷ Bakara, 2/251.

¹⁸ Sâd, 38/20.

¹⁹ Dağların ve kuşların onunla beraber tesbih etmeleri gibi. Bkz. Sâd, 38/18-19.

²⁰ Sâd, 36/30; Kur'an'da Hz. Süleyman'dan bahseden diğer ayetler için bkz. Bakara, 2/102; Nisâ, 4/163; En'âm, 6/84; Enbiyâ, 21/78,81,82; Neml, 27/15-44; Sebe', 34/12-15; Sâd, 38/30-40.

²¹ Nisâ, 4/163; En'âm, 6/84; Enbiyâ, 21/78; Neml, 27/15; Sâd, 38/40.

²² Sâd, 38/35-37.

²³ Neml, 27/15-44.

²⁴ Ebu'l-Hasan İzzeddin Ali b. Ebi'l-Kerem Muhammed b. Muhammed b. Abdilkerîm b. Abdil Vâhid eş-Şeybanî el-Cezerî, İbnu'l-Esîr (ö. 630 H.), *el-Kamil Fi't-Tarih*, Tahk.: Ömer Abdüs-Selam Tedmirî, 1. Baskı, Dâru'l-Kütübî'l-Arabî, Beyrut 1417/1997, I/194.

²⁵ Neslihan Calasın, *Yahudi ve İslam Geleneğinde Hz. Davut*, (Yüksek Lisans Tezi) Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara 2001, s. 45; Neslihan Calasın bu bilgiyi Enver Behnan Şapolyo'nun *Peygamberler Tarihi* kitabının 193. sayfasından almıştır.

Hz. Davut'un rivayetlere göre yedi,²⁶ on bir,²⁷ on üç kardeşi vardı ve o kardeşlerinin en küçükleri idi.²⁸ “Davut (a.s.) kısa boylu ve vücutça çelimsiz olduğu için, babası İshâ onu hor görür, insanlar arasına çıkarmaktan utanır, ona davarlarını götüürdü. Onu Samuel (a.s.)'e de, öteki oğullarıyla birlikte göstermek istememişti.”²⁹

İslami kaynaklarda bildirildiğine göre Hz. Davut, düz³⁰ ve az saçlı,³¹ kırmızı yüzlü, mavi gözlü, ince bacaklı, kısa boylu, uzun sakallı, güzel sesli idi.³² Sesi aynı zamanda gür çıkardı.³³ Hz. Peygamber bir gün Ebû Mûsâ el-Eşârî'nin Kur'an okuduğu duymuş ve ona: “Gerçekten sana Davut mizmarlarından³⁴ biri verilmiştir.” buyurmuştur.³⁵ “Hz. Peygamber bu hadisi ile Ebu Musa'nın ses ve nağmesini Davut (as)'unkine benzetmiştir. Bilindiği gibi dik olmayan orta ve kalın gür sesler için ‘Davûdî’ tabiri kullanılır ki bu çeşit sesler, Davut (as)'a nispet edilmiştir.”³⁶

Kur'an'da Hz. Davut'un güzel ahlakıyla ilgili olarak onun Allah'a çok yöneldiği,³⁷ Rabbinden mağfiret dilediği, eğilerek secdeye kapandığı, tevbe edip Allah'a döndüğü, Allah'ın yanında onun bir yakınlığı ve güzel bir geleceği olduğu³⁸ bildirilmiştir.

---

²⁶ Ebu Abdullah Muhammed b. Ömer b. Hasan b. Hüseyin, Fahrüddîn er-Râzî (ö. 606 H.), *Mefâtihu'l-Gayb (et-Tefsîrul-Kebîr)* 3. Baskı, Dâr'u İhyâi't-Turâsî'l-Arabî, Beyrut 1420 H., VI/516; Ebu's-Suûd Efendi (ö. 982/1574), *İrşâdu'l-Akli's-Selîm ilâ Mezâye'l-Kur'ani'l-Kerîm*, Dâr'u'l-İhyâi't-Turâsîl-Arabî, Beyrut ty. I/244.

²⁷ Calasın, *a.g.e.*, s. 45; Neslihan Calasın bu bilgiyi Enver Behnan Şapolyo'nun Peygamberler Tarihi kitabının 193. Sayfasından almıştır.

²⁸ Ahmed b. Muhammed b. İbrahim, Ebu İshak es-Sa'lebî, *el-Keşf ve'l-Beyan an Tefsîri'l-Kur'an*, Tahk.: el-İmam Ebî Muhammed b. Âşur, 1. Baskı, Dâr'u İhyâi't-Turâsî'l-Arabî, Beyrut 1422/2002, II/217.

²⁹ Mustafa Asım Köksal, *Peygamberler Tarihi*, Türkiye Diyanet Vakfı Yay., Ankara 2004, s. 179.

³⁰ Köksal, *a.g.e.*, s. 179.

³¹ Taberî, *a.g.e.*, I/476.

³² Ahmed b. Muhammed b. İbrahim, Ebu İshak es-Sa'lebî, *Arâisü'l-Mecâlis fi Kasâsi'l-Enbiya*, Mısır ty. s.244.

³³ Köksal, *a.g.e.*, s. 179.

³⁴ Mizmar [A.i.] 1. Neye benzeyen bir nefesli çalgı. 2. Zebûr sûrelerinden her biri. 3. Nefes borusu, hançere. (D. Mehmet Doğan, *Büyük Türkçe Sözlük*, “mizmar”, Ülke Yayın Haber Tic. Ltd. Şti., İstanbul 1994, s. 779).

³⁵ Buhârî, Ebu Abdullah Muhammed b. İsmail, *Sahîhul-Buhârî*, Dâr'ul-Fehm, Beyrut ty., Kitab-ü Fedâilil-Kur'an, Bab 31.

³⁶ Abdullah Aydemir, “Hz. Dâvud (a.s.)”, *Diyanet Dergisi*, Sayı: 6, Yıl: 1975, s. 343.

³⁷ Sâd, 38/17.

³⁸ Sâd, 38/24-25.

İslami kaynaklara göre ise Hz. Davut, temiz kalpli,³⁹ alçak gönüllü ve duygusaldı. Çok ağlardı. İnsanların en çok sabırlısı, öfkesini en çok yeneni ve en çok ibadet edeni idi. Allah'a ibadet için en faziletli vakitleri araştırırdı. Bir gününü tamamen ibadete ayırırdı. Tenhaya çekilip gün boyu Rabbine ibadet ederdi. Gecenin üçte birinde namaz kılardı. Bir gün oruç tutar bir gün iftar ederdi. Yılın yarısını oruçlu geçirirdi. Kazancının üçte birini fakirlere tasadduk ederdi.⁴⁰

Hz. Davut'un yüz hanımı⁴¹ ve on dokuz oğlu⁴² olduğu söylenmiştir. Rivayete göre "Davut (as), ailesi hakkında son derece kıskançtı. Dışarıya çıktığı zaman kapılar kilitlenir, kendisi dönünceye kadar ailesinin yanına hiç kimse giremezdi."⁴³

Kitab-ı Mukaddes'te⁴⁴ Davut'un soyu ve yakın çevresiyle ilgili oldukça fazla bilgi bulunmaktadır. Önce "Davut" isminin ne manaya geldiğini ve bu husustaki görüşleri ziredelim istiyoruz:

1. "Davut" isminin sadece Davut'a verilmiş bir isim olduğu söylenmiştir: " 'Davut' ismi, Kitab-ı Mukaddes'in İbranice metninde 'Davîd' veya 'Dâvîd' şeklinde

³⁹ Ebu Cafer Muhammed b. Cerîr, et-Taberî (ö. 310 H.), *Târîhu't-Taberî (Târîhu'r-Rusul ve'l-Mulûk)*, Dar'ut-Turâs, Beyrut 1387 H., I/476; Köksal, *a.g.e.*, s. 179.

⁴⁰ Köksal, *a.g.e.*, s. 188-190.

⁴¹ Calasın, *a.g.e.*, s. 49.

⁴² Köksal, *a.g.e.*, s. 199.

⁴³ Köksal, *a.g.e.*, s. 197.

⁴⁴ "Kitâb-ı Mukaddes, Hristiyanların dinî alanda otorite kabul ettikleri, Yahudilerin kutsal kitabını da kapsayan yazılar koleksiyonuna verdikleri isimdir." Ömer Faruk, Harman, "Kitâb-ı Mukaddes", *DİA*, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, Ankara 2002, c.26, s.75-76; Kitâb-ı Mukaddesin birinci bölümünü Yahudiliğin kutsal kitabı Ahd-i Atîk; ikinci bölümünü ise Hristiyanlığın kutsal kitabı Ahd-i Cedîd oluşturur. Ahd-i Atîk'de 39 ayrı kitap/yazı vardır ve üç kısma ayrılır: 1. Tevrat (Tora): Hz. Musa'ya indirildiğine inanılan Eski Ahid'in ilk beş kitabına verilen isimdir. 2. Neviim (Peygamberler): Hz. Mûsâ sonrası peygamberlere indirildiğine inanılan kısımdır. 3. Ketuvim (Kitaplar/Yazılar): Ketuvim "Yazılar" demektir. Bunlar, Mezmurlar ve Süleyman meselleridir. Hz. Dâvûd ve Süleyman'a dayandırılırlar. Ahlâkî ve güzel sözleri içerirler. Daha geniş bilgi için bkz. Ekrem Sarıkçioğlu, *Dinler Tarihi*, Fakülte Kitabevi, Isparta 2002, s. 274.

Ahd-i Cedîd'de 27 ayrı kitap/yazı vardır ve dört kısma ayrılır: 1. İsa'nın Yaşamı: Matta, Markos, Luka, Yuhanna adında dört yazar tarafından kaleme alındı. Yazarlar hem olaylara doğrudan doğruya tanık oldular, hem de görenlerden gerekli bilgileri topladılar. 2. Habercilerin İşleri: İlk sırada bulunan yazılar gibi, tarihsel konuları ele alır. Luka'nın yazdığı bu parça, dirilip göklere yükselen İsa Mesih'in İnanlılara Kutsal Ruh'u göndermesiyle başlar. İnanlılar topluluğunun oluşması ve gelişmesiyle ilgili olayları yansıtır. 3. Mektuplar: Habercilerin yazdığı yirmi bir mektup İsa Mesih'in dirilişinden sonraki kişiliğini ve bununla ilgili öğretiyi içerir. Haberci Pavlos bunların on üçünü belli yerdeki topluluklara ve kişilere yazmıştır. Diğer sekiz mektup ise inanlılara yazılmıştır. 4. Vahiy: İsa Mesih'in yeniden gelişine ilişkin peygamberlik bildirilerini içerir. Daha geniş bilgi için bkz. Sarıkçioğlu, Ekrem, *a.g.e.*, s. 274-275; İncil, Önsöz, Kitab-ı Mukaddes Şirketi, Baskı Ohan Matbaacılık Ltd. Şti., İstanbul 1996.

geçer ve İbrânîce'de 'en çok sevilen kişi, göz bebeği' anlamına gelir. Sadece Hz. Davut'a isim olarak verilmiştir."⁴⁵

2. "Davut" kelimesinin bir fiil veya isimden türemiş olabileceği söylenmiştir:

"Dâvûd kelimesi, 'sevmek, hoşlanmak' ve 'sevgisi, muhabbeti olmak' anlamındaki İbrânîce fiilden türemiştir. Ayrıca kelime 'dost, sevgili' anlamındaki bir isimden de türemiş olabilir. Kitab-ı Mukaddes sözlüğünde Dâvûd, 'mahbûb yani 'sevilen', 'âşık olunan', 'yar' ve 'sevgili' anlamına gelir. Papaz Munis Abdunnur, Dâvûd isminin 'mahbûb yani 'sevilen', 'âşık olunan' 'yar' ve 'sevgili' anlamına geldiğini ve onun tam bir isimden muhtasar olduğunu söyler."⁴⁶

3. Bir diğer görüşe göre, Kutsal Kitabın verdiği birçok ad gibi "Davut" isminin lakap olduğu söylenmiştir:

"Her ne kadar bu ada şimdiye kadar 'sevgili' anlamı verilmişse de Kutsal Kitabın verdiği birçok adlar gibi Davut da bir lakaptır. Bunu en yeni buluşlar bize göstermiştir: Fırat üzerinde, bir zamanlar büyük ve zengin bir şehir olan Mari, binlerce yıl, tıpkı öteki sayısız höyükler gibi, bir toprak tepe halinde uyumuşken, 1933 yılında, Fransız bilginleri tarafından kazılmaya başlanmış ve bilim dünyasına yepyeni ışıklar getirmiştir. İşte burada bulunan tabletlerde 'Davidum' kelimesi sık sık geçer ve 'komutan' ya da 'savaş şefi' anlamına gelir. Özel ad olan Caesar, sonradan Çar ya da Kayser şeklinde unvan haline gelmişken, burada unvan sonradan ad olup çıkmıştır."⁴⁷

Yahudiler "Davut" ismini dualarında zikrederler. Davut'un Amida, Birkat Amazon, Roş Hodeş gibi dualarda ve bazı berahalarda⁴⁸ adı geçer.⁴⁹

⁴⁵ Harman, "Dâvûd", *DİA*, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, İstanbul 1994, c. 9, s. 21.

⁴⁶ Atallah Kartal, *Kur'an-ı Kerim'de Dâvûd ve Süleymân (as) Kıssaları*, (Yüksek Lisans Tezi) Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul 2009, s. 37.

⁴⁷ Hayrullah Örs, *Musa ve Yahudilik*, Remzi Kitabevi, İstanbul 2013, s. 179.

⁴⁸ "Gündelik hayatında her Musevi'nin günde 100 beraha (şükür duası okuması) gereklidir, bunlar belli eylemlerden sonra okunabileceği gibi (bir şeyler yiyip içmek, koklamak, tuvaletten çıkmak, vs.) bazen de ansızın karşılaşılabilecek olaylar da olabilir, (şimşek çakması gibi). Bu sebepten dindar Museviler açık başla beraha söylenemeyeceğinden sürekli kipa ile dolaşırlar." *Wikipedia*, "Kipa", Kaynak: <http://tr.wikipedia.org/wiki/Kipa>. (Erişim Tarihi: 29 Aralık 2014).

⁴⁹ Yusuf Besalel, *Yahudilik Ansiklopedisi*, Gözlem Gazetecilik Basın ve Yayın A.Ş., İstanbul 2001. c. 1, s. 137.

Kitab-ı Mukaddes'e göre Davut, Beytlehem'li⁵⁰ İşay'ın (Yesse'nin⁵¹) oğludur.⁵² Eski Ahid'de Davut'un soyu şöyle sayılmıştır: Davut'un babası İşay, İşay'ın babası Ovet, Ovetin babası Boaz, Boaz'ın babası Salmon, Salmon'un babası Nahşon, Nahşon'un babası Amminadav, Amminadav'ın babası Ram, Ram'ın babası Hesron, Hesron'un babası Peres'dir.⁵³ Yeni Ahid'de ise Davut'un soyu İbrahim'e kadar sayılmıştır: İşay, Oved, Boaz, Salmon, Nahşon, Amminadav, Ram, Hesron, Peres, Yahuda, İshak ve İbrahim.⁵⁴

Davut'un kardeşlerine gelince, Kitab-ı Mukaddes'te Davut'un kardeşlerinin sayısı ve kimler olduğu hususunda farklı iki bilgiye rastlıyoruz. I. Tarihler Kitabı'nda İşay'ın yedi oğlu olduğu söylenir: "Birincisi Eliav, ikincisi Avinadav, üçüncüsü Şima, dördüncüsü Netanel, beşincisi Radday, altıncısı Osem, yedincisi Davut."⁵⁵ Buradan Davut'un (kendisi hariç) altı kardeşi olduğu anlaşılıyor. Kitab-ı Mukaddes'in başka bir yerinde ise İşay'ın sekiz oğlu olduğu bildirilir ve "İşay'ın sekiz oğlu vardı."⁵⁶ denilir. Buradan da İşay'ın sekiz oğlundan birisi Davut ise Davut'un (kendisi hariç) yedi kardeşi olduğu anlaşılıyor. Ayrıca Kitab-ı Mukaddes'te ikinci bilgiyi destekleyen şu ifadeler de yer alır:

"Böylece İşay yedi oğlunu da Samuel'in önünden geçirdi. Ama Samuel, 'Rab bunlardan hiçbirini seçmedi' dedi. Sonra İşay'a 'oğullarının hepsi bunlar mı?' diye sordu. İşay, 'Bir de en küçüğü var sürüyü güdüyor.' dedi. Samuel, 'Birini gönder de onu getirsin. O buraya gelmeden yemeğe oturmayacağız. İşay birini gönderip oğlunu getirtti. Çocuk kızıl saçlı,

---

⁵⁰ İbranice'de asıl adı, "ekmek evi" anlamına gelen Beytlehem, Kudüs'ün 8-10 km. kadar güneyinde Yuda bölgesinde, denizden yüksekliği 800 m. olan bir şehirdir. Abdurrahman Küçük, "Beytülahm", *DİA*, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, İstanbul 1992, c. 6, s. 86.

⁵¹ "İşay" ismi başka bir Kitab-ı Mukaddes tercümesinde "Yesse" diye geçer. Bkz. Kitab-ı Mukaddes Şirketi, I. Samuel, 16/1, İstanbul 2011.

⁵² *Kitab-ı Mukaddes*, I. Samuel, 16/1, 10-13; Rut, 4/22; Mezmurlar, 72/20, Kitab-ı Mukaddes Şirketi, Yeni Yaşam Yay., İstanbul 2011; Davut İşay'ın en genç oğludur. Bkz. İşay'ın Besalel, Yusuf, *a.g.e.*, c. 1, s. 136.

⁵³ *Kitab-ı Mukaddes*, Rut, 4/18-22.

⁵⁴ *Kitab-ı Mukaddes*, Matta, 1/1-5; İslami kaynaklarda ki Hz. Davut'un soy ağacı Kitab-ı Mukaddes'teki Davut'un soy ağacına çok benzemektedir. Örneğin İbn Esir'in *el-Kamil fi't-Tarih*'te Hz. Davut'un soyu sırası ile şöyle sayılmıştır: İshâ, Aviyd, Baâaz, Selmûn, Nahşûn, Ammiyyi Nehzeb, Râm, Hasrûn, Fârîd, Yahûzâ, Yâkûb ve İshâk. Kitab-ı Mukaddes'te de Davut'un soy kütüğü hemen hemen aynıdır: İşay, Oved, Boaz, Salmon, Nahşon, Amminadav, Ram, Hesron, Peres, Yahuda, İshak ve İbrahim. Bkz. *Kitab-ı Mukaddes*, Rut, 4/18-22, Matta, 1/1-5. Bu durum, İslami kaynakların Kitab-ı Mukaddes'ten etkilendiklerini göstermektedir.

⁵⁵ *Kitab-ı Mukaddes*, I. Tarihler, 2/13-15.

⁵⁶ *Kitab-ı Mukaddes*, I. Samuel, 17/12.

yakışıklı, gözleri pırıl pırıl bir delikanlıydı. Rab, Samuel'e 'Kalk onu meshet. Seçtiğim kişi odur' dedi. Samuel yağ boynuzunu alıp kardeşlerinin önünde çocuğu meşhetti. O günden başlayarak Rab'bin ruhu Davut'un üzerine güçlü bir biçimde indi."⁵⁷

Yukarıda görüldüğü gibi İşay'ın yedi oğlu Samuel'in önünden geçiyor. Ama Samuel hiçbirini seçmiyor. İşay'ın en küçük oğlunun daha olduğunu öğrenince onu da istiyor. Samuel, Davut gelince kerdeşleri önünde onu meshediyor. Dolayısıyla yukarıdaki ifadelerden Davut'un yedi erkek kardeşi olduğu anlaşılıyor. I. Tarihler 2/13-15 ile I. Samuel 16/10-13 arasındaki tutarsızlığı Açıklamalı Kutsal Kitap şöyle tevil ediyor: "I. Samuel 16/10-13'te Davut'un sekizinci oğul olduğu belirtilirken, bu metinde Davut'un, tercih edilen sıra olarak yedinci oğul oluşunun vurgulanması amaçlanır."⁵⁸ İsrail'de yedi rakamı, eksiksizliği ve kusursuzluğu simgelediği düşünülürse, yedi oğula sahip olmak aile için bereketin doruk noktası sayılırdı."⁵⁹

Davut kızıl saçlı, yakışıklı, gözleri pırıl pırıl, iyi lir⁶⁰ çalan, yürekli, güçlü savaşçı ve akıllı konuşan⁶¹ birisiydi. Çalgıda becerikli, cesareti güçlü, ilişkilerde tedbirli, alımlı bir kişiydi.⁶²

Yahudi kaynaklarına göre Davut farklı etnik grupları bir arada tutmak için bu farklı gruplardan eşler almış ve bir harem kurmuştur.⁶³ Onun hanımlarından en önemlisi Bat-Şeva'dır.⁶⁴ Davut'un bir diğer önemli evliliği Saul'ün⁶⁵ kızı Mikal ile olan evliliğidir. Bu evlilik Kitab-ı Mukaddes'e göre şöyle olmuştur: Saul Davut'tan korkuyordu. Çünkü Rab Davut'laydı. Saul Davut'a: "İşte büyük kızım Merav, onu sana eş olarak vereceğim. Yalnız hatırım için yiğitçe davran ve Rab'bin savaşlarını sürdür."

⁵⁷ *Kitab-ı Mukaddes*, I. Samuel, 16/10-13.

⁵⁸ Açıklamalı Kutsal Kitap, I. Tarihler, 2/10-17'nin açıklaması.

⁵⁹ Açıklamalı Kutsal Kitap, Rut, 4/15'in açıklaması.

⁶⁰ Lir, tarihi M.Ö.9. yüzyıla kadar giden telli, antik bir çalgıdır. Her ne kadar Kithara ile karıştırılsa da gerek daha küçük, gerekse ayaksız oluşu ile ondan ayrılır. Tel sayısı başlangıçta Yunan makamlarının dört sesli tetrakordlardan oluşması nedeniyle 3-4 iken, zamanla 7 ya da nadir olarak 8 telli olarak yapılmışlardır. *Wikipedia* "Lir", ty., Kaynak: <http://tr.wikipedia.org/wiki/Lir>. Erişim Tarihi: 05 Aralık 2012.

⁶¹ *Kitab-ı Mukaddes*, I. Samuel, 16/12; 18.

⁶² The Encyclopedia of The Jewish Religion, "David", Adama Books, New York 1986, s. 106-107.

⁶³ Encyclopedia Britannica, "David", c. 5, s. 518.

⁶⁴ Davut'un Bat-Şeva ile evliliği çok tartışılmıştır. Bu evlilik ileride ayrıntılı olarak ele alınacaktır. Hz. Davut'un Bat-Şeva ile evliliğinin ayrıntısı *Kitab-ı Mukaddes*, II. Samuel, 11/1-27'de anlatılmıştır.

⁶⁵ Saul ileride ayrıntılı olarak işlenecektir.

dedi. Saul Davut'un ölümü kendi elinde değil Filistliler'in⁶⁶ elinde olsun diye düşünüyordu. Ne var ki Saul'un kızı Merav Davut'a verileceği zaman geldiğinde kız Davut yerine bir başkasına eş olarak verildi. Bu arada Saul'un öbür kızı Davut'a gönül vermişti. Bunu duyan Saul, Mikal'i Davut'a eş olarak vermeyi düşündü. Öyle ki Mikal Davut'u tuzağa düşürür; Filistliler de onu öldürürdü. Saul başlık parası olarak Davut'un yüz Filistli'nin sünnet derisini getirmesini istedi. Davut'la adamları gidip iki yüz Filistli öldürdüler. Davut, kralın damadı olabilmek için Filistliler'in sünnet derilerini tam tamına getirip krala sundu. Saul'da buna karşılık kızı Mikal'i eş olarak ona verdi.⁶⁷ Saul'un kızı Mikal'in ölene dek çocuğu olmadı.⁶⁸

Davut'un diğer hanımları ise Ahinoam, Avigayil, Geşur Kralı Talmay'ın kızı Maaka, Hagit, Avital, Egladır. Davut'un bu hanımlarından ve cariyelerinden birçok çocuğu dünyaya geldi. Hevron'da⁶⁹ doğan oğullarının isimleri şunlardır: Amnon, Kilav, Avşalom, Adoniya, Şefatya ve Yitream.⁷⁰ Davut Hevron'dan ayrıldıktan sonra Yeruslaim'de⁷¹ kendine daha birçok cariye ve eş aldı. Yeruslaim'de doğan çocuklarının adları ise şunlardır: Şammua, Şovav, Natan, Süleyman, Yivhar, Elişua, Nefeg, Yafia, Elişama, Elyada ve Elifelet.⁷² Kitab-ı Mukaddes'in bir başka yerinde Davut'un Yeruslaim'de doğan oğulları olarak şunlar sayılır: Şima, Şovav, Natan ve Süleyman. Bu dördü Ammiel'in kızı Bat-Şevadan doğdular. Davut'un diğer oğulları: Yivhar, Elişama,

---

⁶⁶ Deniz kavimlerin Filistliler milattan önce 1200'lerde vuku bulan Kavimler göçü sırasında bölgeye gelmiş ve bugünkü Gazze şeridi ve civarında beş büyük şehir kurarak burayı yurt edinmişlerdir. Hangi ırka mensup oldukları bilinmeyen Filistliler bölgede demir çağını başlatmışlardır. Bir süre sonra yerli halka karışarak benliklerini kaybetmişlerdir. Bugün Filistin, adını Filistliler'den alır. Daha geniş bilgi için bkz. M. Lutfullah Karaman, "Filistin" *DİA*, TDVY. İstanbul 1996, c. 13, s. 90.

⁶⁷ *Kitab-ı Mukaddes*, I. Samuel, 18/12-27.

⁶⁸ *Kitab-ı Mukaddes*, II. Samuel, 6/23.

⁶⁹ Hevron başka bir Kitab-ı Mukaddes tercümesinde Hebron diye geçer. Bkz. *Kitab-ı Mukaddes*, Kitab-ı Mukaddes Şirketi, Baskı: Kaplan Ofset, İstanbul 2012. Hebron Filistin'deki Hâlil şehrinin İbranicedeki adıdır. Bkz. <http://tr.wikipedia.org/wiki/El-Halil>. Erişim Tarihi: 24.05.2013; Milat'tan önce II. Binyılın ilk yarısında Ken'ânîler tarafından kurulmuştur. Mustafa L. Bilge, "Halil", *DİA*, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, İstanbul 1997, c. 15, s. 305.

⁷⁰ *Kitab-ı Mukaddes*, II. Samuel, 3/2-5; I. Tarihler, 3/1-4'te Davut'un Hevron'da doğan çocukları arasında Kilav sayılmaz. II. Samuel, 3/2-5'de ise Daniel sayılmaz.

⁷¹ Yeruslaim, Kudüs'ün İbranice'deki adıdır. Eski Ahid'in Âramice metinlerinde Yerûşâlem şeklinde telaffuz edilmektedir. Latinceye Jerusalem olarak geçmiştir. Yeruslaim **yeru** ve **şalim** olmak üzere iki kelimeden oluşmaktadır. Yeru'nun kurmak, tesis etmek manasındaki 'yârâh'tan gelmesi daha muhtemeldir. Kelimenin ikinci kısmını oluşturan şalim ise 'barış' anlamına gelir. Bkz. Harman, "Kudüs", *DİA*, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, Ankara 2002, c. 26, s. 323.

⁷² *Kitab-ı Mukaddes*, II. Samuel, 5/13-16.

Elifelet, Nogah, Nefeg, Yafia, Elişama, Elyada ve Elifelet olmak üzere toplam dokuz kişiydiler. Tamar onların kız kardeşidir.⁷³

Kur'an ve Kitab-ı Mukaddes metinlerini karşılaştıracak olursak Kur'an, Hz. Davut'un annesinden, babasından soyundan, hanımlarından bahsetmemiştir. Hz. Davut'un çocuklarından sadece oğlu Hz. Süleyman'dan bahsetmiştir. Kitab-ı Mukaddes ise Davut'un soyunu sırasıyla Hz. İbrahim'e kadar dayandırmış ve bunları tek tek saymıştır. Davut'un onlarca çocuğunun ve hanımının ismini vermiştir. Davut'un bazı hanımlarıyla evleniş serüveninden uzun uzadıya bahsetmiştir. Onun hanımlarından başka çok sayıda cariyeleri olduğunu söylemiştir. Kur'an, Hz. Davut'un şekil ve şemailinden hiç bahsetmemiştir. Kitab-ı Mukaddes ise Davut'un şekil ve şemailinden bahsetmiş, Davut'un kızıl saçlı, yakışıklı, gözleri pırıl pırıl birisi olduğunu söylemiştir. Kur'an Hz. Davut'un güzel ahlakıyla ilgili olarak onun Allah'a çok yöneldiğini, Rabbinden mağfiret dilediğini, eğilerek secdeye kapandığını, tevbe edip Allah'a döndüğünü, Allah'ın yanında onun bir yakınlığı ve güzel bir geleceği olduğunu bildirirken; Kitab-ı Mukaddes ise onun yürekli, güçlü savaşçı ve akıllı konuşan, cesareti güçlü, ilişkilerde tedbirli, alımlı bir kişi olduğunu bildirmiştir.

---

⁷³ *Kitab-ı Mukaddes*, I. Tarihler, 3/5-8.

2. HZ. DAVUT'UN TARİH SAHNESİNE ÇIKIŞI

Bu başlık altında Hz. Davut'un tarih sahnesine çıkıp hükümdar ve peygamber olmasını konu edinen altı Kur'an ayetini (Bakara 2/246-251) Kitab-ı Mukaddes anlatılarıyla birlikte ele almaya çalışacağız. Kur'an'ın Talut ve Calut kıssasında bahsi geçen isimsiz peygamber, Talut, Davut', ve Calut'u sırasıyla Kitab-ı Mukaddes'teki Hâkim Samuel, Saul, Golyat ve Davîd ile karşılaştıracız. Zira bu kıssada bahsi geçen fakat ismi belirtilmeyen peygamberin Kitab-ı Mukaddes'teki Hâkim Samuel, Talut'un Saul, Davut'un Davîd ve Calut'un Golyat olarak isimlendirilmiş/anılmış olabileceğini gösteren bazı benzerlikler vardır.

Kur'an ile Kitab-ı Mukaddes arasında benzeşen ve hatta örtüşen bazı yerler bulunmakla birlikte; telif edilemeyecek farklılıklar ve hatta birbirine zıt haberler de bulunmaktadır. Dolayısıyla biz, iki kitabın metinlerinde bahsi geçen karakterleri ve olayları sadece benzerlikler açısından değil, farklılıklar açısından da ele alacağız.

2.1. İsrailoğulları'nın Peygamberlerinden Bir Hükümdar İstemeleri

M.Ö. 1000 yıllarında,⁷⁴ Hz. Musa döneminden sonra İsrailoğulları düşmanları karşısında yenilmiş ve ezilmiş durumda idiler. Düşmanları Allah'ın gönderdiği ve Musa ailesinin bıraktıklarını içeren sandığı ellerinden almışlardı. Halk zillet ve aşağılık içine düşmüş, yöneticilerden halka kadar herkes bu duyguya kapılmıştı. Yaşadıkları zilletten kurtulmak ve galip gelerek izzete kavuşmak istemişlerdi. Bunun da tek yolunun çarpışmak ve cihad etmek olduğunu anlamışlardı.⁷⁵ Bir taraftan zafer ümidiyle savaşmak, bir taraftan da peygamberlerinin peygamberliğini denemek için ona geldiler. Peygamberlerinden kendilerine hükümdar atamalarını istediler.⁷⁶ Aşağıdaki ayet, söz konusu ettiğimiz bu hususu haber vermektedir:

“Musa'dan sonra İsrailoğulları'nın ileri gelenlerini görmedin mi? Peygamberlerine: ‘Bize bir hükümdar gönder ki (onun komutasında) Allah yolunda savaşalım.’ demişlerdi. ‘Ya size savaş yazılır da savaşmazsınız?’ dedi. ‘Yurtlarımızdan çıkarılmış, çocuklarımızdan uzaklaştırılmış

⁷⁴ İsmail Yiğit, *Peygamberler Tarihi*, Kayıhan Yayınları, İstanbul 2012, s. 499.

⁷⁵ Salah Abdülfettah Halidî, *Kur'an Öyküleri*, Çev.: İbrahim Sarmış, Kitap Dünyası Yayınları, Konya 2005, c. 1, s. 307-308.

⁷⁶ Muhammed Hamdi Yazır, Elmalılı, *Hak Dini Kur'an Dili*, Azim Dağıtım, İstanbul ty. c. 2, s. 139.

olduğumuz halde Allah yolunda neden savaşmayalım?’ dediler. Kendilerine savaş yazılınca, içlerinden pek azı hariç, geri dönüp kaçtılar. Allah zalimleri bilir.”⁷⁷

Ayetten anlaşılan o ki Musa’dan sonra İsrailoğulları’nın seçkin kişileri peygamberlerine başvurdular ve ondan komutası altında “Allah yolunda” savaşacakları bir hükümdar tayin etmesini istediler. Peygamberleri de onların bu tekliflerinde ciddi olup olmadıklarını anlamak için “Ya size savaş yazılır da savaşmazsınız?” diye sordu. İsrailoğulları yurtlarından çıkarılıp çocuklarından uzaklaştırıldıkları için savaşmakta ısrar ettiler ve “Allah yolunda neden savaşmayalım” dediler. Kendilerine savaş yazılınca, içlerinden pek azı hariç, geri dönüp kaçtılar.

Kur’an, bu Kıssası’nın meydana geldiği zamanı belirtmemiştir. Yukarıdaki ayetten bu olayın Hz. Musa’dan sonra gerçekleştiği anlaşılmaktadır. Olayın olduğu yılı kesin olarak belirtmek mümkün olmasa da dönem olarak bu kıssanın M.Ö. 1000 yıllarında gerçekleştiği söylenmiştir. İsrailoğulları, Mısır ve Filistin arasındaki bölgede yaşayan Amâlîka⁷⁸ Arapları’nın kendilerine yaptıkları zillet ve sıkıntılar yüzünden peygamberlerinden hükümdar göndermesini istemişlerdir.⁷⁹

İsrailoğulları’nın kendilerine bir hükümdar göndermesini istedikleri peygamberin adı ayette zikredilmediği için o peygamberin hangi peygamber olduğu hususu müfessirler arasında ihtilaf konusu olmuştur. Taberi’nin tefsirinde yer alan bilgiye göre Vehb b. Münebbih bu peygamberin Eşmoyil (İsmail), Süddi Şem’un,

---

⁷⁷ Bakara, 2/246; Tezimizdeki bütün Kur’an ayetlerinin tercümesinde Hayreddin Karaman ve diğerlerinin hazırladığı “Kur’ân-ı Kerîm ve Açıklamalı Meâli” ile Süleyman Ateş’in “Kur’ân-ı Kerîm ve Yüce Meâli”nden yararlandık.

⁷⁸ Amâlîka (Amalekliler) Eski Ahid’de şahıs ve kavim adı olarak zikredilip Yahudi milletin ezeli düşmanı olarak tanıtılır. Tevrat’a göre topluluğun atası Hz. İshak’ın torunu Elifaz’ın cariyesi Timna’dan doğan oğlu Amalek’tir. Dünyanın en eski milleti olup ana yurdu Akabe körfezi ile Lut gölü arasında yer alan Edom ülkesidir. Milattan önce XI. Yüzyılın son çeyreğinde İsrail Devleti’nin kurulması üzerine İsrailoğulları’nı devamlı surette taciz etmişlerdir. Bkz. Sargon Erdem, “Amâlîka”, *DİA*, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, İstanbul 1989, c. 2, s. 556-557.

⁷⁹ Yiğit, *a.g.e.*, s. 499.

Katade Yuşa b. Nûn olduğunu söylemişlerdir.⁸⁰ İbn Kesîr de Katade'den rivayetle bu kişinin Yuşa b. Nûn olduğunu söylemiştir.⁸¹

Râzî tefsirinde, âlimlerden bazılarının bu peygamberin Yuşa b. Nun olduğunu iddia ettiklerini ve ayetteki “*Musa'dan sonra...*” tabirini de buna delil getirdiklerini aktarmıştır. Ancak Râzî bu görüşü zayıf bularak söyle itiraz etmiştir:

“Bu peygamberin ve bu topluluğun kim olduğu ancak, ya mütevatir haberle bilinir veya haber-i vahidle bilinir. Bu konuda mütevatir bir haber mevcut değildir. Haber-i vahid ise zan ifade eder. ‘*Musa'dan sonra...*’ tabiri o peygamberin Hz. Musa'dan sonra olduğunu gösterebileceği gibi, herhangi bir zaman sonra gelebileceğini de gösterir.”⁸²

Kitab-ı Mukaddes'e göre bu peygamber Hâkimlerin sonuncusu olan Samuel'dir.⁸³ Kitab-ı Mukaddes'ten üç farklı Samuel tespit edildiği için bunun diğerleriyle karıştırılmaması gerekir. Kitab-ı Mukaddes'ten tespit edilen üç farklı Samuel şunlardır: “Shiloh'da rahip-peygamber olan Samuel (I. Samuel 1/1-4), Zuph toprağından yerel “kâhin” olan Samuel (I. Samuel 9/1-10), kral atayıp kral indiren son hâkim olan Ramah Samuel (I. Samuel 7/3-8,22; 10/17-25)”⁸⁴dir.

Kitab-ı Mukaddes'e göre Samuel'in babası Elkana, annesi ise Hanna'dır.⁸⁵ Elkana karısı Hannay'la birleşir. Zamanı gelince Hanna gebe kalır ve bir erkek çocuğu doğurur. Hanna: “*Onu Rab'den diledim.*” diyerek adını Samuel⁸⁶ koyar.⁸⁷ Samuel süttten kesildikten sonra onu Rab'be adar.⁸⁸ Küçük Samuel Kâhin Eli'nin gözetiminde Rab'bin hizmetinde kalır.⁸⁹ Samuel büyürken Rab onunla birlikte olur.⁹⁰

⁸⁰ Ebu Cafer Muhammed b. Cerîr, et-Taberî (ö. 310 H.), *Câmiu'l-Beyân fî Te'vili'l-Kur'an*, Tahk.: Ahmed Muhammed Şâkir, 1. Baskı, Müessesetü'r-Risale, Beyrut 1420/2000, V/293.

⁸¹ Ebu'l-Fidâ İsmail, İbn Kesîr, *Tefsiru'l-Kur'ani'l-Azîm*, Tahk.: Sâmi b. Muhammed b. Selamet, 2. Baskı, Dar'u Tayyibe, 1420/1999, I/664.

⁸² Râzî, *a.g.e.*, VI/502.

⁸³ *Kitab-ı Mukaddes*, I. Samuel, Giriş, s.284.

⁸⁴ Nevin Reda “The Qur'anic talut (Saul) and the Rise of the Ancient Israelite Monarchy” Çev.: Mustafa Şentürk, *Kur'an'ın Tâlût'u ve Antik Yahûdî Krallığının Yükselişi*, Hitit Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi, 2010/1, c. 9, Sayı: 17. s. 213.

⁸⁵ *Kitab-ı Mukaddes*, I. Samuel, 1/1-2.

⁸⁶ “Samuel” “Tanrı duyar” anlamına gelir. *Kitab-ı Mukaddes*, I. Samuel, 1/20'nin dipnotu.

⁸⁷ *Kitab-ı Mukaddes*, I. Samuel, 1/20.

⁸⁸ *Kitab-ı Mukaddes*, I. Samuel, 1/24-28.

⁸⁹ *Kitab-ı Mukaddes*, I. Samuel, 2/11.

Genç Samuel, Eli'nin yönetimi altında Rab'be hizmet etmeye devam ederken Eli'nin çocukları Tanrı'ya saygısızlık ederler. Eli onlara engel olamaz. Rab bundan dolayı Eli'ye seslenmeyi ve ona görünmeyi keser, Samuel'e seslenmeye ve görünmeye başlar. Rab, Samuel'i peygamber olarak onaylar. Rab'bin Samuel'i bir peygamber olarak onayladığını bütün İsrail anlar. Rab, Samuel'e görünmeyi sürdürür ve sözü aracılığıyla kendisini Samuel'e tanıtır.⁹¹

Rab, Samuel'i peygamber olarak onayladıktan sonra Samuel İsrail halkına önderlik etmeye başlar. Onları puta tapmaktan men ederek İsrail halkına şöyle der: *“Eğer bütün yüreğinizle Rab'be dönmeye istekliyseniz, yabancı ilahları ve Aştoret'in⁹² putlarını aranızdan kaldırın. Kendinizi Rab'be adayıp yalnız O'na kulluk edin. Rab de sizi Filistlilerin elinden kurtaracaktır.”* Bunun üzerine İsraili'ler Baal'ın⁹³ ve Aştoret'in putlarını atıp yalnızca Rab'be kulluk etmeye başlarlar.⁹⁴

Samuel zamanında Filistliler İsraili'lerin önünde bozguna uğrarlar.⁹⁵ Yenilgiye uğrayan Filistliler bir daha İsrail topraklarına saldırmazlar. Samuel yaşadığı sürece Rab Filistliler'in saldırmasını engeller. Filistliler'in ele geçirdiği kentler İsrail'e geri verilir. Samuel yaşadığı sürece İsrail'e önderlik yapar.⁹⁶

Buraya kadar anlatılanları karşılaştırmaya tabi tuttuğumuzda Samuel ve Kur'an'ın isimsiz peygamberi arasında benzerliklerin ve farklılıkların olduğunu görüyoruz: Kitab-ı Mukaddes, Samuel hakkında çok fazla bilgi verir. Kur'an İsrailoğulları'nın kendilerine kral tayin etmesini istedikleri o peygamberin ismini vermez. Annesi ve babasından bahsetmez. Kur'an, o peygamber hakkında sadece Talut'u Allah adına hükümdar ataması bağlamında bahseder. Kitab-ı Mukaddes ise bu peygamberin adını Samuel diye verir. Samuel'in anne ve babasının adlarını belirtir. Annesinin onu Rabbe adadığından bahseder. Hayatı hakkında oldukça fazla bilgi verir. Samuel, İsrail halkını Aştoret ve Baal gibi putlara tapmamayı, yalnızca Rabbe kulluk

---

⁹⁰ *Kitab-ı Mukaddes*, I. Samuel, 3/19.

⁹¹ Bkz. *Kitab-ı Mukaddes*, I. Samuel, 3/1-21.

⁹² Aştoret Kenanlılar'ın doğurganlık, aşk ve savaş tanrıçası. *Kitab-ı Mukaddes*, Sözlük, s. 1357.

⁹³ “Efendi” ya da “koca” anlamına gelen Baal, Kenanlıların verimlilik ilahıydı. *Kitab-ı Mukaddes*, Sözlük, s. 1358.

⁹⁴ *Kitab-ı Mukaddes*, I. Samuel, 7/3-4.

⁹⁵ *Kitab-ı Mukaddes*, I. Samuel, 7/10.

⁹⁶ *Kitab-ı Mukaddes*, I. Samuel, 7/13-15.

etmeyi öğütlerken; Kur'an'daki isimsiz peygamberin İsrailoğullarına böyle bir öğüdü bulunmamaktadır.

Kur'an'daki İsrailoğulları'nın kral isteme gerekçeleri ile Kitab-ı Mukaddes'teki İsrailoğulları'nın kral isteme gerekçeleri ise örtüşmektedir. Kur'an'da İsrailoğulları savaşı komuta etmesi için kral isterler. Kitab-ı Mukaddes'te de benzer bir gerekçe İsrailoğulları tarafından şu şekilde dile getirilir: “...Öteki uluslarda olduğu gibi, bizi yönetecek bir kral ata. Böylece biz de bütün uluslar gibi olacağız. Kralımız bizi yönetecek, önümüzden gidip savaşlarımızı sürdürecektir.”⁹⁷

Kur'an'daki peygamberin tereddüt ettiği gibi Kitab-ı Mukaddes'in peygamberi Samuel'in de bu istek karşısında tereddüt ettiği görülmektedir: “Ne var ki, ‘Bizi yönetecek bir kral ata’ demeleri Samuel'in hoşuna gitmedi. Samuel RAB'be yakardı.”⁹⁸ Rab, Samuel'e “Onların sözünü dinle ve başlarına bir kral ata” diye buyurdu.⁹⁹

Yukarıda Bakara sûresi 246. ayette bildirildiği gibi İsrailoğulları savaş yazılınca içlerinden pek azı hariç, çoğu savaştan geri dönüp kaçmıştır. Kitab-ı Mukaddes'te de İsraililer'in Saul'ün krallığı döneminde savaştan kaçtığı görülmektedir:

“Filistliler İsraililer'le savaşmak üzere toplandılar. Otuz bin savaş arabası, altı bin atlı asker ve kıyılardaki kum kadar kalabalık bir orduya sahiptiler. Gidip Beytaven'in doğusundaki Mükmas'ta ordugâh kurdular. Durumlarının tehlikeli olduğunu ve askerlerinin sıkıştırıldığını gören İsraililer, mağaralarda, çalılıklarda, kıyılıklarda, çukurlarda, sarnıçlarda gizlendiler.”¹⁰⁰

Dolayısıyla Bakara 246 ile Kitab-ı Mukaddes I. Samuel 13/5-6 arasında İsrailoğulları'nın savaştan imtina etmeleri itibariyle bir benzerlik vardır. Kur'an'a göre İsrailoğulları'nın pek azı hariç çoğu savaştan geri dönüp kaçmış, Kitab-ı Mukaddes'e göre ise durumlarının tehlikeli olduğunu ve askerlerinin sıkıştırıldığını gören İsraililer, mağaralarda, çalılıklarda, kıyılıklarda, çukurlarda ve sarnıçlarda gizlenmişlerdir. Yani İsraililer'in gizlenmeleri de savaştan kaçmak anlamına gelmektedir.

⁹⁷ Kitab-ı Mukaddes, I. Samuel, 8/20.

⁹⁸ Kitab-ı Mukaddes, I. Samuel, 8/6.

⁹⁹ Kitab-ı Mukaddes, I. Samuel, 8/22.

¹⁰⁰ Kitab-ı Mukaddes, I. Samuel, 13/5-6.

Kur'an'da kıssanın devamında İsrailoğulları'na peygamberleri Talut'un Allah tarafından hükümdar olarak atandığını bildirmiş İsrailoğulları ise Talut'un hükümdarlığını kabul etmemişlerdir:

“Peygamberleri onlara: ‘Bilin ki Allah, Tâlût’u size hükümdar olarak gönderdi.’ dedi. Bunun üzerine: ‘Biz hükümdarlığa daha lâıyk olduğumuz halde, kendisine servet ve zenginlik yönünden geniş imkânlar verilmemişken o bize nasıl hükümdar olur?’ dediler. ‘Allah sizin üzerinize onu seçti, ilimde ve bedende ona üstünlük verdi. Allah mülkünü dilediğine verir. Allah her şeyi ihata eden ve her şeyi bilendir.’ dedi.”¹⁰¹

Peygamberleri İsrailoğulları'na Tâlût'un Allah tarafından hükümdar olarak gönderildiğini bildirince onlar buna itiraz ettiler. Onlar kendilerini hükümdarlığa Tâlût'dan daha layık gördüler. Çünkü Tâlût zengin değildi; onlara göre hükümdar olacak şahıs aynı zamanda zengin olmalıydı.

Allah Teâla, peygamberi aracılığıyla verdiği cevapta bu itirazı şöyle reddetmiştir: Bir, bu seçimi Allah, takdir etmiştir. İki, Allah mülkünü dilediğine verir. Üç, yönetici olacak şahısların bilgili ve güçlü olmaları gerekir. “İlimde ve cisimde başkalarından üstün olmak maddi ve manevi nitelikler bakımından namzetler arasında en üstünü olmak demektir.”¹⁰² Dört, Allah her şeyi ihata ettiği ve bildiği için hükümdarlığa kimin layık olduğunu en iyi O bilir.

Tâlût kelimesi hususunda dilciler ve müfessirler iki farklı görüş ileri sürmüşlerdir. Bazı dilciler ve müfessirler, Tâlût kelimesinin Arapça kökenli olmadığını,¹⁰³ “Davut” ve “Calut” kelimeleri gibi acem isim olduğunu söylemişlerdir.¹⁰⁴

---

¹⁰¹ Bakara, 2/247.

¹⁰² Hayreddin Karaman, Mustafa Çağırıcı, İbrahim Kâfi Dönmez, Sadrettin Gümüş, *Kur'an Yolu Türkçe Meâl ve Tefsir*, Diyanet İşleri Başkanlığı Yay., Ankara 2006, I/387.

¹⁰³ Rağıb el-İsfahanî, *el-Müfredât fî Garîbî'l-Kur'an*, Dârul-Kalem, Beyrut 1991, I /522; Ebû Muhammed Abdil-Hak b. Gâlib b. Abdirrahman b. Temâm b. Atiyye el-Endülüsî (ö.546/1151), *el-Muharreru'l-Vecîz fî Tafsîri'l-Kitâbi'l-Azîz*, Tahk.: Abdüsselam Abdişşâfi Muhammed, 1. Baskı, Dâru'l-Kütübil-İlmiye, Beyrut 1422 H., I/331; “Kalıp olarak Arapça değildir ve İbrânî Kutsal Kitabında etimolojik karşılığı yoktur. Fakat İslam öncesi dönemde Yahudi veya Hristiyan olan Kuzeydoğu Arabistanlı al-Samaw'al İbn 'Adiya'ya (ö. M.S.560) isnad edilen şiirde görülür.” Rada, *a.g.e.*, s. 209.

¹⁰⁴ Ebu'l-Kasım Muhammed b. Ömer, ez-Zemahşerî (ö.538 H.), *Tefsîru'l-Keşşâf*, Dâr'ul-Mâriفة, Beyrut 1426/2005, s. 141.

Elmalılı M. Hamdi Yazır, Talut'un asıl isminin İbranice Savil b. Kays olduğunu söylemiştir.¹⁰⁵

Bazı dilciler ve müfessirler ise, “Allah sizin üzerinize onu seçti, ilimde ve bedende ona üstünlük verdi.” ayetinde Tâlût'un cisim itibariyle güçlü olarak nitelenmesinden dolayı, Talut kelimesinin, الطول/uzunluk kelimesinden olduğunu; vezninin de, فَعْلُوتُ vezni olup, kelimenin aslının طالوت şeklinde olduğunu iddia etmişler,¹⁰⁶ boyunun uzun oluşu nedeniyle bu şekilde isimlendirildiğini söylemişlerdir.¹⁰⁷

İslami kaynaklarda Talut'un, Bünyâmin b. Ya'kub'un torunlarından birisi olduğu ve debbağlık yaptığı söylenmiştir.¹⁰⁸ Tâlût, İsrailoğulları'nın Kur'an'da adı geçen ilk kralıdır.¹⁰⁹ Kitaplarda Yuşa b. Nun sonrası (M.Ö. XI yy) yaklaşık olarak 200 yıl süren hâkimler döneminin bitiminde İsrailoğulları'nın başına geçtiği bilgisi mevcuttur.¹¹⁰ Talut İsrailoğulları'nı kendi önderliği altında birleştirmeyi başarmış ve İsrailoğulları'na yönelik Filistinli kabilelerinden gelecek büyük bir tehlikeyi ortadan kaldırmıştır. Talut, İsrailoğulları'nın kaybettikleri topraklarını geri almakla kalmamış, ayrıca güçlü bir devlet meydana getirmiştir.¹¹¹

Kitab-ı Mukaddes'te Samuel önce kendi oğullarını önder atamıştır. Oğulları kendi yolundan gitmemiş ve haksız kazanca yönelip rüşvet almışlardır. Yargıda taraf tutmuşlardır. İsrailoğulları bu duruma karşı çıkararak toplanıp peygamberleri Samuel'e gelmişler ve Ona, ‘Bak sen yaşlandın. Oğulların da senin yolunda yürümüyor. Şimdi, öteki uluslarda olduğu gibi, bizi yönetecek bir kral ata.’ demişlerdir. Ne var ki “Bizi yönetecek bir kral ata” demeleri Samuel'in hoşuna gitmemiş ve Samuel bu hususta Rab'be yakarmıştır.¹¹² Rab, Samuel'e “Onların sözünü dinle ve başlarına bir kral ata”

¹⁰⁵ Yazır, *a.g.e.*, c. 2, s. 141.

¹⁰⁶ Râzî, *a.g.e.*, VI/503-504; Nasıruddin Ömer b. Muhammed el-Beydâvî (ö. 685 H.), *Envâru't-Tenzîl ve Esraru't-Te'vîl*, Tahk.: Muhammed Abdurrahman el-Mür'îşî, Dâru'l-İhyâi't-Türâsil-Arabî, Beyrut 1418 H, I/150; Bkz. Rada, *a.g.e.*, s. 209.

¹⁰⁷ Mustafa Kara, *Kur'an Kıssaları*, Selâmet Yayınevi, Samsun 2011, s. 31.

¹⁰⁸ Taberî, *Câmiu'l-Beyân fî Te'vîli'l-Kur'an*, V/307; İbn Atiyye *a.g.e.*, I/331.

¹⁰⁹ Ali Osman Kurt, “Tâlût” Diyanet İslam Ansiklopedisi, İstanbul 2010, c. 39, s. 552.

¹¹⁰ Kara, *a.g.e.*, s. 31.

¹¹¹ Mevdûdî, *Tarih Boyunca Tevhid Mücadelesi ve Hz. Peygamberin Hayatı*, Çev.: Ahmed Asrar, Pınar Yayınları, İstanbul 1992, c. 2, s. 65.

¹¹² *Kitab-ı Mukaddes*, I. Samuel, 8/1-5.

diye buyurmuştur.¹¹³ Bunun üzerine Samuel de Saul'ü kral olarak atamıştır. Burada Saul'ü kral olarak seçen Rab'dir. Bunu Samuel'in şu sözünden anlıyoruz: “*Samuel halka, ‘Rab’bin seçtiği adamı görüyor musunuz? Bütün halkın arasında bir benzeri yok.’ diye bağırdı.*”¹¹⁴

Kur'an'ın Talut'u ile Kitab-ı Mukaddes'in Saul'ü arasında bazı benzerliklerin olduğu görülmektedir. Tâlût isminin tûl (uzunluk) kökünden türemiş olduğunu söyleyen müfessirlerin görüşünü esas aldığımızda Talut'un, Kitab-ı Mukaddes'te diğer insanlardan daha uzun olarak tasvir edilen Saul ile boyca benzerlik arzettiği görülür: “*Benyaminli Kiş adında bir adam vardı. Benyaminli Kiş sözü geçen biriydi. Saul adında genç, yakışıklı bir oğlu vardı. İsrail halkı arasında ondan daha yakışıklısı yoktu. Boyu herkesten bir baş daha uzundu.*”¹¹⁵ Burada görüldüğü gibi bazı müfessirlerce “uzun” manasına gelen Kur'an'ın Talut'u ile Kitab-ı Mukaddes'in Saul'u boyca benzerlik göstermiş oluyorlar.

Kur'an'ın Talut'u ile Kitab-ı Mukaddes'in Saul'ünü hükümdar seçen merciinin aynı olması bakımından da benzerlikler vardır. Yukarıdaki ayette Tâlût'u hükümdar olarak seçen Allah'tır. Kitab-ı Mukaddes'te de Samuel'in şu sözünden Saul'u kral olarak seçenin Allah olduğu anlaşılmaktadır: “*Samuel halka, ‘Rab’bin seçtiği adamı görüyor musunuz? Bütün halkın arasında bir benzeri yok.’ diye bağırdı.*”¹¹⁶ Samuel'in bu sözünden Saul'u Rab'bin seçtiği anlaşılıyor. Zira Rab, Samuel'e “*Onların sözünü dinle ve başlarına bir kral ata*” diye buyurmuş, bunun üzerine Samuel de Saul'ü kral olarak atamıştı.

Kur'an'da Talut'un, Kitab-ı Mukaddes'te Saul'ün hükümdar seçilmelerine itiraz edenler çıkmıştır. İtiraz edenlerin gerekçeleri birbirine oldukça yakın durmaktadır. Kur'an'da itiraz edenler: “*Biz hükümdarlığa daha lâayık olduğumuz halde, kendisine servet ve zenginlik yönünden geniş imkânlar verilmemişken o bize nasıl hükümdar olur?*”¹¹⁷ dediler. Kitab-ı Mukaddes'te itiraz edenler ise: “*‘O bizi nasıl kurtarabilir?’*

---

¹¹³ *Kitab-ı Mukaddes*, I. Samuel, 8/22.

¹¹⁴ *Kitab-ı Mukaddes*, I. Samuel, 10/24.

¹¹⁵ *Kitab-ı Mukaddes*, I. Samuel, 9/1-2.

¹¹⁶ *Kitab-ı Mukaddes*, I. Samuel, 10/24.

¹¹⁷ Bakara, 2/ 247.

dediler. Saul’u küçümsediler ve ona armağan vermediler. Saul ise buna aldırmadı.”¹¹⁸ Saul’ün hükümdarlığına itiraz edenler ‘*O bizi nasıl kurtarabilir?*’ demekle Saul’ün servet ve zenginlik açısından geniş imkâna sahip olmadığını kastetmiş olmalıdırlar. Böyle olunca her iki kitaba göre itiraz edenlerin gerekçeleri örtüşmüş olmaktadır.

Kur’an’dan Talut’un başarılı bir komutan olduğunu anlıyoruz. Çünkü O, Calut’u yenmiş ve zafer kazanmıştır. Kitab-ı Mukaddes’in Saul’ü de başarılı bir komutan idi: “*Saul, İsrail’e kral atandıktan sonra her yandaki düşmanlarına karşı savaştı. Gittiği her yerde zaferler kazandı.*”¹¹⁹

Kur’an’da Allah’ın Tâlût’a ilim ve bedende üstünlük verdiği belirtilmiştir: ‘*Allah sizin üzerinize onu seçti, ilimde ve bedende ona üstünlük verdi.*’ Kitab-ı Mukaddes’te de benzer bir anlatımla Tanrı’nın Saul’a “başka bir kişilik” verdiği ve “Tanrı’nın Ruhu’nun Saul’un üzerine güçlü bir biçimde indiği” ifade edilmiştir: “*Saul, Samuel’in yanından ayrılmak üzere ona sırtını döner dönmez, Tanrı ona başka bir kişilik verdi. O gün bütün bu belirtiler gerçekleşti. Giva’ya varınca, Saul’u bir peygamber topluluğu karşıladı. Tanrı’nın Ruhu güçlü bir biçimde üzerine indi.*”¹²⁰ Şunu demek istiyoruz: Saul’ün başka bir kişiliğe sahip olması bilgili olması, Tanrı’nın ruhunun kendisine güçlü bir biçimde inmesi, onun güçlü olması demek olabilir. O halde Kur’an’da geçen Talut ve Kitab-ı Mukaddes’te geçen Saul karakterleri bilgili olmak ve güçlü olmak hususlarında da benzerlik arz etmektedirler.

Kur’an’ın metninden Talut’un peygamber olduğu direk anlaşılmamaktadır. Onun peygamber olduğunu müfessirler söylemiştir. Kurtubî, “*Allah sizin üzerinize onu (Talut’u) seçti, ilimde ve bedende ona üstünlük verdi.*” ayetini tefsir ederken, bazılarının: “*Allah, Talut’a vahyetmek suretiyle onun ilmini artırmıştır. Dolayısıyla Talut peygamberdir.*” dediklerini bildirmiştir.¹²¹ Razi de Talut’un peygamber olmasını uzak bir ihtimal olarak görmemiştir. Talut’un peygamber olduğunu söyleyenlerin, gerekçelerini şu şekilde aktarmıştır:

¹¹⁸ *Kitab-ı Mukaddes*, I. Samuel, 10/27.

¹¹⁹ *Kitab-ı Mukaddes* I. Samuel, 14/47.

¹²⁰ *Kitab-ı Mukaddes*, I. Samuel, 10/9.

¹²¹ Ebu Abdullah Muhammed b.Ahmed b. Ebû Bekir, el-Kurtubî (ö. 671 H.), *el-Câmi’u li Ahkâmi’l-Kur’an*, Tahk.: Hişâm Semîr el-Buhârî, Dar’u Âlim’il-Kütüb, Riyad 1423/2003, III/247.

“İnsanlardan bazıları demişlerdir ki: ‘Talut, muhakkak bir peygamberdi. Çünkü Allah Teâla onun elinde mucizeler ortaya çıkarmıştır. Böyle olan her kişi peygamber olur. ‘Bu Allah’ın veli kullarının kerametlerindedir.’ denmez. Çünkü keramet ile mucize arasında fark vardır. Keramet mukavemet etmek için gösterilmez. Mucize ise mukavemet etmek için gösterilir. Dolayısıyla mucizenin kerametler cinsinden olmaması gerekir.”¹²²

Bu görüşün doğru olduğunu kabul ettiğimizde Kur’an’ın Talut’u ile Kitab-ı Mukaddes’in Saul’u peygamber olmaları noktasında da örtüşmüş oluyorlar. Fakat ifade etmek gerekir ki Saul’ün peygamber olduğu Kitab-ı Mukaddes’te yoruma mahal bırakmayacak biçimde açık ve nettir:

“Saul, Samuel’in yanından ayrılmak üzere ona sırtını döner dönmez, Tanrı ona başka bir kişilik verdi. O gün bütün bu belirtiler gerçekleşti. Giva’ya varınca Saul’u bir peygamber topluluğu karşıladı. Tanrı’nın Ruhu güçlü bir biçimde üzerine indi ve Saul onlarla birlikte peygamberlikte bulunmaya başladı. Onu önceden tanıyanlar ‘Saul da mı peygamber oldu’ diye sordular.”¹²³

Bu ifadelerle göre Tanrı’nın Ruhu’nun Saul’a güçlü bir biçimde inmesi ve Giva’da Saul’u bir peygamber topluluğunun karşılaması Saul’un peygamber olduğuna delalet eder. Kaldı ki, “*Saul onlarla birlikte peygamberlikte bulunmaya başladı. Onu önceden tanıyanlar ‘Saul da mı peygamber oldu’ diye sordular.*” ifadesi bizatihi O’nun peygamber olduğunu gösteren açık bir delildir. O halde Talut’un peygamber olduğunu söyleyen görüşler ile Saul’ün peygamber olduğunu açıkça ifade eden Kitab-ı Mukaddes arasında benzerlik olduğunu söyleyebiliriz.

Kur’an’ın Talut’u ile Kitab-ı Mukaddes’in Saul’ü arasında bir takım farklılıklar da vardır. Örneğin Kur’an’da Talut yerilmediği gibi bilakis bilgisi, gücü ve askeri başarısından dolayı övülür.¹²⁴ Kitab-ı Mukaddes’te ise Saul, Rabbin buyruğuna uymadığı için Samuel tarafından azarlanır.¹²⁵ Yine Kitab-ı Mukaddes’te Saul’un, Amelekli’leri cezalandırması hususunda Tanrı’nın sözünü dinlemediği için Tanrı’nın

---

¹²² Râzî, *a.g.e.*, VI/507.

¹²³ *Kitab-ı Mukaddes*, I. Samuel, 10/9-11.

¹²⁴ Bakara, 2/247.

¹²⁵ Bkz. *Kitab-ı Mukaddes*, I. Samuel, 13/13-14.

onu kral seçtiğine pişman olduğu anlatılır: “Rab, İsraililer’e yaptıkları kötülükten ötürü Amalekliler’i cezalandırmak istedi. Bunun için Samuel’i Saul’e göndererek: “Amalekliler’e saldırmasını, onlara ait her şeyi yok etmesini, hiçbir şeyi esirgememesini, kadın erkek, çoluk çocuk, öküz, koyun, deve, eşek hepsini öldürmesini” emretti.”¹²⁶ “Saul ile adamları, Amalekliler’i yenilgiye uğrattılar. Halkın tümünü kılıçtan geçirdiler. Ne var ki en iyi koyunları, sığırları, besili danaları, kuzuları esirgediler.”¹²⁷ “Böylece Saul Rabbin sözüne kulak asmadı ve Rabbin gözünde kötü olanı yaptı.”¹²⁸ “Rab, Samuel’e şöyle seslendi: “Saul’u kral yaptığıma pişmanım. Beni izlemekten vazgeçti. Buyruklarımı yerine getirmedi.”¹²⁹ “Bunun üzerine Samuel Saul’a: “Rabbin buyruğunu reddettin, Rab de senin İsrail Kralı olmanı reddetti.” dedi.¹³⁰ “Rab Saul’u İsrail Kralı yaptığına pişman olmuştu.”¹³¹

Bir diğer fark da şudur: Kur’an, Talut’un sadece Calut’la yaptığı savaştan bahsederken, Kitab-ı Mukaddes, Saul’ün birçok millet ve halkla kıyasıya yaptığı savaşlardan bahseder. Saul’ün Ammonlular’ı bozguna uğrattığını uzun uzun anlatır.¹³² Saul’ün İsrail’e kral olarak atanmasından sonra her yandaki düşmanlarına –Moav, Ammon, Edom halkları, Sova kralları ve Filistliler’e- karşı savaştığını, gittiği her yerde zafer kazandığını, İsraililer’i düşmanın yağmasından kurtardığını söyler.¹³³

Kitab-ı Mukaddes’te, bunlardan başka Kur’an’dan farklı olarak Davut’un Saul’e lir çaldığı,¹³⁴ Halkın Davut’a olan teveccühünden dolayı Saul’ün onu kışkırdığı,¹³⁵ Davut’u kovaladığı¹³⁶ ve öldürmeye teşebbüs ettiği,¹³⁷ Davut’un Saul’dan kaçtığı,¹³⁸ eline fırsat geçmesine rağmen Davut’un birkaç kez Saul’ün canını bağışladığı,¹³⁹

¹²⁶ Kitab-ı Mukaddes, I. Samuel, 15/2-3.

¹²⁷ Kitab-ı Mukaddes I. Samuel, 15/8-9.

¹²⁸ Kitab-ı Mukaddes I. Samuel, 15/19.

¹²⁹ Kitab-ı Mukaddes I. Samuel, 15/10-11.

¹³⁰ Kitab-ı Mukaddes I. Samuel, 15/26.

¹³¹ Kitab-ı Mukaddes I. Samuel, 15/34.

¹³² Kitab-ı Mukaddes I. Samuel, 11/1-15.

¹³³ Kitab-ı Mukaddes I. Samuel, 14/1-52.

¹³⁴ Kitab-ı Mukaddes I. Samuel, 16/14-23; Saul, depresyundaydı ve Davut kralın içindeki cini müzik vasıtasıyla çıkarmak için ona lir çalardı. Bkz. The Encyclopedia of The Jewish Religion, “David”, s. 107.

¹³⁵ Kitab-ı Mukaddes I. Samuel, 18/9.

¹³⁶ Kitab-ı Mukaddes I. Samuel, 23/7-29.

¹³⁷ Kitab-ı Mukaddes I. Samuel, 19/9-11.

¹³⁸ Kitab-ı Mukaddes I. Samuel, 21/10.

¹³⁹ Kitab-ı Mukaddes I. Samuel, 24/1-22; 26/1-25.

Filistliler'le yapılan savaşta Saul'un üç oğluyla birlikte öldürüldüğü,¹⁴⁰ Filistliler'in Saul'un başını kestikleri ve cesedini Beytşean Kenti'nin suruna çaktıkları, Yaveş-Gilat halkının Saul'la oğullarının cesetlerini Beytşean surundan indirip Yaveş'e götürdükleri, orada yaktıkları, sonra kemiklerini ılgın ağacının altına gömdükleri¹⁴¹ yazılıdır.

2.2. Tabut'un/Ahit Sandığının İsrailoğulları'na Geri Gelişi

İsrailoğulları, Talut'un hükümdar olmasını içlerine sindirememişlerdi. Veraset gerekçesiyle kendilerini hükümdarlığa ondan daha layık görüyorlardı. Çünkü Talut Yahudi hükümdarların soyundan gelmiyordu. Önemli bir savaşın eşiğinde olan Yahudilerin karakter yapılarındaki bütün bu olumsuzlukları düzelterek, kendilerini güvene kavuşturacak ve onları kesin kanaate vardıracak açık bir mucize göstermek gerekiyordu. Kur'an, bu mucizeyi Tabut'un İsrailoğulları'na tekrar gelmesi şeklinde açıklamıştır:¹⁴²

“Peygamberleri onlara: Onun hükümdarlığının alameti, Tabut'un size gelmesidir. Meleklerin taşıdığı o Tabut'un içinde Rabbinizden size bir ferahlık ve sükûnet, Musa ve Harun hanedanlarının bıraktıklarından bir kalıntı vardır. Eğer inanmış kimseler iseniz sizin için bunda şüphesiz bir alamet vardır, dedi.”¹⁴³

Yukarıdaki ayette İsrailoğulları'nın şüphelerini yatıştırmak için Tabut'un mucizevi dönüşünden bahsedilmiştir. Talut'un hükümdarlığının alameti, Tabut'un İsrailoğulları'na geri gelmesi olarak açıklanmıştır.¹⁴⁴ Tabut'u meleklerin taşıdığı ve Tabut'ta Allah'tan bir sekine ile Musa ve Harun ailesinin geriye bıraktıklarından kalıntılar bulunduğu ifade edilmiştir. Kur'an, Tabut hakkında sadece bu kadar bilgi vermekle yetinirken Müslüman âlimler Tabut'la ilgili bir takım yorumlarda bulunmuşlardır.

¹⁴⁰ *Kitab-ı Mukaddes* I. Samuel, 31/6.

¹⁴¹ *Kitab-ı Mukaddes* I. Samuel, 31/9-10.

¹⁴² Seyyid Kutup, *Fî Zilali'l-Kur'an*, Dar'üş-Şürûk, Kahire ty., I/267.

¹⁴³ Bakara, 2/248.

¹⁴⁴ Talut'a tekabül ettiğini düşündüğümüz *Kitab-ı Mukaddes*'teki Saul'un hükümdarlığının alameti ise Ahit Sandığı'nın İsrailoğulları'na geri gelmesi şeklinde değil, Tanrı'nın ona başka bir kişilik vermesi ve Tanrı'nın Ruhunun güçlü bir biçimde üzerine inmesi şeklinde açıklanmıştır. Bkz. *Kitab-ı Mukaddes*, I. Samuel, 10/9-11.

Zemahşeri bu sandığın Tevrat sandığı olduğunu, Hz. Musa savaştığı zaman onu önde taşıdığını, dolayısıyla İsrailoğulları'nın (bu sandık sayesinde) sükûna kavuştuklarını ve (savaşta) dağılmadıklarını ifade etmiştir.¹⁴⁵

Taberi, İsrailoğulları'nın bu tabutu düşmanlarıyla savaşmak için yola çıktıkları zaman önlerinde taşıdıklarını, onunla ilerlediklerini, tabutla beraber olduklarında Allah'ın emrini ihmal etmedikleri ve peygamberlerine karşı çıkmadıkları sürece düşmanlarının, karşılıklarına çıkma cesareti gösteremediklerini, İsrailoğulları'nın peygamberlerine karşı çıktıklarında ise Allah'ın bu tabutu ellerinden aldığını, zaman zaman da onlara geri iade ettiğini söylemiştir.¹⁴⁶

Razi, Tabut'un geçmişini Hz. Âdem'e kadar dayandırmış, İsrailoğulları'nın bir meselede ihtilaf ettikleri zaman tabuta başvurduklarını ve tabutun konuşup meseleyi hükme kavuşturduğunu nakletmiştir:

“Allah Teâla, Âdem'e neslinden peygamber çıkacakların resimlerinin bulunduğu bir sandık indirdi. Âdem'in çocukları onu Yakub'a kadar tevarüs ettiler. Sonra bu sandık Beni İsrail'in elinde kaldı. Onlar bir şeyde ihtilaf ettikleri zaman (sandık) konuşuyor ve aralarında hüküm veriyordu. Savaşa çıktıkları zaman sandığı ellerinde taşıyorlar, onunla düşmana karşı üstün gelmek istiyorlardı. Düşmanla çarpışma esnasında melekler onu askerlerin üzerinde taşıyorlardı. Tabuttan bir ses işittikleri zaman kesinlikle yardımın geleceğine inanıyorlardı.”¹⁴⁷

Doğrudan Kur'an'da bulunmayan bu bilgilerin İsrailî rivayetlere dayandığı ortadadır. Böyle olsa da bu bilgiler müfessirler tarafından Kur'an'ın muhtevasıyla uyumlu bulunmuştur.

Kur'an, Tabut'u İsrailoğulların'dan kimlerin gasp ettiğini, ne kadar ellerinde kaldığını ve hangi sebeple İsrailoğulları'na geri iade ettiklerini açıklamamıştır. Bu hususta tefsir ve tarih kitapları oldukça geniş bilgiler vermektedir.

---

¹⁴⁵ Zemahşerî, *a.g.e.*, s. 142.

¹⁴⁶ Taberî, *Câmiu'l-Beyân fi Te'vili'l-Kur'an*, V/316.

¹⁴⁷ Râzî, *a.g.e.*, VI/506.

Râzî bu hususta şunları yazmaktadır: “İsrailoğulları isyan edip bozgunculuk çıkarınca Allah onlara Amâlikalılar’ı musallat eder. Amâlikalılar onlara galip gelir ve Tabut’u gasp ederler. Sonra kâfirler Tabut’u tuvalete atarlar. Bunun üzerine Allah o kâfirlere bir bela musallat eder. Kim Tabut’un yanında küçük ve büyük tuvaletini yapacak olursa basur hastalığına yakalanırdı. Kâfirler bu hastalığa Tabut’u hafife almalarından dolayı yakalandıklarını anlamışlardı. Bunun üzerine onu çıkarıp iki öküzün üzerine koyarlar. Bu iki öküz koşmaya başlar. Allah öküzleri sevk edecek dört melek tayin eder. Sonunda melekler, Tabut’u Talut’un evine getirirler. Sonra o peygamberin kavmi (İsrailoğulları), sandığı Talut’un yanında görürler.”¹⁴⁸

Taberî’nin bildirdiğine göre Tabut’u gasp edenlerin onu iade etme sebebi olarak şu da söylenmiştir:

“(Tabut’u ele geçirenler) Tabut’u putlarının bulunduğu eve (put haneye) koydular. Onların taptıkları bir putları vardı. Put Tabut’un üstünde olacak şekilde Tabut’u putun altına koydular. Ertesi sabah olduğunda gördüler ki put Tabut’un altında, Tabut putun üstünde duruyor. Putu aldılar ve iki ayağını Tabut’a çivilediler. Ertesi sabah olduğunda bu kez putun elleri ve ayakları kırılmış bir vaziyette tabutun altında buldular. Hemen getirdiler, bir köye bıraktılar. Tabutu boyunlarında taşıdıkları için köylülerin boyunlarına ağrı girdi. Orada İsrailoğulları’ndan esir bir cariye vardı. O cariye onlara: ‘Siz bu tabutu Beni İsrail’e götürmediğiniz sürece boyun ağrısından kurtulamazsınız ’dedi. Onlar hemen iki öküz buldular ve onları arabaya koştular. Tabutu arabaya yüklediler ve köyden çıkardılar. Allah meleklerle emretti ve melekler o öküzleri Beni İsrail’e getirdiler.”¹⁴⁹

Kur’an, Tabut’un içerisinde Rab’den bir sükûnet, Musa ve Harun ailesinin bıraktıklarından arta kalanların olduğunu söylemiş ancak bunların mahiyetiyle ilgili bir açıklama yapmamıştır. Müfessirler ayette geçen *sekine* hususunda farklı yorumlar dile getirmişlerdir. Bu husustaki görüşleri Râzî ikiye ayırır:

a) ‘Sekine Tabut’un dışında bir şeydir’ diyenler: Bu Ebu Bekir el-Esamm’ın görüşüdür. O sekineyi “kalp yatkınlığı” diye anlamıştır.

¹⁴⁸ Râzî, *a.g.e.*, VI/506.

¹⁴⁹ Taberî, *Tarihu’t-Taberî*, I/470-471.

b) ‘Sekine Tabut’un içinde bir şeydir’ diyenler: Bu görüş hususunda değişik şeyler söylenmiştir:

1) Hz. Musa ve sonra gelen peygamberlere ait kitaplardır. Bu kitaplarda düşman korkusunun kaldırılacağı müjdesi vardı.

2) Tabut’un insan yüzüne benzer bir yüzü ve duyulan bir nefesi vardı.

3) Tabut zeberced veya yakuttan yapılmış bir heykeldi. Kedinin ki gibi bir başı ve kuyruğu vardı. Kedi gibi ses verdiğinde düşmana doğru hareket eder. Beni İsrail’de onunla birlikte yürürlerdi. O durunca onlar da dururdu. Böylece ilahi yardım inmiş olurdu.

4) Tabut’un içinde ne olduğu bilinmeyen bir şey vardı.¹⁵⁰

Taberî sekinenin manası hususunda te’vil ehlinin ihtilaf ettiğini söylemiş, bu hususta ne kadar görüş varsa hepsini tefsirinde zikretmiştir. Taberî’nin aktardığı bilgiye göre sekine’nin ne olduğu hususunda söylenenler şunlardır:

1) O, insan yüzüne benzer bir yüzü olan uğultulu rüzgârdır. 2) Onun kedi başına benzer başı ve iki kanadı vardı. 3) O, bilakis ölü bir kedi başıdır. 4) O, kendisiyle kalplerin yıkandığı cennet altınından yapılmış bir lavabodur. 5) O Allah’tan bir ruhtur. 6) O, kendisiyle sakin olunan bir takım ayetlerdir. 7) Rahmettir. 8) Vakardır.

Taberî, Âta’nın görüşünü tercih eder. Ona göre sekine, nefislerin kendisiyle teskin olduğu, bildiğimiz ayetlerdir.¹⁵¹ Zemahşeri, sekineyi sükûnet ve emin/müsterih olma hali diye açıklamıştır.¹⁵² Hâsılı kelim, İslami kaynaklardaki galip görüşe göre “*sekinet*”, *gönül huzuru, yüksek moral* manalarında kullanılan Arapça bir kelime olarak düşünülmüştür.¹⁵³

Musa ve Harun ailesinin bıraktıklarından arta kalanların ne olduğuna gelince bu hususta da ihtilaf edilmiştir. Kimisi, bunlardan maksadın Tevrat levhalarının parçaları,

¹⁵⁰ Râzî, *a.g.e.*, VI/507-508.

¹⁵¹ Taberî, *Câmiu’l-Beyân fî Te’vili’l-Kur’an*, V/326-329.

¹⁵² Zemahşerî, *a.g.e.* s. 142.

¹⁵³ Hayreddin Karaman, Mustafa Çağırıcı, İbrahim Kâfi Dönmez, Sadrettin Gümüş, *Kur’an Yolu Türkçe Meâl ve Tefsir*, Diyanet İşleri Başkanlığı Yay., Ankara, 2006. 1/248.

Hız. Musa'nın asası, ayakkabısı, Hız. Harun'un sarığı ve İsrailoğulları'na indirilen Selva'dan bir miktar olduğunu söylerken,¹⁵⁴ kimisi de ilim ve Tevrat olduğunu söylemiştir.¹⁵⁵

Kur'an'daki "Tabut" kelimesinin Kitab-ı Mukaddes'te "Rab'bin/Tanrı'nın Ahit Sandığı" şeklinde ifade edildiğini görüyoruz.¹⁵⁶ "İbranicede sandık 'tebah' ve 'Aron' olarak tercüme edilmiştir. Her iki kelimenin de manası 'kutlu-sandık' veya 'banka-sandık'tır. Ahit Sandığı şeklinde bir tamlama olarak İbranicede 'Aron ha Berit' veya 'Aron ha Kodeş' olarak bilinir. Kur'an-ı Kerim'de 'Tâbût' diye geçmektedir."¹⁵⁷

Kitab-ı Mukaddes'e göre Ahit Sandığı, akasya ağacından yapılmış olup, boyu iki buçuk, eni ve yüksekliği birer buçuk arşındır. İçi ve dışı saf altınla kaplıdır. Çevresine altın pervaz yapılmıştır. Dört altın halka ikisi bir yanda ikisi öbür yanda olacak şekilde dört ayağına takılmıştır. Akasya ağacından yapılmış altın kaplamalı sırtları yanlardaki halkalara çıkarılmayacak şekilde geçirilmiştir. Sandığa saf altından boyu iki buçuk, eni bir buçuk arşın olan bir Bağışlanma Kapağı yapılmış, Kapağın iki kenarına dövme altından birer keruv¹⁵⁸ eklenmiştir. Ahit Sandığı'na önce on emrin bulunduğu taş levhalar konmuş,¹⁵⁹ daha sonra Musa'nın emriyle sandıktaki Anlaşma Levhaları'nın önüne omer man (kudret helvası) ile dolu bir testi yerleştirilmiştir.¹⁶⁰ Ahit Sandığı'nı bekleme ve koruma görevi Levililer'e¹⁶¹ verilmiştir.¹⁶²

Kitab-ı Mukaddes'in verdiği bilgiye göre Eli¹⁶³ zamanında İsraililer Filistliler'le savaşmak için yola çıkarlar. Filistliler, İsrailileri bozguna uğratarak dörtbine yakın askerlerini öldürürler. Ahit Sandığını ellerinden alırlar.¹⁶⁴ Filistliler Tanrı'nın Sandığını Aşdot'ta bulunan Dagon Tapınağı'na taşıyıp Dagon heykelinin yanına yerleştirirler.

¹⁵⁴ Vehbe Zuhaylî, *Tefsirü'l-Münir*, Çev.: Hamdi Arslan, Ahmet Efe, Beşir Eryarsoy, Hız. İbrahim Kutlay, Nurettin Yıldız, Bilimevi Bas. Yay. Ltd., İstanbul 2003, c. 1, s. 668.

¹⁵⁵ Hasan Basri Çantay, *Kur'an-ı Hakîm ve Meâl-i Kerîm*, Ahmed Said Matbaası, İstanbul 1972, c. 1, s. 69.

¹⁵⁶ *Kitab-ı Mukaddes*, I. Samuel, 6/1-21; II. Samuel, 6/2.

¹⁵⁷ Galip Atasagun, *İlâhî Dinlerde (Yahudilik, Hıristiyanlık ve İslâm'da) Dinî Semboller*, (Doktora Tezi) Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya 1996, s. 31-32.

¹⁵⁸ Kanatlı ve doğüstü bir varlığın heykeli. Bkz. *Kitab-ı Mukaddes*, Sözlük, s. 1361.

¹⁵⁹ *Kitab-ı Mukaddes*, Mısır'dan Çıkış, 25/10-16.

¹⁶⁰ *Kitab-ı Mukaddes*, Mısır'dan Çıkış, 16/33-35.

¹⁶¹ İsrail'in on iki oymağından biri. Bkz. *Kitab-ı Mukaddes*, Sözlük, s. 1362.

¹⁶² *Kitab-ı Mukaddes*, I. Tarihler, 16/4.

¹⁶³ Eli, Samuel'in küçükken gözetiminde kaldığı bir kâhindir.

¹⁶⁴ Bkz. *Kitab-ı Mukaddes*, I. Samuel, 4/1-11.

Ertesi gün erkenden kalkan Aşdot'lular, Dagon heykelini Rab'bin Sandığı'nın önünde yere düşmüş bulurlar. Dagon'u alıp yerine koyarlar. Ertesi gün Dagon heykelini Sandığı'nın önünde bu kez başıyla iki eli kırılmış bir vaziyette bulurlar. Rab Aşdotlular'ı ve çevrelerindeki halkı ağır biçimde cezalandırır. Onları urlarla cezalandırıp sıkıntıya sokar. Aşdotlular “*Antlaşma Sandığı yanımızda kalmamalı, çünkü o bizi ve Dagon'u ağır bir biçimde cezalandırıyor.*” derler. Daha sonra Sandık Gat'a götürürler. Rab Gat Kentini de cezalandırır. Kenti çok büyük bir korku sarar. Sandığı Ekron'a gönderirler. Ekronlular Sandığın geri yerine gönderilmesini isterler. Çünkü onları da ceza ve ölüm korkusu sarar. Neticede Tanrı'nın onlara verdiği ceza da çok ağır olur. Sağ kalanlarda urlar çıkar.¹⁶⁵ Ahit Sandığı Filist ülkesinde yedi ay kaldıktan sonra Filistliler, falcılarla kâhinleri çağırıp Rabbin Sandığını ne yapmaları gerektiğini sorarlar. Kâhinlerle falcılar İsrail Tanrısı'nın Sandığını geri yerine iade etmelerini söylerler. Filistliler kâhinlerle falcıların dediklerini yaparak bir arabaya süt veren iki inek koşarlar. Sandığı arabaya yerleştirirler. Sağa sola sapmadan, böğüre böğüre ana yoldan ilerleyen inekler, Ahit Sandığı'nı İsrailoğulları'na getirirler.¹⁶⁶

Görüldüğü gibi Antlaşma Sandığı, İsrailoğulları dışındakilere asla huzur ve mutluluk getirmemiştir. Sandık, Filistliler'in elinde yedi ay kaldıktan sonra Filistliler sandıktan çekindikleri/korktukları için onu İsrailoğulları'na geri vermişlerdir.

“Ahid Sandığı, çeşitli şehirlerde kaldıktan sonra Dâvûd (as) tarafından Kudüs'e getirilmiş nihayet Süleyman (as) tarafından Kudüs Mabed'ine yerleştirilmiştir. M.S. 586 yılında Buhtunnasır tarafından Kudüs Mabedi'nin tahribi ile ahid sandığı kaybolmuş ve sonraki dönemlerde ahid sandığından bahsedilmemiştir.”¹⁶⁷

Buraya kadar anlatılanları karşılaştırmaya tabi tutacak olursak; Kur'an, Tabut'un neden yapıldığını ve nasıl bir Tabut olduğunu açıklamamıştır. İçinde İsrailoğulları'na bir ferahlık ve sükûnet, Musa ve Harun hanedanlarının bıraktıklarından bir kalıntı olduğunu söylemiştir. Kur'an, Musa ve Harun ailesinden arta kalan şeylerin ne olduğunu açıklamamıştır. Kitab-ı Mukaddes ise sandığın akasya ağacından yapıldığını, boyunun iki buçuk, eni ve yüksekliğinin birer buçuk arşın olduğunu, sandığa Musa'nın

¹⁶⁵ *Kitab-ı Mukaddes*, I. Samuel, 5/1-12.

¹⁶⁶ *Kitab-ı Mukaddes*, I. Samuel, 6/1-21.

¹⁶⁷ Atasağun, *a.g.e.*, s. 34.

emriyle on emrin bulunduğu taş levhalar ve kudret helvası ile dolu bir testi konduğunu söylemiştir. Kitab-ı Mukaddes'e göre de Ahit Sandığı'nın içinde bulunanların Hz. Musa ve Harun'dan kalma şeyler olması Kitab-ı Mukaddes'in Kur'an'la benzerlik arzettiğini gösterir.

Kur'an, Tabut'u İsrailoğulların'dan kimlerin aldığını, Tabut'un ne kadar ellerinde kaldığını ve niçin İsrailoğulları'na geri iade ettiklerini açıklamamıştır. Kitab-ı Mukaddes ise Kur'an'dan farklı olarak Ahit Sandığı'nın kimlerin elinde ne kadar kaldığını ve niçin iade edildiğini söylemiştir. Filistliler'in Ahit Sandığından korktukları için onu geri İsrailoğulları'na teslim ettiklerini ifade etmiştir.

Kur'an'da Tabut'u meleklerin taşıdığı ifade edilmiş, Kitab-ı mukaddes'te ise sandığı ineklerin taşıdığı ifade edilmiştir. Bu hususta Kur'an ile Kitab-ı Mukaddes'i buluşturmak mümkündür. Şöyle ki, Kitab-ı Mukaddes'teki sandığı getiren ineklerin sevk ve idaresini melekler yapmıştır diye düşündüğümüzde Kur'an ile Kitab-ı Mukaddes arasındaki çelişkiyi gidermiş oluruz. Nitekim Taberî'de yer alan "*Allah meleklerle emretti ve melekler o öküzleri Beni İsrail'e getirdiler.*" cümlesi bizim bu yorumumuzu haklı çıkarır.

Kur'an, Tabut'un içinde sükûnet olduğunu bildirirken, Kitab-ı Mukades Ahit Sandığı içinde sükûnet/sekine olduğuna dair herhangi bir bilgi vermiyor. Ancak Sandık, İsrailoğulları'nın savaşta cesaretlerini artırıyordu. Ahit Sandığı yanlarında oldukça kendilerini güven içinde hissediyorlardı. Şu ifadeler onların sandıkla son derece huzurlu ve mutlu olduklarını gösterir: "*Rab'bin Ahit Sandığı ordugâha varınca, bütün İsraililer öyle yüksek sesle bağırdılar ki, yer yerinden oynadı.*"¹⁶⁸

Ayrıca ayetteki "sekine" kelimesi Yahudi literatüründe "oturma ve rahatlama" anlamında dini bir terim olarak kullanılan "şekine" kelimesiyle ilişkilendirildiğinde Ahit Sandığı'nın bir tür ilahi zuhur ve tecelliye yansıttığı ve İsraililer'e güven verdiği söylenebilir.¹⁶⁹

Sonuç olarak burada Kur'an'ın Kitab-ı Mukaddes'e göre daha özet, genel ve olağanüstülük anlatılarından mümkün olduğunca soyutlanmış bir dil kullandığı

¹⁶⁸ Kitab-ı Mukaddes, I. Samuel, 4/5.

¹⁶⁹ Karaman vd., *Kur'an Yolu Türkçe Meâl ve Tefsir*, I/248.

yorumunu yapabiliriz. Ayrıca müfessirler İsrâîlî rivayetleri nakletmiş olsalar da onların tıpkı “sekine” kelimesinde olduğu gibi rasyonel yorumları tercih etmeye daha yakın davrandıklarını, bunun da Kur’an’ın aktardığı kısıtlı muhteva ve üsluba yakın bir tutum olduğunu söyleyebiliriz.

2.3. İsrailoğulları’nın Bir Nehirle İmtihan Edilmesi

Kur’an’da Talut’un ordusunu bir nehirle imtihan etmesinden bahsedilir. Talut savaş yazılınca ordusunu oluşturur. Gösterilen hamaset ve atılan naralar üzerine, savaştan önce askerlerinin azim ve itaat derecelerini ölçmek ister. Talut bu imtihanla zayıflık gösterenleri geride bırakmak ister.¹⁷⁰ Bu husus Kur’an’da şöyle belirtilir:

“Talut askerlerle beraber (savaş için) ayrılınca dedi ki: ‘Allah sizi mutlaka bir nehirle imtihan edecek. Kim ondan içerse benden değildir. Kim de ondan içmezse işte o bendendir. Ancak eliyle bir avuç içen müstesna.’ İçlerinden pek azı hariç hepsi ırmaktan içtiler. Talut ve iman edenler beraberce ırmağı geçtiklerinde: ‘Bugün bizim Calut’a ve askerlerine karşı koyacak hiç gücümüz yoktur.’ dediler. Allah’ın huzuruna varacaklarına inananlar: ‘Nice az topluluklar, Allah’ın izniyle nice çok topluluklara galip gelmişlerdir. Allah sabırlılarla beraberdir’ dediler.”¹⁷¹

Talut, ordusunun iradesini, direnme gücünü ve sabırlılık derecesini ölçmek ister. Askerlerinin susuz oldukları bir sırada bu sıkıntıya karşı ne derece sabırlı olduklarını denemek için bir avuç dışında ırmağın suyundan kana kana içmemelerini emreder. Askerlerinin az bir kısmı hariç çoğu, ırmağın suyundan kana kana içerler. Askerlerin çoğu sırf nefislerinin isteklerine boyun eğerek ordudan ayrılırlar. “*Bugün Calut’a ve onun askerlerine karşı gücümüz yok*” derler. Bu denemede sayıca az, fakat seçkin bir grup ortaya çıkar. Bu küçük grup ise: “*Nice az topluluklar, Allah’ın izniyle nice çok topluluklara galip gelmişlerdir. Allah sabırlılarla beraberdir.*” derler.¹⁷² Tâbî tutuldukları imtihanı başararak Talut’tan ayrılmazlar. Zafere inanmış bir halde düşman karşısında cesaret, sabır ve zafer vermesi için Allah’tan yardım dileyerek yollarına

---

¹⁷⁰ Halidî, *a.g.e.*, s. 325.

¹⁷¹ Bakara, 2/249.

¹⁷² Kutup, *a.g.e.*, I/268-269.

devam ederler. Bu inanmışlar ordusu Allah'ın yardımıyla Calut ordusuna karşı kesin bir zafer kazanırlar.¹⁷³

Talut'un seksen bin askerle yola çıktığı,¹⁷⁴ nehrin suyundan içmeyenlerin sayısının sadece dört bin kişi veya Bedir'deki Müslümanların sayısı kadar olduğu, söz konusu nehrin Ürdün nehri, Filistin nehri,¹⁷⁵ Ürdün'le Filistin arasında suyu tatlı bir nehir¹⁷⁶ veya başka bir nehir,¹⁷⁷ olduğu söylenmiştir.¹⁷⁸ Hangi nehir olursa olsun, ayetten Talut'un inanmış ordusuyla bu nehirden karşıya geçtiği anlaşılıyor.

“Şüphesiz Allah sizi bir nehirle imtihan edecek...” sözünü söyleyen ayetin başında zikredilen peygamber veya Talut olmalıdır. Bu sözün öncesinde Talut geçtiği için onun olması ihtimali daha yüksektir.¹⁷⁹

Kur'an'da Talut'un askerlerini bir nehirle imtihan ettiği anlatılırken Saul'un askerlerini bir nehirle imtihan ettiği bilgisi Kitab-ı Mukaddes'te yoktur. Kur'an anlatımı ile Kitab-ı Mukaddes anlatımı arasındaki bu farklılığın dikkate değer olduğunu belirtmek isteriz. Bu farklılık hakkında tefsirlerde de her hangi bir bilgiye rastlamıyoruz.

Kitab-ı Mukaddes'te, askerlerini suyun kenarında deneyen Gidyon adında başka bir karakterdir. Kitab-ı Mukaddes'e göre Gidyon, İsrailoğulları'nın Hâkimler Dönemi'nde¹⁸⁰ yaşayan yiğit bir savaşçıdır.¹⁸¹ Hâkimlerin sonuncusu Samuel, İsrail'in

---

¹⁷³ Yiğit, *a.g.e.*, s. 504.

¹⁷⁴ Taberî, *Câmiu'l-Beyân fî Te'vili'l-Kur'an*, V/339.

¹⁷⁵ Taberî, *Câmiu'l-Beyân fî Te'vili'l-Kur'an*, V/340-341;

¹⁷⁶ Çantay, Hasan Basri, *a.g.e.*, c. 1, s. 69.

¹⁷⁷ Mevdûdî, *Tefhimu'l-Kur'an*, Çev. Muhammed Han Kayanî, Yusuf Karaca, Nazife Şişman, İsmail Bosnalı, Ali Ünal, Hamdi Aktaş, İnsan Yay., İstanbul 1986. c. 2, s. 169.

¹⁷⁸ Râzî, *a.g.e.*, VI/511.

¹⁷⁹ Râzî, *a.g.e.*, VI/509.

¹⁸⁰ “Hâkimler Dönemi” İsrail halkının Kenan topraklarını ele geçirdiği tarihle İsrail Krallığı'nın kurulduğu tarih arasında kalan düzensiz dönemin olaylarından oluşur. *Kitab-ı Mukaddes*, Hâkimler, Giriş, s./251; “Yeşu'dan sonra Hakimler dönemi başlar. Bunlar askeri ve sivil fonksiyonu olan on iki hakimdir. Lider konumunda olan hakimler İlahi ruh tarafından da desteklenmişlerdir.” Salih İnci, *Eski Ahid'de Peygamberlere İsnad Edilen Ahlâki Zaaflar/Günahlar ve Kur'an'ın Peygamberlik Anlayışı*, (Yüksek Lisans Tezi), Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul 2001, s. 30; “İsrailoğulları Filistin'e geldikleri sırada, uzun müddet bir birlik kuramadıkları için; çevrelerindeki düşmanları kendileri için tehdit oluşturuyorlardı. Yani zaman zaman şiddetli saldırılar oldukça, bir takım sıptlar (soplar) bir şahsın idaresinde toplanmışlar ve bu şahıslara da 'hakim' ünvanı verilmiştir.” Kartal, *a.g.e.*, s. 33.

¹⁸¹ *Kitab-ı Mukaddes*, Hâkimler, 6/11.

ilk kralı ise Saul'dür. Saul'den sonra da Davut kral olmuştur.¹⁸² Buna göre Gidyon'un, Samuel ve Saul'den önce yaşamış olduğu kesindir.

Talut'la benzerlik gösteren Gidyon'un, nehir hikâyesinin başı şudur: İsraililer Rab'bin gözünde kötü olan bir şey yaparlar. Rab onları yedi yıl süreyle Midyanlılar'ın¹⁸³ eline teslim eder. Midyanlılar İsrail'i çok yoksul düşürür. Midyan boyunduruğu İsraililer'e çok ağır gelir. Dayanamayan İsraililer Rab'be yakarınca, Rab Gidyon'a dönüp, '*Kendi gücünle git, İsrail'i Midyanlılar'ın elinden kurtar. Seni ben gönderiyorum.*' der.¹⁸⁴ Olay bundan sonra şöyle devam etmektedir:

“Gidyon ile yanındaki halk erkenden kalkıp Harot Pınarı'nın başında ordugâh kurdular (...) Rab Gidyon'a şöyle dedi: ‘Yanında fazla adam var. Korkudan titreyen dönsün.’ dedi. Bunun üzerine halktan yirmi iki bin kişi döndü, on bin kişi orada kaldı.

RAB Gidyon'a, ‘Adamların sayısı hâlâ fazla’ dedi, ‘Kalanları suyun başına götür, onları orada senin için sımayayım. 'Bu seninle gidecek' dediğim adam seninle gidecek; 'Bu seninle gitmeyecek dediğim gitmeyecek.’

Gidyon halkı suyun başına götürdü. RAB Gidyon'a, ‘Köpek gibi diliyle su içenleri bir yana, su içmek için dizleri üzerine çökenleri öbür yana ayır’ dedi.

Ellerini ağızlarına götürerek dilleriyle su içenlerin sayısı üç yüzü buldu. Geri kalanların hepsi su içmek için dizleri üzerine çöktüler.

RAB Gidyon'a, ‘Sizi diliyle su içen üç yüz kişinin eliyle kurtaracağım’ dedi, ‘Midyanlılar'ı senin eline teslim edeceğim. Öbürleri yerlerine dönsün.’

---

¹⁸² *Kitab-ı Mukaddes*, I.Samuel, Giriş, s.284.

¹⁸³ Midyan İbranice bir kelime olup Medyen kelimesi ile aynı şeyi ifade eder. Midyan/Medyen Hz. İbrahim'in üçüncü eşi Keturah'tan olan dördüncü oğlunun soyundan gelenlerin yaşadığı bölgenin adıdır. Midyânilerin yaşadığı bölgeye Midyan diyarı denilmektedir. Araştırmacılar, Midyan diyarını Akabe körfezinin doğu sahiliyle arap yarımadasının kuzeybatısındaki bölge olarak kabul etmektedir. Aynı zamanda Hz. Şuayb de bu bölgeye peygamber olarak gönderilmiştir. Daha fazla bilgi için bkz. Harman, “Medyen”, *DİA*, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, Ankara 2003, c. 28, s. 346-347.

¹⁸⁴ Bkz. *Kitab-ı Mukaddes*, Hâkimler, 6/1-14.

Gidyon yalnız üç yüz kişiyi alıkoyarak geri kalan İsrailîler'i çadırlarına gönderdi."¹⁸⁵

Kitab-ı Mukaddes'ten alıntı yaptığımız bu olayın Kur'an'da anlatılan kıssayla benzerlik gösterdiği yerler var. Talut, askerlerinden bir avuç hariç nehirden fazla su içmemelerini istiyor. Gidyon da askerlerinden benzer bir şekilde ellerini ağızlarına götürerek dilleriyle su içmeleri dışında fazla içmemelerini istiyor.

Bu olayın, Kur'an'da anlatılan olayla benzemediği yönleri ise şöyle sıralayabiliriz:

a) Kur'an'da İsrailoğullarını bir nehrin kenarında deneyen Talut'tur. Kitab-ı Mukaddes'te İsrailîler'i deneyen Gidyon'dur.

b) Talut askerlerini nehirle dener, Gidyon pınarla dener. Kur'an nehrin ismini vermez, Kitab-ı Mukaddes pınarın ismini verir. Bu "Harot Pınarı"dır. Bu pınar istifade ettiğimiz diğer Kitab-ı Mukaddes baskısında küçük bir farkla "Herod Pınarı" diye tercüme edilmiştir.¹⁸⁶ Yani her hâlükârda Gidyon'un askerlerini nehirle değil, pınarla denediği anlaşılıyor.

c) Kur'an'da Talut'un kaç askerle yola çıktığı bilinmez. Kitab-ı Mukaddes, Gidyon'la yola çıkanların sayısını verir. Bu sayı otuziki bindir. Taberi'nin tefsirinde Talut'un seksen bin askerle yola çıktığı yazılıdır.¹⁸⁷ Bu sayı Kitab-ı Mukaddes'te Gidyon'la yola çıkanların sayısına denk düşmüyor.

d) Talut, bir avuç içenler hariç suyu içmeyenleri, Gidyon ise suyu bir köpek gibi yalayarak içenleri seçer.

e) Kur'an'da Talut'un yanında kalanların sayısı belli değildir. Kitab-ı Mukaddes'te Gidyon'un yanında kalanların sayısı bellidir. Bu sayı üç yüz kişidir. Râzî tefsirinde Hasan el-Basri'nin görüşü olarak Talut'un yanında kalanların sayısının Bedir'deki Müslümanların sayısı kadar olduğunu aktarır.¹⁸⁸ Bedir'deki Müslümanların

---

¹⁸⁵ *Kitab-ı Mukaddes*, Hâkimler, 7/1-8.

¹⁸⁶ Bkz. *Kitab-ı Mukaddes*, Hâkimler, 7/1, Kitab-ı Mukaddes Şirketi, Baskı: Kaplan Ofset, İstanbul 2012.

¹⁸⁷ Taberî, *Câmiu'l-Beyân fî Te'vili'l-Kur'an*, V/339.

¹⁸⁸ Râzî, *a.g.e.*, VI/511.

sayısı 314 olduğuna göre bu sayı, Kitab-ı Mukaddes'te Gidyon'un yanında kalanların sayısı ile tefsir bağlamında örtüşmektedir.

Bakara sûresi 249. Ayette geçen Calut'un kim olduğuna gelince, Kur'an'da Calut hakkında Bakara sûresindeki bu ayetler dışında başka bir malumat yoktur. Yalnız tefsir ve tarih kitapları Calut hakkında ihtilafli olduğu da söylenebilecek bazı bilgiler vermektedirler. Bu bilgilere göre Calut, isim olarak Arapça değildir, Arapçaya sonradan girmiştir.¹⁸⁹ Calut, Mısır ile Filistin arasında yerleşmiş bulunan Amalika'nın başında bulunan İmlîk oğullarından zorba bir hükümdardı.¹⁹⁰ İnsanların en büyüğü ve güçlüsü idi. Ordusunun önünde yürürdü. Âd neslinden olup, boyu gayet uzundu. Demir harp başlığı beş yüz batman idi. Rum ve Filistin'de bey idi.¹⁹¹ Kitab-ı Mukaddes'te Calut'a tekabül eden kişi Golyat'tır. Golyat'la ilgili ayrıntılı bilgiyi ileride vereceğiz.

2.4. Hz. Davut'un Calut'u (Golyat'ı) Öldürmesi ve Hükümdar Olması

Kur'an, Hz. Davut'tan ilk defa onun Calut'u (Golyat'ı) öldürmesi münasebetiyle şu şekilde bahseder:

“(Talut'un askerleri) Calut ve askerleriyle savaşa tutuştuklarında: Ey Rabbimiz! Bize çokça sabır ver, ayaklarımızı sabit tut ve kâfirler topluluğuna karşı bize yardım et.” dediler.

Sonunda Allah'ın izniyle onları yendiler. Davut da Calut'u öldürdü. Allah ona (Davut'a) hükümdarlık ve hikmet verdi, dilediği ilimlerden ona öğretti. Eğer Allah'ın insanlardan bir kısmını diğerleriyle savması olmasaydı elbette yeryüzü bozulur giderdi. Fakat Allah, bütün âlemlere karşı büyük bir kerem sahibidir.”¹⁹²

Talut'a inanan ve sabreden bir avuç mü'min Calut ve askerlerine karşı savaşa tutuştuklarında “*Ey Rabbimiz! Bize çokça sabır ver, ayaklarımızı sabit tut ve kâfirler topluluğuna karşı bize yardım et.*” diye Allah'a zafer için dua ettiler. Allah da kendisine verdikleri sözü tuttukları için onlara yardım etti. Sonunda Allah'ın izniyle Calut'u yendiler.

¹⁸⁹ İbn Atiyye, *a.g.e.*, I/336.

¹⁹⁰ Yazır, *a.g.e.*, c. 2, s. 139; Çantay, Hasan Basri, *a.g.e.*, c. 1, s. 70.

¹⁹¹ Taberî, *Tarihu't-Taberî*, I/469.

¹⁹² Bakara, 2/250-251.

Talut'un ordusunda yer alan Hz. Davut, canını ortaya koyarak düşman ordusunun komutanı olan Calut'un karşısına çıkma cesareti gösterip onu öldürdü. Davut'un canı pahasına, düşman ordusunun komutanı Calut'un karşısına çıkıp onu öldürmesi kendisinin tanınmasına ve yıldızının parlamasına yol açtı.

Râzî de benzer bir ifadeyle Hz. Davut'un hükümdar olmasını yol açan durumun, onun Calut'u öldürmesi ve gönüllerin ona meyletmesi olduğunu söylemiştir: "Kavim (İsrailoğulları), Davut'un ufacık bir işle heybetli düşmanını kahrettiğini (öldürdüğünü) gördüklerinde, muhakkak ki onların gönülleri Davut'a meyletmiştir. Ki bu da açıkça hükümdarlığın onun olmasını gerektirir".¹⁹³

Hz. Davut Calut'u nasıl öldürdü? Davut, Calut'u öldürdükten sonra Talut'la ilişkileri nasıl oldu? İktidar Talut'tan Davut'a nasıl geçti? Kur'an'da bu soruların cevabı yoktur. Bu hususlarda tefsir ve tarih kitaplarında ise oldukça ayrıntılı bilgiler vardır. Bu ayrıntılar, Kitab-ı Mukaddes'te anlatılanlar ile karşılaştırıldığında aralarında çok fazla benzerliklerin olduğu görülür. Bu benzerliklere değinebilmemiz için önce İslami kaynaklarda geçen bilgilere bir göz atalım.

Râzî Hz. Davut'un Calut'u öldürmesini İbn Abbas'tan rivayetle şöyle anlatır: Hz. Davut çoban idi. Yedi kardeşi de Talut'un ordusuna katılmıştı. İş adındaki kardeşinden haber alamayan Davut'un babası, oğulları hakkında kendisine haber getirsin diye oğlu Davut'u onların yanına yolladı. Kardeşleri, Calut'un ordusu karşısında saf tutmuşlarken onların yanına geldi. Âd kavminden olan zorba Calut'un vuruşmak için ileri çıktığını ve meydan okuduğunu gördü. Hz. Davut bir ara kardeşlerinin yer almadığı safın yan tarafına doğru gidince o sırada askerlerini savaşa teşvik eden Talut ile karşılaştı. Talut'a "Bu sünnetsizi öldürecek kimseye ne mükâfat verirsiniz?" dediğinde Talut "Ona kızımı ve malımın yarısını veririm." dedi. Hz. Davut Calut'la dövüşmek için ortaya çıktı. Yanına aldığı üç taştan birisini sapanıyla Calut'a fırlattı. Taş Calut'un göğsüne isabet ederek onu delip geçti. Böylece Allah, Calut'un ordusunu bozguna uğrattı. Bundan dolayı Talut, Davut'u kıskanarak onu

---

¹⁹³ Râzî, *a.g.e.*, VI/516.

memleketinden çıkardı. Daha sonra pişman oldu ve hayatının sonuna kadar Davut'u aradı.¹⁹⁴

Taberî, Râzî'den farklı olarak Hz. Davut'un taşı Calut'un iki gözü arasına isabet ettirdiğini, taşların beynini dağıttığını, Calut hayvanından düştükten sonra Hz. Davut'un onu öldürdüğünü, Talut'un kızını Davut'la evlendirdiğini ifade eder.¹⁹⁵

Talut'la Calut'un karşı karşıya geldiği ve Davut'un Calut'u öldürdüğü bu olayın Gor'da yani Ürdün'ün aşağı ovasındaki Baysan'da cereyan ettiği, halen Baysan civarında Calut menbaı ve Calut ovası olarak bilinen iki mekânın bulunmasının bu kanaati desteklediği söylenmiştir.¹⁹⁶

Hz. Davut, Calut'u öldürdükten ne kadar zaman sonra hükümdar oldu? Kur'an'da bu sorunun cevabı da açık değildir. Razi, bu hususta Dahhak'ın şöyle söylediğini aktarmaktadır: "Hz. Davut'a krallığın ve nübüvvetin verilmesi, o andan yedi sene sonra olmuştur. Çünkü Allah hükümdarlığa Talut'u tayin edince onu hayatta iken hükümdarlıktan azletmesi uzak bir ihtimaldir."¹⁹⁷

Kitab-ı Mukaddes ise Davut'un Golyat'ı (Calut'u) öldürmesiyle ilgili olarak oldukça fazla ayrıntı verir. Buna göre İsraililer Ela Vadisinde ordugâh kurup Filistliler'e karşı savaş düzeni alırlar. Filist ordugâhından Gatlı Golyat adında usta bir dövüşçü ortaya çıkar.

Kitab-ı Mukaddes'e göre Golyat'ın boyu altı arşın bir karıştı. Başına tunç miğfer takmış, pullu bir zırh kuşanmıştı. Tunç zırhın ağırlığı beş bin şekeldi. Baldırları zırhlarla korunmuştu. Omuzları arasında tunç bir pala asılıydı. Mızrağının sapı dokumacı tezgâhının sırtığı gibiydi. Mızrağın demir başının ağırlığı altı yüz şekeldi.

Filistli Golyat kırk gün boyunca sabah akşam ortaya çıkıp meydan okur. Bir gün İşay koyun güden oğlu Davut'a "*Şu kavrulmuş bir efa buğdayla on somun ekmeği kardeşlerine, şu on parça peyniri de birlik komutanına götür. Kardeşlerinin ne durumda olduğunu öğren ve iyi olduklarına ilişkin bir belirti getir.*" der.

¹⁹⁴ Râzî, *a.g.e.*, VI/516; Ayrıca bkz. İbn Atiyye, *a.g.e.*, I/337; Ebu's-Suûd Efendi, *a.g.e.*, I/244.

¹⁹⁵ Taberî, *Câmiu'l-Beyân fî Te'vili'l-Kur'an*, V/358-360.

¹⁹⁶ Kara, *a.g.e.*, s. 33.

¹⁹⁷ Râzî, *a.g.e.*, VI/516.

Ertesi sabah erkenden kalkan Davut, sürüyü bir çobana bırakır. Ordugâha vardığında Golyat'ın daha önce yaptığı gibi meydan okuduğunu duyar. Yanındakiler Davut'a: "Kral onu öldürene büyük bir armağanın yanı sıra kızını da verecek. Babasının ailesini de İsrail'e vergi ödemekten muaf tutacak" derler. Davut Saul'a "Bu Filistli yüzünden kimse yılmasın! Ben kulun gidip onunla dövüşeceğim" der. Saul, Davut'a Golyat'la dövüşemeyeceğini söylese de Davut'un ısrarı üzerine "Öyleyse git, Rab seninle olsun" der. Saul, Davut'un başına tunç miğfer takar ve bir zırh giydirir. Kılıcını kuşanan Davut, bu giysilere alışık olmadığı için üzerinden çıkarır. Dereden beş çakıl taşı toplayıp çobandağarcığının cebine kor. Sonra sapanını alıp Golyat'a doğru ilerler. Golyat'da saldırmak amacıyla Davut'a doğru ilerler. Davut elini dağarcığına sokup bir taş çıkarır. Sapanla taşı fırlatır. Taş Golyat'ın alnına saplanır. Golyat yüzükoyun yere düşer. Sonra Davut koşup üzerine çıkar. Golyat'ın kılıcını tutup kınından çektiği gibi onu öldürür ve başını keser. Kahraman Golyat'ın öldüğünü gören Filistliler kaçarlar.¹⁹⁸

Saul, kızını Davut'a vermek için başka şartlar ileri sürer. Davut'tan başlık parası olarak yüz Filistli'nin sünnet derisini getirmesini ister. Saul, Davut'un Filistliler'in eline düşüp öleceğini tasarlamıştır. Davut'la adamları iki yüz Filistli öldürürler. Davut öldürülen Filistliler'in sünnet derilerini getirip krala sunar. Saul sonunda kızını Mikal'i eş olarak ona verir.¹⁹⁹

Davut'un Golyat'ı öldürmesinden sonra, Saul Davut'u kıskanmaya başlar.²⁰⁰ Davut'un askeri becerisi ve cesaretiyle övünmesi,²⁰¹ bir savaşçı olarak yükselen ünü Saul'ün onu kıskanıp komplo kurmasına neden olur.²⁰² Saul, Davut'u öldürmeye karar verir ama bunu başaramaz.²⁰³ Buna karşılık Davut'un eline birkaç kez fırsat geçmesine rağmen Saul'un canını bağışlar.²⁰⁴ Sonunda Saul katıldığı bir savaşta oğullarıyla birlikte ölür.²⁰⁵ Saul'un yerine otuz yaşında Davut kral olur. Davut kırk yıl krallık yapar. Hebron'da yedi yıl altı ay Yahuda'ya, Yeruşalim'de otuz üç yıl bütün İsrail'e ve

¹⁹⁸ Geniş bilgi için bkz. *Kitab-ı Mukaddes*, I. Samuel, 17/1-58.

¹⁹⁹ *Kitab-ı Mukaddes*, I. Samuel, 18/17-27.

²⁰⁰ *Kitab-ı Mukaddes*, I. Samuel, 18/6.

²⁰¹ The Encyclopedia of The Jewish Religion, "David", s. 106-107.

²⁰² Encyclopedia Britannica, "David" Chicago 1981, c. 5, s. 517.

²⁰³ Geniş bilgi için bkz. *Kitab-ı Mukaddes*, I. Samuel, 19/1-24.

²⁰⁴ Geniş bilgi için bkz. *Kitab-ı Mukaddes*, I. Samuel, 24/1-22.

²⁰⁵ *Kitab-ı Mukaddes*, I. Samuel, 31/1-13.

Yahuda'ya krallık yapar.²⁰⁶ Zenginlik ve onur dolu günlerle ömrünü geçiren Davut, güzel bir yaşlılık döneminde vefat eder.²⁰⁷ Kendi adıyla bilinen kente gömülür.²⁰⁸

Sonuç olarak, buraya kadar anlatılanları benzerlikler ve farklılıklar açısından karşılaştırmaya tabi tuttuğumuzda şöyle özetlemek mümkündür:

1) Kur'an'da Talut'un akıbeti hakkında bir bilgi yer almaz. Kitab-ı Mukaddes'te ise Saul'un oğullarıyla birlikte öldürüldüğü yazılıdır.

2) Kur'an'da ordunun Calut'a nispet edilmesinden anladığımıza göre Calut düşman ordusunun komutanıdır. Kitab-ı Mukaddes'e göre ise Golyat ordu komutanı değil, güçlü bir askeri neferdir.

3) Kur'an'da Hz. Davut'tan Mushaf tertibine göre ilk defa Calut'u öldürmesi münasebetiyle yukarıdaki ayette bahsedilir. Kitab-ı Mukaddes'te Davut'tan ilk defa soyundan haber vermek münasebetiyle Rut 4/13-22'de bahsedilir.

4) Kur'an, Hz. Davut'un Calut'u nasıl öldürdüğünü yazmamaktadır. Kitab-ı Mukaddes ise Davut'un Golyat'ı sapan taşıyla alnından vurup yere düşürdüğünü ve Golyat'ın kendi kılıcıyla da onun boynunu kestiğini yazmaktadır.

5) Kur'an'da Hz. Davut, Calut'u herhangi bir şartta bağlı olarak öldürmemiştir. Kitab-ı Mukaddes'te ise Davut Golyat'ı Saul'un kızını almak ve vergiden muaf tutulmak şartıyla öldürmüştür.

6) Kur'an'da Hz. Davut'a hükümdarlığının yanı sıra hikmet ve bilgi verildiği bildirilir. Kitab-ı Mukaddes'te Davut'a bilgi ve hikmet verildiği bildirilmez.

7) Kur'an'da Hz. Davut'un kaç yıl hükümdarlık yaptığı belli değildir. Kitab-ı Mukaddes'e göre Davut kırk yıl krallık yapmıştır.

Sonuç olarak, Hz. Davut'un tarih sahnesine çıkıp hükümdar olmasını konu edinen altı Kur'an ayeti (Bakara 2/246-251) Kitab-ı Mukaddes'le paralel okunduğunda aralarında örtüşen ve örtüşmeyen yerlerin olduğu, Kur'an'daki bazı karakter ve

²⁰⁶ *Kitab-ı Mukaddes*, II. Samuel, 5/1-5.

²⁰⁷ *Kitab-ı Mukaddes*, I. Tarihler, 29/28.

²⁰⁸ *Kitab-ı Mukaddes*, I. Krallar, 2/10.

olayların Kitab-ı Mukaddes'teki bazı karakter ve olaylarla benzerlik gösterdiği görülmektedir.

Aslında bu kıssa Kur'an'da genel ve özet geçilmiştir. Kıssanın teferruatı İsrailî kaynaklarda bulunmaktadır. Müfessirlerin de bunlardan faydalanarak kıssaları tamamladıkları görülmektedir.

3. HZ. DAVUT'UN PEYGAMBERLİĞİ MESELESİ

Hız. Davut'un peygamberliği meselesini usulümüz gereği önce Kur'an ve İslami kaynaklar çerçevesinde ele aldıktan sonra Kitab-ı Mukaddes'e göre ortaya koymaya çalışacağız.

Talut vefat ettikten sonra, onun vasiyeti üzerine Hız. Davut İsrailoğulları'nın hükümdarı olur. İsrailoğulları'nın on iki kolunun tamamı Hız. Davut'un hükümdarlığını kabul ederler. Bir müddet sonra Allah kendisine peygamberlik vazifesi de verir.²⁰⁹ Hız. Davut, İsrailoğulları peygamberlerinden kendisine kitap verilen ikinci peygamberdir. Yüce Allah, onun şahsında peygamberlik ile hükümdarlığı birleştirmiş ve ona dört ilahi kitaptan Zebur'u vahyetmiştir.²¹⁰

Allah Teâla, Kur'an'da iki yerde Hız. Davut'a Zebûr'u verdiğini açıkça ifade etmiştir. Bu ifadelerden Hız. Davut'un peygamber olduğu anlaşılmaktadır. Hız. Davut'a Zebur'un verildiğini söyleyen ayetlerden birisi şudur: “İbrahim'e, İsmail'e, İshak'a, Yakub'a, esbata (torunlara), İsa'ya, Eyyûb'e Yunus'a Harun'a ve Süleyman'a vahyettik. Davut'a da Zebûr'u verdik.”²¹¹ Bu ayette kendilerine vahiy verilen peygamberler sayıldıktan sonra hemen arkasından Hız. Davut'a da Zebûr'un verildiği ifade edilmiştir. Kur'an'da Zebûr kelimesinin *zebûr/zübür/zübûr* şeklinde 11 yerde geçtiği ve beş farklı anlama geldiği, *zebûr* şeklinde tekil olarak kullanıldığında genellikle Hız. Davut'a verilen ilahi bir kitabın kastedildiği söylenmiştir.²¹² Müfessir ve tarihçilerin birçoğu da ayetlerde geçen Zebûr'un Hız. Davut'a inen kitaba özel isim olduğunu söylemişlerdir.²¹³ O halde Hız. Davut'a Zebûr'un verildiği ifade edilen ayette ona kitap verildiği kastedilmiştir. Dolayısıyla kendisine kitap verilen bir kişi peygamber olmalıdır.

²⁰⁹ Bünyamin Ateş, *Peygamberler Tarihi*, Acar Matbaacılık, İstanbul 1990, s. 503.

²¹⁰ İbnu'l-Esîr, *a.g.e.*, I/195. Yiğit, *a.g.e.*, s. 506-507.

²¹¹ Nisâ, 4/163.

²¹² Osman Kara, “Kur'an'da Zebur” *DEÜİFD*, XXXV/2012, s. 284. Osman Kara adı geçen makalesinde Zübür kelimesinin Kur'an'daki anlamlarını şöyle sayar: 1. Zübür, Kutsal Kitaplar (Kur'an, Tevrat ve İncil) ve suhurlar anlamına gelir. 2. Zübür kelimesi, Levh-i Mahfuz veya meleklerin yazdığı amel defterleri anlamına da gelmektedir. 3. Zübür kelimesi parça, kütle anlamına gelir. 4. Zübür kelimesi hizip, fırka anlamına gelir. 5. Zübür kelimesi Zebûr şeklinde tekil olarak kullanıldığında genellikle Hız. Davut'a verilen ilahi kitap kastedilir. Daha geniş bilgi için bkz. A.g.m. 284-288.

²¹³ Taberî, *Câmiu'l-Beyân fî Te'vili'l-Kur'an*, IX/409; Zemahşerî, *a.g.e.*, s. 272; Kurtubî, *el-Câmi'u li Ahkâmi'l-Kur'an*, Dar'u Âlim'il-Kütüb, Riyad 2003, VI/17.

Hz. Davut'a Zebûr'un verildiğini söyleyen diğer ayet ise şudur: “*Andolsun, biz peygamberlerin bir kısmını bir kısmına üstün kıldık. Davut'a da Zebûr'u verdik.*”²¹⁴ Bu ayet de ise peygamberlerin bazılarının bazılarına üstün kılındığı ifade edildikten sonra arkasından “*Davut'a da Zebûr'u verdik.*” ifadesinin gelmesi Hz. Davut'un da üstün kılınan peygamberler arasında olduğu sonucunu doğurur.

Kur'an'da yukarıdaki ayetlerde Hz. Davut'a Zebûr'un verildiği açıkça ifade edilirken başka bir ayette Zebur'un muhtevası hakkında çok kısa bilgi verilmiştir: “*Andolsun Tevrat'tan sonra Zebûr'da da: 'Arza mutlaka iyi kullarım vâris olacak' diye yazmıştık.*”²¹⁵ Bu ayete göre Zebur'da yeryüzüne iyi kulların varis olacağı yazılmıştır. Ayet, aynı zamanda Zebur'un yazıya geçirilerek kitap haline getirildiğini ve kitap olarak okunduğunu göstermektedir.

Hz. Davut'un peygamber olduğuna delil getirilen bir başka ayet de şudur: “*Allah ona (Davut'a) mülk ve hikmet verdi, dilediği ilimlerden ona öğretti.*”²¹⁶ Bu ayette Hz. Davut'a verilen “hikmet”ten maksadın nübüvvet olduğunu/olabileceğini söyleyen çok sayıda müfessir vardır.²¹⁷ Razi ayetteki hikmetten maksadın peygamberlik olabileceğini şu şekilde izah eder:

“Hikmet, işleri doğru ve isabetli bir biçimde yerine koymaktır. Bu mananın zirve noktası, ancak nübüvvet ile hâsıl olur. Dolayısıyla buradaki hikmetten maksadın nübüvvet olması uzak değildir. Nitekim Allah, ‘*Yoksa onlar, Allah'ın lütfundan verdiği şeyler için insanlara haset mi ediyorlar? Oysa İbrahim soyuna Kitab'ı ve hikmeti verdik ve onlara büyük bir hükümlerlik bahsettik.*’ (Nisâ 4/54) ve Hz. Muhammed'i peygamber olarak göndermesi hususunda da ‘*Ve onlara, kitabı ve hikmeti öğretir.*’ (Âl-i İmran 3/164.) buyurmuştur.”²¹⁸

²¹⁴ İsrâ, 17/55.

²¹⁵ Enbiyâ, 21/105.

²¹⁶ Bakara, 2/251.

²¹⁷ Taberî, *Câmiu'l-Beyân fi Te'vili'l-Kur'an*, V/370; Sa'lebî, *el-Keşf ve'l-Beyan an Tefsiri'l-Kur'an*, II/223; Zemahşerî, *a.g.e.*, s. 143; İbn Kesîr, *a.g.e.*, I/669; Râzî, *a.g.e.*, VI/517; Kurtubî, *a.g.e.*, XV/162; İbn Atiyye, *a.g.e.*, I/337; Ebu's-Suûd Efendi, *a.g.e.*, I/244; Abdurrahman b. Ebi Bekir Celâleddin es-Suyûtî (ö. 911/1505), *ed-Dürrü'l-Mensûr fi Tefsiri'l-Me'sûr*, Dar'ul-Fikir, Beyrut ty., I/763; Muhammed Ali Es-Sâbûnî, *Saffetüt-Tefâsîr*, Dar'üs-Sâbûnî, Kahire 1417/1997, I/143; Yazır, *a.g.e.*, c. 2, s. 145.

²¹⁸ Râzî, *a.g.e.*, VI/517.

Hadis kitaplarında da Zebur ve Hz. Davut'la ilgili rivayetlere rastlanmaktadır. Hz. Peygamber bir gün Ebû Mûsâ el-Eşârî'nin Kur'an okuduğunu duymuş ve ona: "*Ey Eba Musa! Gerçekten sana Âl-i Davut mizmarlarından biri verilmiştir.*" buyurmuştur.²¹⁹ Âl-i Davut/Davut Hânedanı'ndan maksat Davut'un kendisidir.²²⁰ Davut'un mizmarlarından maksat, Zebur'un her bir sûresidir. Çünkü Zebur'un her bir sûresine Mizmar denir.²²¹ Dolayısıyla Hz. Davut'a mizmarlardan oluşan Zebur verilmiştir.

Bir başka hadis şudur: "Hz. Davut'a Kur'an (okumak) kolaylaştırılmıştı. Hayvanının eğerlenmesini emreder, eğerlenmezden önce onu okurdu. O, kendi elinin emeğiyle kazandığından başka bir şey yemezdi."²²² Bu hadiste, bir kısım ulema, Hz. Davut'a kolaylaştırılan Kur'an'ın, Zebur olduğunu söylemiştir.²²³

Zebur'un Hz. Davut'a İbrani diliyle Ramazan ayında nazil olduğu,²²⁴ Davut'un, Zebur okuyacağı zaman sahraya çıktığı ve ayakta durduğu, Davut'un arkasına İsrailoğulları bilginlerinin, bilginlerin arkasına halkın, halkın arkasına cinlerin ve şeytanların durduğu; vahşi hayvanların elle tutulacak tarzda yaklaştıkları, açlıktan ölseler dahi dinlemeyi terk etmedikleri rivayet edilmiştir.²²⁵ Hâsılı kelimeler buraya kadar zikredilen ayetler ve açıklamalardan Hz. Davut'un peygamber olduğu ve kendisine Zebur'un verildiği anlaşılmaktadır.

Kitab-ı Mukaddes'in Eski Ahid Bölümü'nde Hz. Davut'un peygamber olduğu açık ve net olarak ortaya konmamıştır. Ancak Eski Ahid'de yer alan bazı ifadelerden hareketle Hz. Davut'un peygamber olabileceğini söyleyebiliriz. Özellikle şu pasajda geçen "*Rabbin Ruhu*" ifadesi Davut'un peygamber olabileceğini göstermesi bakımından önemli bir ipucudur: "*Rab, Samuel'e, 'Kalk, onu meshet. Seçtiğim kişi odur' dedi. Samuel yağ boynuzunu alıp kardeşlerinin önünde çocuğu meshetti. O günden başlayarak Rab'bin Ruhu Davut'un üzerine güçlü bir biçimde indi.*"²²⁶

²¹⁹ Buhârî, Fedâilul-Kur'an, 31/5048; Kurtubî, a.g.e., XIV /265.

²²⁰ Aydemir, a.g.m., s. 343, 10 nolu dipnotun açıklaması.

²²¹ İbrahim Canan, *Kütüb-i Sitte Muhtasarı Tercüme ve Şerhi*, Akçağ Yay., Ankara 1991, c. 18, s. 340.

²²² Buhârî, Kitâb-ü Ehâdîsil-Enbiyâ, 37/3417.

²²³ Canan, a.g.e., c. 12, s. 353.

²²⁴ Ateş, a.g.e., s. 503.

²²⁵ Aydemir, a.g.e., s. 3.

²²⁶ *Kitab-ı Mukaddes*, I. Samuel, 16/12-13.

Eski Ahid’de, Davut’tan önce İsrail’e krallık yapan Saul’un aynı zamanda İsraililerin peygamberi idi. Onun peygamber olduğu şu şekilde ifade edilmiştir: *“Saul, Samuel’in yanından ayrılmak üzere ona sırtını döner dönmez, Tanrı ona başka bir kişilik verdi. O gün bütün bu belirtiler gerçekleşti. Giva’ya varınca Saul’u bir peygamber topluluğu karşıladı. Tanrı’nın Ruhu güçlü bir biçimde üzerine indi ve Saul onlarla birlikte peygamberlikte bulunmaya başladı. Onu önceden tanıyanlar ‘Saul da mı peygamber oldu’ diye sordular.”*²²⁷ Görüldüğü gibi Saul’ün peygamber olduğu açık ve nettir. Yalnız Saul peygamberlikte bulunmaya başlamadan önce Tanrı ona başka bir kişilik vermiş ve aynı zamanda Tanrı’nın Ruhu güçlü bir biçimde ona inmiştir. Tanrı’nın Ruhu’nun Saul’a güçlü bir biçimde inmesi ile peygamberlikte bulunmaya başlaması arasında bir irtibat olduğu görülüyor. Bu irtibata dayanarak Davut’un da peygamber olduğunu söyleyebiliriz. Çünkü Tanrı’nın Ruhu güçlü bir biçimde ona da inmiştir: *“Rab, Samuel’e, ‘Kalk, onu meshet. Seçtiğim kişi odur’ dedi. Samuel yağ boynuzunu alıp kardeşlerinin önünde çocuğu meshetti. O günden başlayarak Rab’bin Ruhu Davut’un üzerine güçlü bir biçimde indi.”*²²⁸ Burada görüldüğü gibi Davut’un Rab tarafından seçilmesi, Samuel tarafından meshedilmesi ve arkasından Rab’bin Ruhu’nun Saul’da olduğu gibi Davut’un da üzerine güçlü bir biçimde inmesi, Eski Ahid’e göre de onun peygamber olduğunu/olabileceğini göstermektedir.

Bizim bu iddiamızı doğrulayacak bir şekilde Peygamberlerin ilahi vahiyleri Tanrı’nın Ruhu vasıtasıyla aldığı, Tanrı’nın Ruhu’nun ilhamının en güzel şekilde peygamberlikte ortaya çıktığı ifade edilmiştir:

“Tanrı’nın Ruhu’nun etkisiyle insanlar özel bir görme ve anlama gücü kazanmışlardır. Yusuf ve Daniel rüyaların yorumunu ve diğer ilahi vahiyleri Tanrı’nın Ruhu vasıtasıyla almışlardır. Bununla beraber Tanrı’nın Ruhu’nun ilhamı, en mükemmel şekilde peygamberlikte ortaya çıkmıştır. Tanrı’nın Ruhu’nun peygamber üzerinde, onu bir yerden başka bir yere yönlendiren veya taşıyan fiziki bir tesiri olmuştur. Tanrı’nın Ruhu’nun peygamber üzerinde deruni bir etkisi de vardır. Bu deruni etki sayesinde peygamber, Tanrı’nın iradesini ve düşüncesini anlayabilmektedir. Davud, Ruh’un kendisi aracılığıyla insanlarla konuştuğunu belirtmiştir: ‘Rab’bin Ruhu benim

²²⁷ *Kitab-ı Mukaddes*, I. Samuel, 10/9-11.

²²⁸ *Kitab-ı Mukaddes*, I. Samuel, 16/12-13.

vasıtamla söyledi ve onun sözü benim dilim üzerinde idi. İsrailin Allahı dedi, İsrailin kayası bana söyledi.’ Peygamber bir söz söylediği zaman, asıl konuşan Tanrı’nın Ruhudur. Peygamber, Tanrı’nın Ruhu kendisinin içine girdiğinde O’nun sesini duyabilmektedir.”²²⁹

Yukarıda “Tanrı’nın Ruhunun ilhamı, en mükemmel şekilde peygamberlikte ortaya çıkar.” denmiştir. Buna göre, Davut’un son sözleri arasında yer alan, ‘*Rab’bin Ruhu benim vasıtamla söyledi ve onun sözü benim dilim üzerinde idi*’²³⁰ şeklinde ki ifadesi onun peygamber olduğunu ortaya koymaktadır.

Eski Ahid’in Nehemya Kitabında Davut, Tanrı’nın adamı olarak nitelendirilir: “*Levili önderlerden Haşavya, Şerevy ve Kadmiel oğlu Yeşu bir yanda, kardeşleri öbür yanda durur, Tanrı adamı Davut’un buyruğu uyarınca karşılıklı övgüler ve şükürler sunarlardı.*”²³¹ Benzer bir ifadeyle II. Samuel kitabında Davut kendisi için şöyle demiştir: “*İşay oğlu Davut, Tanrı’nın yükselttiği adam...*”²³² Burada Davut’un “*Tanrı’nın Adamı*” olarak nitelendirilmesi ve Davut’un kendisi için “*Tanrı’nın yükselttiği adam*” ifadesini kullanması onun Eski Ahid’e göre de peygamber olduğunu göstermektedir. Zira “Tanrı Adamı” ünvanının ilahi gücü kullanma kabiliyetine sahip peygamberlere verildiği ifade edilmiştir:

(‘Tanrı adamı’) “Tanrı ile özel bir ilişkisi olan kişiyi ifade etmiştir; Kutsal Kitap’ta yalnızca peygamberler ve özellikle Musa için kullanılmıştır.

‘Tanrı Adamı’ unvanı, Musa gibi mucizevi bir şekilde ilahi gücü kullanma kabiliyetine sahip peygamberlere verilmiştir. Fakat daha sonraları Tanrı ile özel bir ilişkisi olan herkes için bu kelime kullanılmaya başlanmıştır. Kullanım itibarı ile nebi ve Tanrı adamı kelimelerinin fonksiyonları açısından ayırma gitmek mümkün görülmemiştir.”²³³

---

²²⁹ Muhammet Tarakçı, *Yahudilik’te ve Hıristiyanlık’ta Vahiy Anlayışı Üzerine Bir Araştırma*, (Yüksek Lisans Tezi) Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara 1999, s. 28-29.

²³⁰ *Kitab-ı Mukaddes*, II. Samuel, 23/1.

²³¹ *Kitab-ı Mukaddes*, Nehemya, 12/24; Nehemya, 12/36.

²³² *Kitab-ı Mukaddes*, II. Samuel, 23/1.

²³³ Emine Taşdelen, *Yahudilikte Nübüvvet*, (Yüksek Lisans Tezi), Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya 2010, s. 70.

Eski Ahid'in I. Samuel kitabında Rab'bin Davut'la beraber olduğu ifade edilmiştir.²³⁴ Eski Antlaşmada bu ifade, söz konusu kişinin Rab tarafından başarılı kılınacağı ve korunacağı anlamına gelir.²³⁵ Rab tarafından başarılı kılınan ve korunan bir kişi de peygamber olsa gerektir.

Eski Ahid'in Mezmurlar (Zebur) kitabında²³⁶ Kur'an'la paralel ve örtüşen yüzlerce ifade ve ibare vardır. Örneğin Mezmurlarda Tanrı'ya dua edilir ve O övülür.²³⁷ Kur'an'da da Allah'a dua edilir ve O övülür.²³⁸ Mezmurlar Tanrı'nın karakterine ve kurallarına yönelik bilgiler verir.²³⁹ Kur'an da Allah'ın zatına, sıfatlarına ve fiillerine yönelik bilgiler verir.²⁴⁰

Talmud'da²⁴¹ kişinin taşımış olduğu bilgi, güç, zenginlik ve tevazu gibi sahip olunabilecek zihni, ahlaki ve fiziki özellikleri Tanrı'nın iradesini belirlemede etkili olan unsurlar olarak bahsedilmiştir. Maddi-manevi bu kapasitenin peygamberliğin arkasındaki temel unsur olduğunu düşünen Yahudi filozofların olduğu söylenmiştir.²⁴² Dolayısıyla Davut, güç ve zenginliği ile maddi-manevi kapasitelere sahip birisi olarak peygamber olmalıdır.

---

²³⁴ *Kitab-ı Mukaddes*, I. Samuel, 16/18.

²³⁵ Açıklamalı Kutsal Kitap, I. Samuel, 16/18'in açıklaması.

²³⁶ “Çoğunluğu Davut'un mezmurlarından oluşan kitap, Zebur olarak da bilinir. Mezmurlar yapısal olarak Şiirsel Kitaplar arasında yer alır. “Mezmun” sözcüğü Arapça olmakla birlikte, İbranice “mizmor” sözcüğüyle bağlantılı olduğu anlaşılmaktadır. Mezmurların birçoğu ‘tefillot’ adıyla anılan ‘dua’ mezmurları olsa da, kitabın İbranicesi ‘övgüler’ anlamına gelen ‘Tehilim’ başlığını taşımaktadır. (...) Mezmurlar Kitabı, başından sonuna dek şiir üslubunda yazılmıştır. Coşkulu, keskin ve somut ifadeler kullanılmıştır; imgeler, benzetmeler, mecazlar, sözcük oyunları ve eş anlamlı sözcükler ile bezenmiş mezmurlarda, tekrarlamalara da çok sık rastlanır. İbrani şiir kafiyeli ve düzenli vezinden yoksundur. En ayırt edici ve en yaygın özelliği paralelliktir; bir ana fikir, bir başka düşünce yardımıyla vurgulanır.” Açıklamalı Kutsal Kitap, *Mezmurlar*, Yeniyaşam Yayınları, İstanbul 2010, s. 734-736.

²³⁷ *Kitab-ı Mukaddes*, 26. Mezmur/25-33; 146. Mezmur/1-10.

²³⁸ Fatıha, 1/1-7.

²³⁹ *Kitab-ı Mukaddes*, 1. Mezmur/6; 33. Mezmur/3-22.

²⁴⁰ Rad, 13/9; Sâd, 38/99; Lokman, 31/10.

²⁴¹ Talmud: Eski Ahid yanında, hahamların nesilden nesile naklettikleri rivayetler vardır. Bu rivayetler mecmuasına Talmud ismi verilir. Talmud, Mişna ve Gemara isimli eserlerin toplamından meydana gelir. Mişna, M.S. 150 yıllarında Yudas isimli bir hahamın kendilerine kadar gelen haberleri ve dini esasları topladığı eserin adıdır. Mişna'nın anlaşılması bazı okuyucular için zorlaşınca Yahudi âlimleri ona haşiyeler ve şerhler yazdılar. Bu şerh ve haşiyelere de Gemara denir. Daha geniş bilgi için bkz. Sarıkçıoğlu, *a.g.e.*, s. 275-276.

²⁴² Taşdelen, *a.g.e.*, s. 22.

İbn Meymun,²⁴³ peygamberliği 12 dereceye ayırmış, 1'inci dereceden peygamberliği en düşük peygamberlik, 12'inci dereceden peygamberliği ise en mükemmel peygamberlik saymıştır. Ona göre en mükemmel peygamber sadece Hz. Musa olup, 12'inci dereceden olan başka bir peygamber bulunmamaktadır. İbn Meymun, peygamberliğin derecelerinden bahsederken Davut'u da 1'inci dereceden peygamberler arasında saymıştır²⁴⁴:

“1. Dereceden Peygamberlik: Bu kişinin büyük, doğru ve önemli bir eylemi yapmaya yönlendiren veya bu konuda onu etkin kılan ilahi yardım almış olmasıdır. İsrail hâkimleri ve kralları bu gruba girmiştir. Hâkimler İsrail halkını kötülüklerden kurtarmışlardır. Zaten 1. Dereceden olabilmenin özelliği, faziletli toplumu kötü topluluklardan kurtarmak ile insanlara iyiliklerde bulunmak olmuştur. Onları harekete geçiren şey ‘*Rabbin ruhu*’ olmuştur. Yeftah, Samson, Saul, Davut ve Amasay’ın peygamberliği bu mertebededir.”²⁴⁵

Yeni Ahid’de ise Hz. Davut’un peygamber olduğu Petrus tarafından açıkça ifade edilmiştir. Petrus, Pentikost günü şöyle konuşmuştur: “*Kardeşler, size açıkça söyleyebilirim ki, büyük atamız Davut öldü, gömüldü, mezarı da bugüne dek yanı başımızda duruyor. Davut bir peygamberdi ve soyundan birini tahtına oturtacağına dair Tanrı’nın kendisine ant içerek söz verdiğini biliyordu.*”²⁴⁶ Petrus burada Davut’un peygamber olduğunu açıkça ifade etmiştir. Onun burada söz konusu ettiği “Davut”, İşay’ın oğlu Davut’tur. Çünkü Kitab-ı Mukaddes’te bu ismin sadece Hz. Davut’a ad olarak verildiği görülmektedir.²⁴⁷ Yararlandığımız diğer Kitab-ı Mukaddes tercümesinde de aynı yerde Davut’un peygamber olduğu söylenmektedir. O halde Yeni Ahid’de yer alan bu ifadelerden Hz. Davut’un peygamber olduğu açıkça anlaşılmaktadır.

---

²⁴³ İbn Meymun 1135 yılında Kurtuba’da doğdu. İslami literatürde adı genellikle Musa b. Meymun kısaca İbn Meymun diye bilinir. Yahudi literatüründe ise Rabbi Moşeh ben Meymon olarak bilinir. Kurtuba’da Yahudi ilahiyatı tahsil ederken bir yandan da Fârâbî, İbn Sînâ, Gâzzâlî, İbn Bacce gibi Müslüman düşünür ve tabiplerin eserlerini okuyarak İslami kültüre sahip olmuştur. İbn Meymun hakkında daha fazla bilgi için bkz. Mustafa Çağırıcı, “İbn Meymun”, *DİA*, İstanbul 1999, c. 20, s. 194-197.

²⁴⁴ İbn Meymun’un saydığı 12 derece peygamberlik hakkında daha fazla bilgi için bkz. Taşdelen, *a.g.e.*, s. 55-57.

²⁴⁵ Taşdelen, *a.g.e.*, s. 55.

²⁴⁶ *Kitab-ı Mukaddes*, Elçilerin İşleri, 2/29-30.

²⁴⁷ Harman, “Dâvûd”, *DİA*, c. 9, s. 21.

Yeni Ahid'in bir başka yerinde Petrus ve Yuhanna'ya iman eden imanlılar'ın Tanrı'ya şu şekilde seslenmeleri Hz. Davut'un peygamber olduğunu gösteren bir başka delildir: “*Ey Efendimiz! Yeri göğü, denizi ve onların içindekilerin tümünü yaratan sensin. Kutsal Ruh aracılığıyla kulun atamız Davut'un ağzından şöyle dedin...*”²⁴⁸ Burada geçen “*Kutsal Ruh*” tan maksadın vahiy meleği olduğunu düşünüyoruz. Allah kulu Davut'un ağzından bir aracı vasıtasıyla konuşuyorsa bu aracı vahiy meleği olmalıdır. Zira “*Kutsal Ruh*” tabirinin hem Kitab-ı Mukaddes'te hem de Kur'an'da vahiy meleği için kullanıldığı yerler vardır.²⁴⁹ Buradan şu sonuca varmak istiyoruz: Tanrı, vahiy meleği aracılığıyla Davut'un ağzından konuşuyorsa Davut peygamber olmalıdır.

Yahudi ve Hıristiyan teolojisinde peygamberlik anlayışında bir takım farklılıklar ve birçok kategori olduğu anlaşılmaktadır. Yahudi ve Hıristiyan teolojilerine göre Hz. Davut'un peygamber değil kral kabul edildiği şeklinde yaygın kanaat bulunduğu görülmektedir. Fakat bizzat kutsal metnin doğrudan delalatleri karşılaştırıldığında Kur'an'ın ve Kitab-ı Mukaddes'in Hz. Davut'u peygamber olarak ilan ettiğini söyleyebiliriz. Dolayısıyla Kur'an ve Kitab-ı mukaddes'in tanımlamalarında bu noktada bir uyuşma söz konusudur. Ancak İslam, Hz. Davut'u en alt dereceden bir peygamber saymanın ötesinde dört büyük kitap sahibi resullerden biri olarak görmekle Yahudilik ve Hıristiyanlıktan ayrılmıştır.

---

²⁴⁸ *Kitab-ı Mukaddes*, Elçilerin İşleri, 4/1-25.

²⁴⁹ Örnek için bkz. *Kitab-ı Mukaddes*, Luka, 12/10,12; “*Kutsal Ruh*” tabirinin Kur'an'da vahiy meleği için kullanıldığı yerlerden birisi şu ayettir: “*Onu (İsa'yı) Ruh'ül-Kudüs ile destekledik.*” (*Bakara*, 2/87.) Razi bu ayetin tefsirinde *Ruh'ül-Kudüs*'le ilgili 4 görüş sayar. Bu görüşlerden birisi *Ruh'ül-Kudüs*'ün Cebrail olduğudur. Cebrail peygamberlere vahiy getirmeyi üstlenmiştir. Çünkü beden nasıl ruhla diriliyorsa din de Cebrail ile hayat bulmaktadır. Bkz. Râzî, *a.g.e.*, III/596.

4. HZ. DAVUT'A "FASL-I HİTAB" VERİLMESİ

İnsanlar, kafalarındaki ve kalplerindeki anlatmaya muktedir olma açısından farklı farklıdır. Kimileri için düzenli bir şekilde konuşma adeta imkânsızdır. Böylesi kişilerin sözleri, birbirine karışır. Kendilerini tam ifade edemezler. Kimileri de manayı kavramada ve onu ifade etmede ileri düzeydedirler. Bunlardan sadır olan sözler mükemmeldir.²⁵⁰

Hiz. Davut, ikinciler arasında yer alır. Çünkü onun konuşma hali mükemmeldi. "Yani Hiz. Davut çok fasih ve belîğ konuşurdu. O konuştuğunda karşısındaki kimseler, ne demek istediğini açıkça anlardı. Hüküm verdiğinde de açıkça hüküm verirdi. Hem ilim, hem de konuşma bakımından faziletli olmak, ancak böyle birine nasip olabilirdi."²⁵¹

Kur'an'da Hiz. Davut'un bu özelliğine atfen ona "fasl-ı hitabı verdik" buyurulmuştur. Bu ifadenin geçtiği ayet şudur: "*Biz onun (Davut'un) mülkünü güçlendirmiştik. Ona hikmet ve fasl-ı hitab vermiştik.*"²⁵² Fasl-ı hitab, Arapça fasl (ayırma) ve hitab (karşılıklı konuşma) kelimelerinin birleşmesinden meydana gelen bir isim tamlamasıdır. Müfessirlerin bu terkip hakkında yaptıkları açıklamalara baktığımızda, çoğunun Hiz. Davut'un konuşmada, telaffuzda ve açıklamadaki halinin mükemmel olduğuna atıfta bulduklarını görüyoruz. Taberi, ayette geçen "fasl-ı hitab" kavramını "hüküm vermede, tartışmada ve konuşmada, meseleleri birbirinden ayırt etme ve kesin neticeye bağlama kabiliyeti,"²⁵³ Zemahşerî, "sözün doğru olanı ile yanlış olanını birbirinden ayırmak,"²⁵⁴ Râzî, "söz söylemede, telaffuzda ve bir fikri ifade etmedeki halin kemal noktası,"²⁵⁵ Kurtubî, Katade'den rivayetle "hüküm vermede meseleleri birbirinden ayırt etmek,"²⁵⁶ Seyyid Kutup, "tereddütsüz bir görüş ile hükmü kesin karara bağlamak,"²⁵⁷ Mevdûdî "anlatım üstünlüğü,"²⁵⁸ Elmalılı "hakkı batıldan

---

²⁵⁰ Râzî, *a.g.e.*, XXVI/376.

²⁵¹ Mevdûdî, *a.g.e.*, c. 5, s. 59.

²⁵² Sâd, 38/20.

²⁵³ Taberî, *Câmiu'l-Beyân fî Te'vili'l-Kur'an*, XXI/173.

²⁵⁴ Zemahşerî, *a.g.e.*, s. 921.

²⁵⁵ Râzî, *a.g.e.*, XXVI/376.

²⁵⁶ Kurtubî, *a.g.e.*, XV/162.

²⁵⁷ Kutup, *a.g.e.*, V/3017.

²⁵⁸ Mevdûdî, *a.g.e.*, c. 5, s. 58.

ayırarak tartışmayı kesme kabiliyeti”²⁵⁹ diye açıklamışlardır.²⁶⁰ Bu görüşleri birleştirerek Fasl-ı Hitab’ı, “Hz. Davut’un konuşmada, açıklamada, tartışmada ve hüküm vermede meseleleri birbirinden ayırt etme kabiliyetidir.” diye tarif etmek mümkündür.

Kitab-ı Mukaddes’te Hz. Davut’a “fasl-ı hitap” verildiği şeklinde bir terkibe rastlamıyoruz. Ancak Kitab-ı Mukaddes’te Davut’un akıllıca konuştuğu ve iyi lir çalarak Saul’ü tedavi ettiği ifade edilmiştir. Fakat burada Kur’an’ın ve İslami kaynakların Hz. Davut’un lir çalmasından bahsetmemesinin dikkat çekici olduğunu ifade etmek isteriz. Kitab-ı Mukaddes’te Davut’un akıllıca konuştuğu ve iyi lir çalarak Saul’ü tedavi ettiği ise şöyle anlatılır:

“Bu sıralarda Rab’bin ruhu Saul’dan ayrılmıştı. Rab’bin gönderdiği kötü bir ruh ona sıkıntı çektiriyordu. (...) Hizmetkârlarından biri: ‘Beytlehemli İşay’ın oğullarından birini gördüm, İyi lir çalar, Üstelik yürekli, güçlü bir savaşçıdır; akıllıca konuşur, yakışıklıdır. Rab de onunladır.’ dedi. (...) Davut Saul’ün yanına varıp hizmetine girdi. O günden sonra, Tanrı’nın gönderdiği kötü ruh ne zaman Saul’ün üzerine gelse, Davut liri alıp çalar, Saul rahatlayıp kendine gelirdi. Kötü ruh da ondan uzaklaşırdı.”²⁶¹

Burada Davut’un mantıklı, akla yatkın ve zekice konuştuğu ayrıca Davut’un Saul’ü lir çalarak tedavi ettiği ve onu rahatlattığı ifade edilmiştir. Davut’un akıllıca konuşması Kur’an’da Hz. Davut için kullanılan fasl-ı hitap terkinde kastedilen mana ile örtüşmektedir. Ayrıca burada Davut’un lir çalmasını da fasl-ı hitap’la ilişkilendirmek mümkündür. Şöyle ki: Açıklamalı Kutsal Kitap’ta Davut’un lir çalma yeteneğinin İsrail’i ruhsal açıdan güce kavuşturduğu ifade edilmiştir: “Davut’un hem yetenekli hem de iyi bir savaşçı olduğu herkesçe görülür. Saul, Davut’tan bu yeteneklerinden ötürü yardım ister. Sonraki yıllarda da bu iki yeteneğiyle ünlenecek ve ulusu hem ruhsal hem siyasi açıdan güce kavuşturacaktır.”²⁶² Hz. Davut’un fasl-ı hitabı da insanlara ruhsal

²⁵⁹ Yazır, *a.g.e.*, c. 6, s. 463.

²⁶⁰ Abdullah Aydemir adı geçen makalesinde fasl-ı hitab’ın ne olduğunu kesin olarak belirtmenin mümkün olamayacağını söyler: “Bunların bazıları ‘fasl-ı Hitab’ın ne olduğunu açıklama hususunda muhtemel şeylerdir. Fakat hiçbiri bize kesin olarak gerçeğin ne olduğunu ifade edemez. Çünkü ayetin bizzat kendisinde fasl-ı hitab’la neyin murad edildiğini beyan eden bir şey olmadığı gibi Kur’an’da ve hadislerde de yoktur.” Aydemir, *a.g.m.*, s. 345.

²⁶¹ *Kitab-ı Mukaddes*, I. Samuel, 16/18.

²⁶² Açıklamalı Kutsal Kitap, I. Samuel, 16/14-17’in açıklaması.

açından güç vermiştir. Çünkü Hz. Davut fasl-1 hitabıyla hüküm vermede, tartışmada ve konuşmada, meseleleri birbirinden ayırt etme ve kesin neticeye bağlamada²⁶³ insanların ruhsal yapılarını güçlü ve huzurlu hale getirmiştir. Dolayısıyla Hz. Davut'un lir çalması ile fasl-1 hitabı arasında ruhsal güç ve huzur bağlamında ilişki kurabiliriz.

Davut kendisi için İsrail'in sevilen ezgi okuyucusu olduğunu, Rab'bin Ruhu'nun kendi aracılığıyla konuştuğunu ve Rab'bin sözünün kendi dili ucunda olduğunu söylemiştir.²⁶⁴ Dolayısıyla Davut, Rab adına konuştuğu zaman beşer dilinin üzerinde bir dille konuşmuş olur. Söz söylemede ve telaffuzdaki bu kemal nokta, Kur'an'da ifade edilen fasl-1 hitab'a tekabül etse gerektir.

Bunlardan başka özellikle Kitab-ı Mukaddes'in Mezmurlar (Zebur) kitabı, Hz. Davut'a ait belagat ve fesahat ifadeleri taşıyan, onun güzel hitap etme kabiliyetini gösteren örneklerle doludur. Dolayısıyla Kur'an, Hz. Davut'un bu özelliği hususunda da Kitab-ı Mukaddes'le örtüşmektedir. Kısaca Kur'an, Hz. Davut'un özelliklerini ve maharetlerini deyimsel bir ifade ile (fasl-1 hitap) genel bir şekilde ifade ederken, Kitab-ı Mukaddes teferruatlı bir şekilde farklı açılardan tasvir etmektedir.

---

²⁶³ Taberî, *Câmiu'l-Beyân fî Te'vili'l-Kur'an*, XXI/173.

²⁶⁴ *Kitab-ı Mukaddes*, II. Samuel, 23/1.

5. DAĞLARIN VE KUŞLARIN HZ. DAVUT'A BOYUN EĞMELERİ VE ONUNLA BERABER TESBİH ETMELERİ

Kur'an'da dağların ve kuşların Hz. Davut'a boyun eğdirildiği ve onların Hz. Davut'la birlikte tesbih ettikleri bildirilmiştir: “...Davut'a dağları ve kuşları boyun eğdirdik, onunla beraber tesbih ediyorlardı. Biz bunları yaparız.”²⁶⁵ “Andolsun, Davut'a tarafımızdan bir üstünlük verdik. 'Ey dağlar, onunla beraber tesbih edin. Ve ey kuşlar sizde onun tesbihine katılın' dedik.”²⁶⁶ Müfessirler bu ayetlerde bahsedilen dağların ve kuşların tesbihini farklı şekillerde anlamışlardır. Biz bu görüşleri aşağıda özetliyoruz:

1. Dağlar ve kuşlar bizzat Hz. Davut gibi Allah'ı dil ile tesbih ediyorlardı. Dağların ve kuşların konuşması Allah'ın dağlarda ve kuşlarda kelamı yaratmasıyla olmuştur. Hz. Davut Rabbini zikretmeye başladığı zaman Allah dağlara ve kuşlara emreder, dağlar ve kuşlarda tesbihe başlarlardı.²⁶⁷

2. Dağlar ve kuşlar Hz. Davut'un istediği yere gidiyorlardı. Onların bu seyri tesbih kılındı. Çünkü bu, Allah'ın kudret ve hikmetinin kemaline delalet eder.²⁶⁸

3. “Davut (a.s.) güzel ve tatlı sesi ile Allah'ı zikredip tesbih ettiğinde dağlar onun güzel sesini yankılandırıyor, kuşlar da çevresine toplanıyor ve bu manzara çok etkileyici oluyordu.”²⁶⁹ Davut, Zebûr okuyacağı zaman da benzer manzara yaşanırdı. Davut, Zebûr okuyacağı zaman sahraya çıkardı. En önde kendisi, İsrailoğulları bilginleri onun arkasında, bilginlerin arkasında halk, halkın arkasında cinler, cinlerin arkasında şeytanlar ayakta dururdu. Hepsi onu dinlerlerdi. Vahşi hayvanlar, yırtıcı mahlûkat ve kuşlar toplanır, kuşlar havada sürüler halinde birikir ve Dâvûd'u gölgelendirirlerdi. Davut'u dinlemeyi asla terketmezlerdi.²⁷⁰

---

²⁶⁵ Enbiyâ, 21/79.

²⁶⁶ Sebe', 34/10.

²⁶⁷ Bkz. Taberî, *Câmiu'l-Beyân fi Te'vili'l-Kur'an*, XXI/168-169.

²⁶⁸ Râzî, *a.g.e.*, XXVI/374.

²⁶⁹ Mevdûdî, *a.g.e.*, c. 3, s. 292.

²⁷⁰ Aydemir, *a.g.m.*, s. 344; Ayrıca bkz. İbnu'l-Esîr, *a.g.e.*, I/195; Çantay, *a.g.e.*, c. 1, s. 70.

Beydâvî bu üç görüşü kısaca şöyle özetlemiştir: “Dağların ve kuşların tesbihleri ya lisanı hal ile ya da lisanı kaal iledir. Veya (dağların ve kuşların tesbihleri) Allah Teâlâ’nın onlarda (dağlarda ve kuşlarda) yarattığı bir kelam ile olur.”²⁷¹

Kitab-ı Mukaddes metni içerisinde dağların ve kuşların Hz. Davut’a boyun eğdiklerine ve onunla beraber tesbih ettiklerine dair bir bilgiye rastlamadık.

---

²⁷¹ Beydâvî, *a.g.e.*, IV/57.

6. HZ. DAVUT'UN SANATKÂRLIĞI

Hükümdar ve aynı zamanda bir peygamber olan Hz. Davut'un insanları yönetebilmesi ve yönlendirebilmesi için belli bir güce sahip olması gerekirdi. Zira yönetim uygulaması ya da işlevi tamamıyla bir güç kullanma hadisesidir. Allah Teâla, bunun için Hz. Davut'a demircilik sanatını öğretmiştir: "...Ona (Davut'a) demiri yumuşattık. Geniş zırhlar imal et, dokumasını ölçülü yap. İyi işler yapın. Kuşkusuz ben, yaptıklarınızı görmekteyim, diye (vahyettik)."²⁷²

Bu ayet, demiri ilk defa bulanın ve eritenin Hz. Davut olduğunu göstermez.²⁷³ Ayette kastedilen, Allah'ın Hz. Davut'u demiri kullanmada usta kılmasıdır. Hz. Davut Allah'tan kendisini Beytü'l-Mal'den yemekten müstağni kılmasını isteyince²⁷⁴ Allah ona demiri yumuşatmış ve zırh yapma sanatını öğretmiştir. Hz. Davut, Allah'ın bu ihsanı sayesinde demiri mum gibi istediği şekle koyarak onu insan kanının akıtılmasını önlemek için zırh yapımında ve iyi işlerde kullanmıştır. İbn Kesîr'in Katâde'den yaptığı rivayete göre zırh önceleri levhalar biçimindeydi. Hz. Davut ilk defa zırhı insan üzerine giyilen elbise gibi yelek biçiminde imal etmiştir.²⁷⁵ Enbiyâ sûresi'nde "*Ve biz sizin için O'na (Davut'a) sizi savaş sıkıntılarınızdan koruması için san'at-a lebûs'u/zırh yapmayı öğrettik. Artık şükredecek misiniz ki*"²⁷⁶ buyurulduğu üzere Hz. Davut'un imal ettiği bu zırhla muhterem olan insanlığı öldürülmekten koruması istenmiştir. Hatta tefsirlerde Hz.

---

²⁷² Sebe', 34/10-11; Bu ayetteki "lebûs"a takva elbisesi, "be's"e korku manası verip ayeti şöyle anlayanlar da çıkmıştır: "*O'na, sizi her türlü korkuya karşı takva elbisesiyle zırhlandıracak bir korunma sanatı öğrettik...*". Mesela Muhammed Esed ayeti böyle anlamıştır. Bkz. Muhammed Esed, *Kur'an Mesajı*, Çev. Cahit Koytak, Ahmet Ertürk, İşaret Yay., İstanbul 2002, s. 459.

²⁷³ Arkeolojik ve tarihi veriler Hz. Davut'tan çok daha önceleri demirin eritildiğini, ona şekil verildiğini ve zırh yapımının bilindiğini göstermektedir. Hz. Davut'tan önce Suriye ve Anadolu'da M.Ö. 2000-1200 yılları arasında yaşayan Hititler ve Filistliler demiri eritip ona şekil verdikleri halde bunu bir sır olarak saklamışlardır. Bkz. Mevdûdî, *a.g.e.*, c. 3, s. 292-293; Demirin ilk kullanımına dair işaretler, mızrak uçları, bıçak ve süs eşyası şeklinde olup M.Ö. yaklaşık 4000 yıllarına kadar (Sümerlere ve eski Mısırlılara kadar) dayanmaktadır. Hatta bazı kaynaklar demirin M.Ö. 5. binyıldan itibaren çekiçle dövülmeye başladığını, 3. Binyıla gelindiğinde ise hamur haline getirildiğini yazar. Bkz. Türkçe Genç Larousse Ansiklopedisi, "*Demir Dökme ve Çelik*" maddesi, Meydan Yayıncılık, İstanbul 1976-1977, c. 4, s. 975; M.Ö. 1600-1200 yıllarına gelindiğinde demirin Orta Doğu'da giderek artan bir şekilde kullanıldığı, M.Ö. 1200-1000 yıllarında araç-gereç ve silah yapımında demire hızlı bir geçişin yaşandığı görülür. Bkz. <http://tr.wikipedia.org/wiki/Demir>, Erişim Tarihi: 22 Ocak 2014.

²⁷⁴ Hz. Peygamber, Hz. Davut'un kendi elinin emeğiyle rızkını temin ettiğini beyan etmek için: "*Hiç kimse kendi elinin emeğinden daha hayırlı bir rızık yememiştir. Zira Davut (a.s.) da elinin emeğini yedi.*" buyurmuştur. Buhârî, Büyü' 15.; Yine Hz. Peygamber, Hz. Davut'un başkalarına yük olmadığını beyan etmiştir: "*...O, kendi el emeğiyle kazandığından başka bir şey yemezdi.*" Buhârî, Enbiyâ, 37.

²⁷⁵ İbn Kesîr, *a.g.e.*, VI/497.

²⁷⁶ Enbiyâ, 21/80.

Davut'un üzerinden zırh yapanların, kılıç vesaire gibi saldırı silahı yapanlardan daha hayırlı olduğu hükmü de çıkarılmıştır.²⁷⁷

Rivayet edildiğine göre Hz. Davut, imal ettiği zırhları dört bin dirheme satar, kazancının bir kısmını kendine ve ailesine ayırır, bir kısmını da fakirlere ve miskinlere infak ederdi.²⁷⁸ İbn Kesîr, Hz. Davut'un imal ettiği zırhları altı dirheme sattığını, iki dirhemini kendisine ve ailesine ayırdığını, geriye kalan dört dirhemle de İsrailoğulları'nı doyurduğunu söylemiştir.²⁷⁹

Kitab-ı Mukaddes'te demiri Davut zamanından çok daha önce Kenanlılar'ın²⁸⁰ kullandıklarını görüyoruz: “*Yusuf oğulları, ‘dağlık bölge bize yetmiyor’ dediler. ‘Ancak hem Beytşean ve köylerinde, hem de Yizreel Vadisi’nde oturanların, ovada yaşayan bütün Kenanlılar’ın demirden savaş arabaları var.’*”²⁸¹ Burada Kenanlılar'ın, günümüzdeki tankları andıracak şekilde demirden savaş arabaları ürettikleri görülmektedir.

Kitab-ı Mukaddes'ten Davut zamanında, demirden kazma, balta,²⁸² çivi, kenet,²⁸³ saban, orak²⁸⁴ gibi aletlerin kullanıldığını tespit ediyoruz. Kitab-ı Mukaddes, Davut ölmeden önce Tanrı'nın Tapınağı'nı kurmak için büyük hazırlıklar yaptığını, giriş kapılarının çivileri ve kenetleri için, tartılamayacak kadar çok miktarda tunç ve demir elde ettiğini yazar.²⁸⁵ Bu tapınak için boy başları, İsrail'in oymak önderleri, binbaşılar, yüzbaşılar ve saray yöneticileri gönülden armağanlar verirler. Tanrı'nın Tapınağı'nın yapımı için beş bin talant, on bin darik altın, on bin talant gümüş, on sekiz bin talant

²⁷⁷ Râzî, *a.g.e.*, XXV/196; Yazır, *a.g.e.*, c. 6, s. 354.

²⁷⁸ Zemahşerî, *a.g.e.*, s. 142; Kurtubî, *a.g.e.*, XIV/266-267; Sa'lebî, *el-Keşf ve'l-Beyan an Tefsiri'l-Kur'an*, VIII/72.

²⁷⁹ İbn Kesîr, *a.g.e.*, VI/497.

²⁸⁰ “Kenan Ülkesi veya Kenan Diyarı (İbranice: Kena'an, Akadca: Kinaḫḫu), Şeria (Ürdün) Nehri'nin batısındaki Antik Filistin topraklarına İbrahimidini metinlerde verilen isim.

Bu bölge günümüzdeki İsrail, Filistin ve Lübnan toprakları ile Ürdün, Mısır ve Suriye'nin kıyı kesimlerini kapsamaktadır. Antik çağ'da bu bölgede yaşadığı bilinen ilk halk ise aynı zamanda bu bölgeye ismini de vermiş olan Antik Kenanlılardır.” Bkz. <http://tr.wikipedia.org/wiki/Kenan>, Erişim Tarihi: 22 Ocak 2014.

²⁸¹ *Kitab-ı Mukaddes*, Yeşu, 17/16.

²⁸² *Kitab-ı Mukaddes*, II. Samuel, 12/31.

²⁸³ *Kitab-ı Mukaddes*, I. Tarihler, 22/3,14.

²⁸⁴ *Kitab-ı Mukaddes*, I. Samuel, 13/20.

²⁸⁵ *Kitab-ı Mukaddes*, I. Tarihler, 22/3.

tunç, yüz bin talant demir bağışlarlar.²⁸⁶ Yüz bin talant yaklaşık 3450 ton olduğuna göre²⁸⁷ bu rakam, tapınak için bağışlanan demirin ne kadar çok olduğunu gösterir.

Bütün bu örnekler Davut zamanında demirin çok miktarda kullanıldığını ve demirden çok çeşitli sanat ve zenaat aletleri yapıldığını gösterse de Kitab-ı Mukaddes'te ve Açıklamalı Kutsal Kitap'ta Davut'un demirden zırh yaptığını dair her hangi bir bilgiye rastlanmamaktadır.

---

²⁸⁶ *Kitab-ı Mukaddes*, I. Tarihler, 29/6-8.

²⁸⁷ *Kitab-ı Mukaddes*, I. Tarihler, 29/7'nin açıklama notu.

7. HZ. DAVUT'UN BAKTIĞI DÂVÂLAR

7.1. Başkasının Ekinini Bozan Koyun Sürüsü ve Tarla Dâvâsı

Kur'an-ı Kerim Hz. Davut ile oğlu Süleyman'ın bir topluluğa ait koyun sürüsünün gece yayıldığı tarla hakkında verdikleri hükümden bahseder. Konuyla alakalı Enbiyâ sûresinin 78. ve 79. ayeti şu mealdedir:

*“Davut ve Süleyman'ı da hatırla. Hani onlar bir topluluğa ait koyun sürüsünün gece yayıldığı bir tarla hakkında hüküm veriyorlardı. Biz onların verdikleri hükme şahittik. Biz onu (hükümü/fetvayı) Süleyman'a hemen öğretmiştik. Biz her birine hüküm ve ilim vermiştik...”*²⁸⁸

Kur'an meseleye bu kadar değinmekte, daha fazla teferruata yer vermemektedir. Hz. Davut ve Süleyman ekini bozan davar hakkında nasıl bir hüküm vermişlerdi? Bu hususu Kur'an açıklamamaktadır. Ancak *“Biz onu (hükümü/fetvayı) Süleyman'a hemen öğretmiştik.”* ifadesi Hz. Süleyman'ın verdiği hükmün, babasının verdiği hükümden daha isabetli olduğunu göstermektedir.

Tefsir kitaplarında Hz. Davut ve Süleyman'ın verdikleri hüküm çerçevesinde bazı bilgiler bulunmaktadır. Râzî, koyun sürüsünün gece yayıldığı tarla hakkında Hz. Davut ve Süleyman'ın verdikleri hükmün ayrıntısını şöyle aktarmaktadır:

“Hz. Davut'un huzuruna iki adam girer. Birisi tarla sahibi, diğeri davar sahibidir. Tarla sahibi şöyle der: ‘Bunun koyunları tarlama/ekinime girdi ve hiçbir şey bırakmadı.’ Bunun üzerine Davut: ‘Git koyunlar senindir.’ der. İkisi çıkıp Hz. Süleyman'a uğrarlar. Hz. Süleyman: ‘(Babam) aranızda nasıl hüküm verdi?’ deyince onlar Davut'un verdiği hükmü ona haber verirler. Süleyman: ‘Ben hâkim olsaydım bunun dışında bir hüküm verirdim.’ deyince bu (söz), Davut'a haber verilir. Davut onu (Süleyman) çağırır ve: ‘O ikisi arasında sen nasıl hüküm verirdin?’ diye sorar. Süleyman: ‘Ben koyunları ekin sahibine verirdim. Böylece (koyunların) sütü, kuzusu ve yünü gibi menfaatler ekin sahibinin olurdu. Gelecek sene tarla yenildiği günkü durumuna geldiğinde, koyunları geri sahibine verirdim. Böylece ekin sahibi

---

²⁸⁸ Enbiyâ, 21/78-79.

ekinini almış olurdu' diye cevaplar. (...) Bunun üzerine Davut: 'Senin verdiği hüküm doğrudur.' diyerek aynı hükme varır.²⁸⁹

Mevdûdî, Kur'an'da anlatılan bu olayın Hz. Davut ve Süleyman'ın birer insan olduklarını vurgulamak için anlatıldığına dikkat çekmiştir:

“Ele alındığı çerçeve içinde bu olayın, Peygamberlerin de, Allah vergisi güç ve yeteneklerine rağmen sadece birer insan olduklarını vurgulamak için anlatıldığına dikkat edilmelidir. Bu olayda her ikisi de peygamber oldukları halde, Allah Hz. Süleyman'a gösterdiği doğru yolu, Hz. Davut'a göstermediği için o yanılmıştı.”²⁹⁰

Tefsirlerde bu kıssa çerçevesinde daha başka yorumlar da yapılmıştır. Hz. Davut ve Süleyman'ın verdikleri hükümlerin içtihadî olup olmadığı, peygamberlerin içtihad edip edemeyeceği gibi hususlar tartışılmıştır. Biz bu ayrıntılara girmeyeceğiz.

Bu olaya Kitab-ı Mukaddes ve Açıklamalı Kutsal Kitap'ta rastlamadık. Mevdûdî de bu olayın Kitab-ı Mukaddes ve Yahudi eserlerinde değinilmediğini söylemiştir.²⁹¹ Kur'an'da anlatılan bu olayı Kitab-ı Mukaddes ile karşılaştırma imkânı bulamadık. Dolayısıyla Kitab-ı Mukaddes metninde rastlanmayan bu olayı, Kur'an'ın ele alması, bu kıssanın Kur'an açısından özgünlüğünü ortaya koymaktadır.

7.2. İki Kadının Sahiplik İddia Ettikleri Çocuk Dâvâsı

Kur'an'da olmayan fakat Hadis kaynaklarında ve Kitab-ı Mukaddes'te olan, Hz. Davut (a.s.) ile oğlu Süleyman'ın farklı kararlar verdikleri bir olaydan bahsedilmektedir. Hadis kitaplarında olay şöyle anlatılmaktadır: Ebu Hureyre'den rivayet edildiğine göre Biri yaşlı diğeri genç iki kadın yanlarında erkek çocuklarıyla birlikte yola çıkarlar. Derken bir kurt gelir ve yaşlı olan kadının çocuğunu kapıp götürür. Çocuğunu kaybeden yaşlı kadın, arkadaşına: “Kurdun kaptığı çocuk, senin çocuğun” der. Genç kadın: “Hayır o giden çocuk senin çocuğundu” der. Bunun üzerine davayı Hz. Davut'a intikal ettirirler. Hz. Davut yaşlı kadını haklı bulur ve onun lehine karar verir. Arkasından Hz. Süleyman'ın huzuruna çıkarlar ve olup biteni ona haber verirler. Süleyman: “Bana

²⁸⁹ Râzî, *a.g.e.*, XXII/164.

²⁹⁰ Mevdûdî, *a.g.e.*, c. 3, s. 291.

²⁹¹ Mevdûdî, *a.g.e.*, c. 3, s. 291.

bıçak getirin, çocuğu iki ayırıp aralarında paylaşıracağım” der. Genç kadın: “Allah sana merhamet etsin! Yapma! O, onun çocuğudur” der. Bunun üzerine Süleyman, çocuğu kesmekten vazgeçer, genç kadını haklı bulur, onun lehine hüküm verir ve çocuğu ona iade eder.²⁹² Bu olay, bazı farklılıklarla birlikte Kitab-ı Mukaddes’te ise şöyle anlatılmaktadır:

“Bir gün iki fahişe gelip kralın önünde durdu. Kadınlardan biri krala şöyle dedi: ‘Efendim, bu kadınla ben aynı evde kalıyoruz. Birlikte kaldığımız sırada ben bir çocuk doğurdum. İki gün sonra da o doğurdu. Evde yalnızdık, ikimizden başka kimse yoktu. Bu kadın geceleyin çocuğun üzerine yattığı için çocuk ölmüş. Gece yarısı, ben kulun uyurken, kalkıp çocuğumu almış, koynuna yatırmış, kendi ölü çocuğunu da benim koynuma koymuş. Sabahleyin çocuğumu emzirmek için kalktığımda, onu ölmüş buldum. Ama sabah aydınlığında dikkatle bakınca, onun benim doğurduğum çocuk olmadığını anladım.’ Öbür kadın, ‘Hayır! Yaşayan çocuk benim, ölü olan senin!’ diye çıkıştı. Birinci kadın, ‘Hayır! Ölen çocuk senin, yaşayan çocuk benim!’ diye diretti. Kralın önünde böyle tartışıp durdular. Kral, ‘Biri yaşayan çocuk benim, ölü olan senin diyor, öbürü, Hayır! Ölen çocuk senin, yaşayan benim diyor. O halde bana bir kılıç getirin!’ dedi. Kılıç getirilince kral, ‘Yaşayan çocuğu ikiye bölüp yarısını birine yarısını öbürüne verin’ diye buyurdu. Yüreği oğlunun acısıyla sızlayan, çocuğun gerçek annesi krala, ‘Aman efendim, sakın çocuğu öldürmeyin! Ona verin!’ dedi. Öbür kadınsa, ‘Çocuk ne benim, de de senin olsun, onu ikiye bölsünler!’ dedi. O zaman kral kararını verdi: ‘Sakın çocuğu öldürmeyin! Birinci kadına verin, çünkü gerçek annesi odur!’ Kralın verdiği bu kararı duyan bütün İsraililer hayranlık içinde kaldı. Herkes adil bir yönetim için Süleyman’ın Tanrı’dan gelen bilgeliğe sahip olduğunu anladı.”²⁹³

Kitab-ı Mukaddes’te geçen bu olay Kur’an’da yer almamaktadır. Bu olayın Hadis kitaplarında geçen Hz. Davut’la ilgili kısmı ise Kitab-ı Mukaddes’te yoktur. Hz. Süleyman’la ilgili kısımda, Hadis kitaplarıyla Kitab-ı Mukaddes arasında çocuğun ölüm sebebiyle ilgili bir fark vardır. Hadiste, kadınlardan birinin çocuğunu kurdun yediği söylenir. Kitab-ı Mukaddes’te ise kadınlardan birinin çocuğunu geceleyin üzerine

²⁹² Bkz. Buhârî, Enbiyâ, 40.

²⁹³ *Kitab-ı Mukaddes*, I. Krallar, 3/16-28.

yatarak kendisi öldürdüğü söylenir. Son olarak şunu diyebiliriz: Hz. Davut ve oğlu Süleyman'ın halkın isteklerini, sorunlarını ve şikâyetlerini dinleyip çözüme kavuşturduklarına dair örneklere Kitab-ı Mukaddes'te de rastlıyoruz. Bu açıdan Kur'an ve Kitab-ı Mukaddes benzerlik arzotmektedirler.

7.3. İki Hasımın Sahiplik İddia Ettikleri Koyun Dâvâsı

Kur'an, Hz. Davut'un halkın isteklerini, sorunlarını ve şikâyetlerini dinleyip çözüme kavuşturduğuna dair örnekler verir. Verdiği örneklerden birisi de şu olaydır:

“Davacıların haberi sana geldi mi? Hani onlar mihraba (Davut'un Rabbi'ne taatle meşgul olduğu eve) üst kısımdan (duvardan) tırmanmışlardı. Davut'un yanına girmişlerdi, (Davut) onlardan korkmuştu. “Korkma biz iki davacıyız. Birimiz birimize haksızlık etti. Şimdi aramızda hak/adalet ile hükmet, haksızlık etme; Bizi yolun ortasına (adalete) çıkar.

(Onlardan biri şöyle dedi:) “ Bu benim kardeşimdir. Onun doksan dokuz koyunu var. Benimse bir tek koyunum var. Böyle iken “Onu da bana ver” dedi. Konuşmada bana üstün geldi.

(Davut:) “Andolsun ki, senin koyununu kendi koyununa katmayı istemekle sana haksızlıkta bulunmuştur. Doğrusu ortakçılardan çoğu birbirlerine haksızlık ediyorlar. Ancak iman edip salih amel işleyenler müstesna. Onlar da ne kadar azdır.” dedi. Davut kendisini denediğimizi sandı. Hemen Rabbinden mağfiret diledi, eğilip secdeye kapandı ve (Allah'a) yöneldi.

Biz de onu bağışladık. Yanımızda onun bir yakınlığı güzel bir geleceği vardır. “Ey Davut biz seni yeryüzünde halife yaptık. İnsanlar arasında hak/adalet ile hükmet; hevana uyma, sonra seni Allah yolundan saptırır. Allah yolundan sapanlar için hesap gününü unuttuklarından dolayı çetin bir azap vardır.”²⁹⁴

İslami Kaynaklarda verilen bilgiye göre Hz. Davut zamanını dört kısma ayırmıştı. Bir gününü ibadet, bir gününü yargı, bir gününü özel işleri ve bir gününü de

---

²⁹⁴ Sâd, 38/21-26.

bütün İsrailoğulları için ayırmıştı. O günde onlara nasihat eder ve onları ağlatırdı.²⁹⁵ Davut bir gün bir mabette ibadetle meşgul iken iki kişi,²⁹⁶ mabedin duvarını aşarak ansızın onun karşısına çıkmışlardı.²⁹⁷ Onlar yargı günü dışında gelmişlerdi. Bunun üzerine Hz. Davut onlardan korkmuştu. Çünkü onlar, bekçilerin Hz. Davut'u koruduğu ve yanına hiç kimsenin girmesine izin vermediği bir günde yukarıdan inmişlerdi.²⁹⁸

Bu iki adamdan davacı olanı Hz. Davut'a sorunu şu şekilde arz etti: “ *Bu benim kardeşimdir. Onun doksan dokuz koyunu var benimse bir tek koyunum var. Böyle iken ‘Onu da bana ver’ dedi. Konuşmada bana üstün geldi.*” Hz. Davut davacıyı dinledikten sonra: “ *Andolsun ki, senin koyununu kendi koyununa katmayı istemekle sana haksızlıkta bulunmuştur. Doğrusu ortakçuların çoğu birbirlerine haksızlık ediyorlar. Ancak iman edip salih amel işleyenler müstesna. Onlar da ne kadar azdır.*” şeklinde hüküm verdi.

Seyyid Kutup, Hz. Davut'un sözü diğer davacıya vermeden, ondan hiçbir açıklama istemeden ve onun delilini dinlemeden hemen hükmünü verdiğini söylemiştir.²⁹⁹ Böyle bir iddiaya Mevdûdî şu cevabı vermiştir: “Burada Hz. Davut'un sadece bir tarafı dinleyerek karar verdiği zehabına kapılmak yanlıştır. Çünkü davacı konuşup davalının susmuş olmasından, onun suçunu kabullenmiş olduğu anlamı çıkar. Bunun üzerine de Hz. Davut kararını vermiştir.”³⁰⁰

Kur'an, Davut'un tövbesine sebep olan olayın ne olduğunu açıklamadan hemen onun Rabbinden mağfiret dilediğini, eğilip secdeye kapandığını ve (Allah'a) yöneldiğini

---

²⁹⁵ Muhammed b. Yûsuf, Ebu Hayyân (ö. 745 H.), *el-Bahru'l-Muhît*, Tahk.: Sıtkı Muhammed Cemil, Dâru'l-Fikr, Beyrut 1420 H., IX/147.

²⁹⁶ Râzî, Hz. Davut'a gelenlerin melek mi insan mı oldukları hususunda iki görüş bulunduğunu söyler. Gelenlerin melek olduklarını savunanların iddialarını şöyle aktarır:

“Bunlar gökten inen iki melektir. Hz. Davut daha önce çirkin bir işe yeltendiği için onun dikkatini çekmek istemişlerdir. Doksan dokuz na'ce (dişi koyun) Hz. Davut'un doksan dokuz kadını temsil ve teşbih eder. Zira Hz. Davut'un doksan dokuz tane karısı, Uriya'nın ise bir tek karısı vardı. Hz. Davut, Uriya'nın karısını da almak istediği için melekler bu hadiseyi bir tariz şeklinde söylemişlerdir.”

Râzî, gelenlerin insan olduklarını savunanların görüşlerini ise şu şekilde verir:

“Hz. Davut'a gelenler iki insan olup, Hz. Davut'un yanına kötülük yapmak ve onu öldürmek maksadıyla girmişlerdir. Onlar Davut'u yalnız bulacağını sanmışlardı. Ama onlar Hz. Davut'un korumalarını karşılarında bulunca kötülüğü savuşturmak için bu yalana başvurmuşlardır. O iki kişi melek olamaz. Şayet onlar melek olmuş olsalardı ‘*Korkma biz iki davacıyız.*’ derken yalan söylemiş olurlardı. Çünkü meleklerin arasında husumet bulunmaz. Yine onlar ‘*Birimiz ötekinin hakkına tecavüz etti.*’ sözleriyle yalan söylemiş olurlardı. Meleklerin yalan söylemeleri ise caiz değildir.” Râzî, *a.g.e.*, XXVI/382-383.

²⁹⁷ Karaman vd., *Kur'an Yolu Türkçe Meâl ve Tefsir*, IV/574.

²⁹⁸ Ebu Hayyân, *a.g.e.*, c. IX, s.147.

²⁹⁹ Kutup, *a.g.e.*, V/3018.

³⁰⁰ Mevdûdî, *a.g.e.*, c. 5, s. 60.

söylemiştir. Bazı müfessirler Davut'un tövbe etmesinden dolayı onun bir günah işlediğini düşünmüşler ve bu günahla ilgili farklı yorumlar yapmışlardır. Hz. Davut'un Allah'tan mağfiret dileyip secdeye kapanmasının sebebi olarak şu yorumlar yapılmıştır:

İslam bilginlerinin çoğunluğuna göre ilgili ayette ilk bakışta Davut'un günah işlediğini düşündüren “*Davut kendisini imtihan ettiğimizi zannetti de Rabb'inden mağfiret diledi, tövbe etti. Bizde onu bağışladık*” şeklindeki ifadeler onu suç işlediğini göstermez.³⁰¹ Hz. Davut, sadece davacıyı dinleyip, davalıyı dinlemeden davalı aleyhine hüküm vermiş, daha sonra bu davranışının yanlış olduğunu düşünerek tövbe etmiş olabilir.³⁰² Yahut Hz. Davut davacıların kendisine suikast düzenlemek için geldiklerini vehmettiği için Rabbinden bağışlanma dilemiş ve günahından tövbe ederek Allah Teâlâ'ya yönelmiş olabilir. Bir diğer ihtimal, o iki kişi Hz. Davut'tan kendileri namına Allah'tan bağışlanma dilemesini istedikleri için, Hz. Davut Allah'tan af dileyip O'na yönelmiş olabilir.³⁰³

Hz. Davut'un tövbesi, Kur'an'da Enbiyâ sûresinde zikredilen, ekin tarlasına girip zarar veren sürü kıssasıyla da ilgili olabilir. Zira iki kıssada da haksızlık, koyunlar ve Hz. Davut'un hükmünde tam isabet etmemesi söz konusudur. Sonuç olarak kıssa Hz. Davut'un günah işlediğini göstermemektedir.³⁰⁴ Bütün bunlar bir tarafa, istiğfar peygamberlerin sürekli başvurdukları şiar olagelmiştir.³⁰⁵

Bazı müfessirler ise Hz. Davut'un büyük günah işlediğini düşünmüşler, Kur'an'ın bu kıssasını Kitab-ı Mukaddes'te yer alan bir hikâyeye ile ilişkilendirmişlerdir.³⁰⁶ Bu hikâyenin özeti şudur: Davut, İsrail ordusunu Ammonlular'a karşı savaşa gönderir. Kendisi Yeruşalim'de kalır. Bir akşamüstü Davut yatağından kalkıp sarayın damında gezinmeye başladığında damdan yıkanan bir kadın görür. Kadın çok güzeldir. Davut onun kim olduğunu öğrenmek için birini gönderir. Kadının orduda asker olan Hititli Uriya'nın karısı Bat-Şeva olduğunu öğrenir. Davut kadını getirmeleri için ulaklar gönderir. Kadın Davut'un yanına gelir. Davut aybaşı kirliliğinden yeni arınmış olan kadınla yatar. Sonra Bat-Şeva Davut'a “*Gebe kaldım*” diye haber gönderir.

³⁰¹ Harman, “Dâvûd”, *DİA*, c. 9, s. 23.

³⁰² Kutup, *a.g.e.*, V/3018.

³⁰³ Râzî, *a.g.e.*, XXVI/385.

³⁰⁴ Harman, “Dâvûd”, *DİA*, c. 9, s. 24.

³⁰⁵ Zuhaylî, *a.g.e.*, c. 12, s. 193.

³⁰⁶ İleride bu tefsirlere işaret edilecektir.

Davut bunun üzerine kadının kocası Uriya'yı çağırıp cepheye gönderir. Ordu komutanına da bir mektup göndererek şu emri verir: “Uriyayı savaşın en şiddetli olduğu cepheye yerleştir ve yanından çekil ki, vurulup ölsün.” Talimat uygulanınca Uriya kuşatma sırasında ölür. Davut da Uriya'nın karısı Bat-Şeva'yı eşleri arasına katar. Kadın ona bir oğul doğurur. Ancak Davut'un bu yaptığı Rab'bin hoşuna gitmez.³⁰⁷

Rab, peygamber Nata'nı Davut'a gönderir. Natan Davut'a gelerek şu kıssayı anlatır: Bir kentte biri zengin, diğeri yoksul iki adam vardı. Zengin adamın birçok koyunu, sığırı vardı. Yoksul adamın satın alıp beslediği küçük bir dişi kuzudan başka bir hayvanı yoktu. Kuzu adamın yemeğinden yer, tasından içerdi. Kuzu yoksulun kızı gibiydi. Derken zengin adama bir yolcu uğrar. Zengin kendi hayvanlarına kıyamadığından yoksulun kuzusunu alıp yolcuya yemek olarak hazırlar. Zengin adama çok kızan Davut, Natan'a “ Yaşayan Rab'bin adıyla derim ki bunu yapan ölümü hak etmiştir. Bunu yaptığı için kuzuya karşılık dört katını ödemelidir.” Bunun üzerine Natan Davut'a “ O adam sensin” der. Davut “Rab'be karşı günah işledim” diyerek suçunu itiraf eder. Rab Davut'u affeder. Fakat Rab Davut'un Uriya'nın karısının Davut'tan doğan çocuğunun hastalanmasına neden olur. Davut, çocuk için Tanrı'ya yalvarıp oruç tutsa da çocuk yedinci gün ölür. Davut karısı Bat-Şeva'yı avutur. Yanına girip onunla yatar. Bat-Şeva bir oğul doğurur. Çocuğun adını Süleyman koyar.³⁰⁸

Talmûdî otoriteler Davut'u suçsuz görürler ve onun Bat-Şeva ile zina etmediğini iddia ederler. Çünkü o zamanda, kocası savaşa giden kadınlar kocalarından boşanma kâğıdı alırlar, kocaları savaşta ölürlerse bu boşanma kâğıdıyla evlenebilirlerdi. Davut Uriya'nın ölümünden dolayı da suçlanmamalıdır. Davut Uriya'yı karısını almak için değil, emrine uymadığı için idam etmiştir.³⁰⁹

Rabbînik gelenek de Davut'u hem kanun açısından, hem de dini açıdan savunur. Kanun açısından şöyle savunur: “Davut, harbe giden erkeklerin kadınlarını boşayacakları yönünde bir kanun çıkarmıştır, dolayısıyla Davut evli bir kadınla ilişkiye

³⁰⁷ *Kitab-ı Mukaddes*, II. Samuel, 11/1-27.

³⁰⁸ Daha geniş bilgi için bkz. *Kitab-ı Mukaddes*, II. Samuel, 12/1-25.

³⁰⁹ Tahir Kaymak, *Kur'an-ı Kerim ve Kitab-ı Mukaddes'e Göre Hz. Dâvud*, (Yüksek Lisans Tezi) Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya 1993, s. 37. Tahir Kaymak bu bilgiyi *The Jewish Encyclopedia*, c. IV, s. 456'dan almıştır.

girmemiştir.” derler. Dini açıdan ise şöyle savunur: “Davut’un bu fiili Adem’in işlemiş olduğu günahın sembolik bir tekrarıdır. Davut Âdem’i, Uriya ise yılanı temsil eder.”³¹⁰

Müfessirlerden bazıları, Kitab-ı Mukaddes’te yer alan Davut ve Bat-Şeva anlatısını doğru kabul ederek, Sâd sûresinde anlatılan Davut kıssasının açıklaması olarak tefsirlerine koymuşlardır.³¹¹ Arap örfünde ve şiirinde na’ce (dişi koyun) kelimesinin kadından kinaye olarak kullanıldığını, dolayısıyla Kur’an’da geçen doksan dokuz koyunun Hz. Davut’un hanımlarını, diğer koyunun da Uriya’nın hanımını temsil ve teşbih ettiğini söylemişlerdir. Yani onlara göre Hz. Davut’un doksan dokuz hanımı vardı. Uriya’nın hanımını da hanımları arasına katmak istemiştir. Yine onlara göre Kur’an’ın şu ifadesi Hz. Davut’un bu suçu işlediğini gösterir: “*Davut kendisini denediğimizi sandı. Hemen Rabbinden mağfiret diledi, eğilip secdeye kapandı ve (Allah’a) yöneldi.*”³¹² Bu iddiaya şu şekilde cevap verilmeye çalışılmıştır:

“Kur’an’da geçen 99 koyundan maksadın kadın olduğu söyleniyor ve dolayısıyla Dâvûd (a.s.) suçlu gösteriliyor. Arap şiirinde, mecazen ‘kadın’ hakkında da kullanılmış olan bu ‘na’cetü’ lafzını hakiki manası ile almalı, kadından kinaye yapılmamalıdır. Çünkü buna ihtiyaç yoktur.”³¹³

Bazı müellifler eserlerinde Hz. Davut’a izafe edilen bu suçu çok ağır bularak kendilerince daha hafif suçlara yer vermişlerdir. Bu suçlardan bazıları: “*Davut (a.s.)’un, gözünün iliştiği yabancı bir kadına doyasıya bakması, Uriya’nın diünür olduğu kadına (Bat-Şeva) Davut’un da bile bile talip olması, Uriya muharebede öldürülünce hanımına göz koyduğu için Uriya’ya fazla üzülmemesi, dava konusu olan bir meselede aceleci davranması*” şeklinde sayılmıştır.³¹⁴

---

³¹⁰ Salih İnci, *Eski Ahid’de Peygamberlere İsnad Edilen Ahlâki Zaaflar/Günahlar ve Kur’an’ın Peygamberlik Anlayışı*, (Yüksek Lisans Tezi), Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul 2001, s. 93-94.

³¹¹ Bkz. Taberî, *Câmiu’l-Beyân fî Te’vili’l-Kur’an*, XXI/186; Râzî, *a.g.e.*, XXVI/380; Sa’lebî, *el-Keşf ve’l-Beyan an Tefsiri’l-Kur’an*, VIII/190; Kurtubî, *a.g.e.*, XV/168; Beydâvî, *a.g.e.*, V/27; Ebu’l-Berekât Abdullah b. Ahmed b. Muhammed en-Nesefî (ö. 710 H.), *Medâriku’t-Tenzil ve Hakâiku’t-Te’vil*, Tahk.: Yusuf Ali Bedîvî , 1. Baskı, Dar’ül-Kelem et-Tayyib, Beyrut 1419/1998, III/150; Suyûtî, *a.g.e.*, VII/155; Ebu’s-Suûd Efendi, *a.g.e.*, VII/222.

³¹² Daha geniş bilgi için bkz. Râzî, *a.g.e.*, XXVI/384-386.

³¹³ Aydemir, *a.g.m.*, s. 352-353.

³¹⁴ Daha geniş bilgi için bkz. Aydemir, *a.g.m.*, s. 352.

Kitab-ı Mukaddes, Süleyman'ın, Davut'un sonradan hanımları arasına kattığı Bat-Şeva'dan doğan çocuğu olduğunu söyler.³¹⁵ Hiç şüphesiz Hz. Süleyman, Hz. Davut'un oğludur. Bunu, Kur'an da "*Biz Davut'a oğlu Süleyman'ı verdik.*"³¹⁶ diye ifade eder zaten. Fakat Kur'an, Süleyman'ın Bat-Şeva'dan doğduğunu söylemez. Süleyman'ın annesiyle ilgili hiç bir bilgi vermez. Taberî de tefsirinde Kitab-ı Mukaddes'e benzer şekilde Katâde'den rivayetle, Bat-Şeva'nın Hz. Süleyman'ın annesi olduğunu söyler.³¹⁷ Bu durum, İslami kaynakların Kitab-ı Mukaddes'ten etkilendiğini göstermesi bakımından önemli bir örnektir.

Sonuç olarak, Kur'an'da Davut'un yargılamada adalete verdiği önemi gösteren bir olay anlatılmaktadır.³¹⁸ Bu davada aralarında koyun yüzünden anlaşmazlık bulunan iki kişiden birisinin iddiasını Hz. Davut'a arz ettiği, Hz. Davut'un, iddia sahibi lehine hüküm verdiği, kendisinin denendiğini zannedip Allah'tan mağfiret dilediği anlatılmaktadır. Yani Kur'an'da genel hatlarıyla anlatılan bu kıssaya göre Hz. Davut'un, mahiyeti açık olmasa da tevbe etmesini gerektirecek bir hata işlediği söylenebilir. Ama onun zina ettiğine dair bir atıf bulunmamaktadır. Hz. Davut'a atfedilen bu çirkin fiil, sadece bazı tefsir ve tarih kitaplarında nakledilmiştir.³¹⁹ Bütün bunlar, İsrâîlî kaynaklara dayandığı anlaşılan bilgilerdir.

Kitab-ı Mukaddes'te ise Davut'un, Hitit'li Uriya'nın karısı Bat-Şeva ile yattığı, Uriya'nın ölmesi için onu cepheye gönderdiği, Uriya öldükten sonra hanımı Bat-Şeva'yı eşleri arasına kattığı, Davut'un bu yaptığının Rab'bin hoşuna gitmediği, Rab'bin peygamber Natan'ı Davut'a gönderdiği, Natan'ın Davut'un hatasını temsilen ona zengin-fakir kıssası anlattığı, Davut'un kıssada anlatılanın kendisi olduğunu öğrenince suçunu itiraf ettiği şeklinde bilgiler yer almaktadır. Dolayısıyla Kur'an ile Kitab-ı Mukaddes'in anlattığı olaylar genel çatı olarak örtüşsede genel veya teferruatlı olmak, peygambere açıkça bir büyük günah nispet etmek veya etmemek bakımlarından birbirinden farklı olduğu görülmektedir.

³¹⁵ *Kitab-ı Mukaddes*, II. Samuel, 12/24-25.

³¹⁶ Sâd, 38/30.

³¹⁷ Taberî, *Câmiu'l-Beyân fî Te'vili'l-Kur'an* c. XXI/184.

³¹⁸ Karaman vd., *Kur'an Yolu Türkçe Meâl ve Tefsir*, IV/574.

³¹⁹ Daha geniş bilgi için bkz. Taberî, *Câmiu'l-Beyân fî Te'vili'l-Kur'an*, XXI/186; Râzî, *a.g.e.*, XXVI/380; Sa'lebî, *a.g.e.*, VIII/190; Kurtubî, *a.g.e.*, XV/168; Beydâvî, *a.g.e.*, V/27; Nesefî, *a.g.e.*, III/150; Suyûtî, *a.g.e.*, VII/155; Ebu's-Suûd Efendi, *a.g.e.*, VII/222.

8. HZ. DAVUT'UN MESCİDİN/TAPINAĞIN (MABED'İN) YAPIMINI BAŞLATMASI VE VEFATI

Hz. Davut'un, Mescidin yapımına başlaması ve ölümüyle ilgili Kur'an'da herhangi bir bilgi yoktur. İslami kaynaklarda ise bu hususlarda çok miktarda bilgi mevcuttur. Rivayetlere göre Hz. Davut'un ahir ömründe insanlara taun hastalığı sirayet etmişti. Hz. Davut, tüm herkesi meleklerin gökyüzüne yükseldiğini gördüğü sahraya çıkardı. Orada Allah'a insanlardan taun hastalığını kaldırması için dua etti. Allah da onun duasına icabet etti ve taun hastalığını insanlardan kaldırdı. Hz. Davut, (dua ettiği ve duasının kabul edildiği) bu yere mescit yapmaya karar verdi. Binaya başlamasının üzerinden on bir yıl geçtikten sonra Hz. Davut, mescidi tamamlayamadan vefat etti. Babasının vasiyeti üzerine Hz. Süleyman, mescidi tamamladı.³²⁰

Hz. Davut'un ölümüyle ilgili ise İslami kaynaklarda şu bilgilere rastlıyoruz: Hz. Davut'un hanımları, her gece evin kapılarını kapatır, anahtarları kendisine getirirlerdi. Yine bir gün hanımlarından birisi kapıları kilitlemişti ki evin içinde bir adamın dikildiğini gördü. Hanım *"Seni eve kim koydu?"* dedi. Bunu üzerine adam *"Ben evlere izinsiz girerim"* dedi. Bu konuşmayı duyan Hz. Davut, adama *"Sen Ölüm Meleği misin?"* diye sordu. Adam *"Evet"* dedi. Hz. Davut *"Bundan önce ölüme hazırlanmam için bana haber gönderseydin olmaz mıydı"* dedi. Ölüm Meleği: *"Ben sana pek çok kez haber gönderdim. Baban nerede, kardeşin nerede, komşun nerede, tanışların nerede?"* deyince Hz. Davut, *"Onlar öldüler"* dedi. Ölüm Meleği *"işte onlar benim sana gönderdiğim elçilerimdi. Ey Allah'ın nebisi yıllar, aylar, yiyecek ve içecekler tükendi artık. Onların öldüğü gibi sende öleceksin."* dedi. Hz. Davut hemen mihrabın basamaklarından bir basamağın üzerinde secdeye kapandı. Ölüm Meleği onun ruhunu secdede iken kabzetti. Hz. Davut'u Hz. Süleyman defnetti. Hz. Davut'un vefat ettiği gün cumartesi günü idi. Hz. Davut yıkanıp kefenlendikten sonra Hz. Süleyman'ın emriyle kuşlar Davut'un cesedini kanatlarıyla gölgelediler. Davut vefat ettiği zaman 19 oğlu olmasına rağmen onun mülküne, ilmine ve peygamberliğine oğlu Süleyman varis oldu. Davut öldüğünde 100 yaşında bulunuyordu. Hz. Peygamberin bildirdiğine göre

---

³²⁰ İbnu'l-Esîr, *a.g.e.*, I/198.

onun saltanatı 40 yıl sürmüştür.³²¹ Hz. Davut, Hz. Musa'dan 535 yıl sonra vefat etti. Öldüğünde oğlu Süleyman on yaşlarında idi.³²²

Kitab-ı Mukaddes'e göre Davut'un tapınak yaptırmaya başlaması özetle şöyle olmuştur: Davut İsrail'de yaşayan yabancıların toplanmasını emretti. Tanrı'nın tapınağını kurmak için onları yontma taşlar hazırlamakla görevlendirdi. Çok miktarda demir, tunç ve sayısız sedir tomruğu sağladı. Böylece ölmeden önce tapınağın yapımı için büyük hazırlık yaptı. Davut oğlu Süleyman'ı yanına çağırdı. Onu tapınak kurmakla görevlendirdi. Sonra bütün İsrail önderlerine oğlu Süleyman'a yardım etmelerini emretti.³²³ Boy başları, İsrail'in oymak önderleri, binbaşılar, yüzbaşılar ve saray yöneticileri tapınağın yapımı için gönülden armağan verdiler. Tapınağın yapımı için on bin darik altın (yaklaşık 85 kg), on bin talant gümüş (yaklaşık 345 ton), on sekiz bin talant tunç (yaklaşık 620 ton) yüz bin talant demir (yaklaşık 3450 ton) bağışladılar. Davut bu duruma çok sevindi. Bütün topluluğun önünde Rabbe övgüler yağdırdı. Sonra bütün halk da Rabbi övdü. Herkes Tanrı'nın ve kralın önünde yere kapandı.³²⁴

Davut, Musevi geleneğinde İsrail halkı ve şehrinin yenilenmesi için beklenen hanedanın kurucusu oldu. Pek çok krallığı ele geçirerek imparatorluğu çok güçlü hale getirdi. Onun hükümdarlığı M.Ö. 1000-962 yılları arasında 40 yıl sürdü.³²⁵ Davut, 7 yıl Hevron'da, 33 yıl Yeşuşalim'de olmak üzere toplam 40 yıl İsrail'de krallık yaptı. Zenginlik ve onur dolu günler yaşadı/yaşattı.³²⁶ Saltanatı süresince krallık oldukça genişledi ve kabileler homojen politik birimler olarak birleşti.³²⁷ Davut ölümü yaklaşınca oğlu Süleyman'a şu tarihi nasihatini yaptı:

“Herkes gibi ben de yakında bu dünyadan ayrılacağım. Güçlü ve kararlı ol. Tanrının Rabbin verdiği görevleri yerine getir. Onun yollarında yürü ve Musa'nın yasasında yazıldığı gibi Tanrı'nın kurallarına, buyruklarına,

---

³²¹ İbnu'l-Esîr, *a.g.e.*, I/198-199; Köksal, *a.g.e.*, 197-199.

³²² Ateş, *a.g.e.*, s. 510.

³²³ *Kitab-ı Mukaddes*, I. Tarihler, 22/1-17.

³²⁴ *Kitab-ı Mukaddes*, I. Tarihler, 29/6-20.

³²⁵ Encyclopedia Britannica, “David”, c. 5, s. 518.

³²⁶ *Kitab-ı Mukaddes*, I. Tarihler, 29/26-28; “Zenginlik ve onur dolu” ifadesiyle “yaptığının karşılığını alma” teması vurgulanmıştır. Açıklamalı Kutsal Kitap, I. Tarihler, 29/28'in açıklaması.

³²⁷ The Encyclopedia of The Jewish Religion, “David” s. 107.

ilkelerine ve öğütlerine uy ki, yaptığın her şeyde ve gittiğin her yerde başarılı olasın.”³²⁸

Davut yaşlandığında üstünü örtülerle örtmelerine karşın bir türlü ısınamadı. Görevlileri “*Efendimiz kral! Yanında kalıp sana bakacak koynunda yatıp seni ısıtacak genç bir kız arayalım.*” dediler. Görevliler bütün İsrail’i aradılar; sonunda genç ve güzel bir kız bulup krala getirdiler. Kız krala bakıp hizmet etti. Ama Davut ona hiç el sürmedi.³²⁹ Sonra güzel bir yaşlılık döneminde öldü. Davut, kendi adıyla bilinen kentte (Kudüs’e) gömüldü.³³⁰

Bu teferruatın hiç biri Kur’an’da bulunmamaktadır. Tefsirlerin ve sair İslami kaynakların aktardığı bilgilerin İsraili kaynaklı olduğu anlaşılmaktadır.

---

³²⁸ *Kitab-ı Mukaddes*, I. Krallar, 2/1-4.

³²⁹ *Kitab-ı Mukaddes*, I. Krallar, 1/1-4.

³³⁰ *Kitab-ı Mukaddes*, I. Krallar, 2/10; I. Tarihler 29/26-30.

İKİNCİ BÖLÜM
KUR'AN-I KERİM VE KİTAB-I MUKADDES'E GÖRE HZ.
DAVUT ANLATILARININ DİL, ÜSLUP VE TUTARLILIK
BAĞLAMINDA KARŞILAŞTIRILMASI

1. KUR'AN-I KERİM VE KİTAB-I MUKADDES'E GÖRE HZ. DAVUT ANLATILARININ DİL VE ÜSLUP BAĞLAMINDA KARŞILAŞTIRILMASI

1.1. Kur'an-ı Kerim ve Kitab-ı Mukaddes'in Dil ve Üslup Özelliği

Birinci Bölümde Kur'an-ı Kerim ve Kitab-ı Mukaddes anlatılarını olaylar ve karakterler bağlamında karşılaştırdık. Bu bölümde ise Kur'an ve Kitab-ı Mukaddes'te yer alan Hz. Davut anlatılarını üslup ve tutarlılık açısından karşılaştırıp iki kitabın anlatıları arasında örtüşen ve farklılık arz eden yerleri tespit etmeye çalışacağız. Bunu yaparken mümkün olduğunca indi yorumlardan kaçınacağımızı baştan belirtmek isteriz.

Yalnız asıl konumuza geçmeden önce Kur'an'ın ve Kitab-ı Mukaddes'in dil ve üslubundan kısaca bahsetmenin faydalı olacağını düşünüyoruz. Kur'an'ın üslûbu, insanların telif ettiği eserlerin üslûbuna benzemediği gibi diğer indirilmiş kitapların üslûbu ile de aynı değildir.³³¹ Kur'an'ın, gerek harflerin ve kelimelerin seçiminde ve gerekse cümlelerin kuruluşunda kendisine has bir üslubu vardır.³³² Öyle ki lafız manada; mana lafızda emin vatanını, tam sağlam yerini bulmuştur. Kur'an'ın üslubu dil ve beyan sanatının en ideal şeklini insanın önüne koymuştur.³³³

Kur'an'ın dil ve üslup özelliği; gönüllere hoş gelişi, müşahede ve tefekküre davet edişi, insanın madde ve ruhuna hitap edişi, sözlerinin yerli yerinde oluşu, tekrarlarının usandırmayışı, ayet sonları, ahlak kaideleri, devletlerarası hukuk prensipleri, geçmişi aydınlatması, hitapları, ikna sistemi ve iki dünya saadetini temin eden prensipleri ile ortaya çıkar.³³⁴

Kur'an'ın etkileyici dil ve üslubu Arapça bilen ve bilmeyen, Müslim ve gayrimüslim çok kimseyi kendisine hayran bırakmıştır. Kur'an'ın dil ve üslubunun insanlar üzerinde ki etkisi ise en iyi şu sözlerle ifade edilebilir:

“Kur'an dilinin Mekke toplumu üzerindeki etkisinin, sebab-i nüzul bilgileri ışığında, bazı genel ifadeli ayetlere de yansıdığı söylenebilir. Bu bilgilere

³³¹ İsmail Cerrahoğlu, *Tefsir Usûlü*, Türkiye Diyanet Vakfı Yay., Ankara 1993, s. 159.

³³² İsmet Ersöz, “Kur'an'ın Üslûp ve İ'cazı”, *Diyanet Dergisi*, DİB Yay., Ankara 1987, Cilt XIII, S. 1, s. 25.

³³³ M. Abdullah Draz, *En Mühim Mesaj Kur'an*, Çev. Suat Yıldırım, Yeni Akademi Yay., İzmir 2006, s. 116.

³³⁴ Cerrahoğlu, *a.g.e.*, s. 161.

göre Kur'an'ı inkâr edenler, onun büyüleyici sözlerini dinlemekten kendilerini alamamaktaydı. O yüzden, müşrikler birbirlerinden gizlenerek Kur'an dinliyorlardı. Yine Hz. Peygamber'in Kur'an'ı ne yüksek ne de alçak okunmamasını emreden Kur'an ayeti, inkârcıların birbirlerinden çekinmeleri nedeniyle Kur'an okunan mekândan uzaklaşmalarını engellemek ve aynı zamanda ürkmeden dinlemelerini izin vermek içindir. Okunan Kur'an ayetleri karşısında etkilenmeleri nedeniyle yeni dini kabul etmiş kimselere dair rivayetler kaynaklara ayrıca yansımıştır. Bu veriler çerçevesinde diyebiliriz ki Kur'an'ın etkileyici üslubu, kesin bir fenomen olarak karşımıza çıkar.³³⁵

Kitab-ı Mukaddes'in dil ve üslubuna gelince Eski Ahid'in orijinal metin dili İbrânîcedir.³³⁶ Kitab-ı Mukaddes'in hıristiyanlara ait ikinci bölümü (Ahd-i Cedîd) ise Yunan dilinde yazılmıştır. Kitab-ı Mukaddes, ilk dönemlerden başlayarak pek çok dile çevrilmiştir. Ahd-i Atîk önce Ârâmîce'ye ve Yunancaya, daha sonra Ahd-i Cedîd'le birlikte Latince'ye tercüme edilmiştir. "Vulgate" (yaygın nüsha) ismi verilen bu Latince tercüme Roma Katolik kilisesinin yegâne makbul nüshası olarak kabul edilmiştir.³³⁷

Kitab-ı Mukaddes'te farklı edebi türden bölümler ve yazılar bulunmaktadır.³³⁸ Bu bölüm ve yazıların içerisinde tarihi anlatılar, dua ve münacaatlar, şiirler, felsefi, hikmetli ve hüküm bildiren cümle ve pasajlar vardır. Kitab-ı Mukaddes'te tarihi anlatılar, kronolojik sıraya göre ve birbiriyle bağlantılı olarak anlatıldığından Kitab-ı Mukaddes, daha çok tarih kitabı özelliği taşımaktadır. Kitab-ı Mukaddes'te olaylar genellikle üçüncü şahıs tarafından anlatılmış ve olayların ayrıntısına çok girilmiştir. Kişi, yer ve zaman isimlerine çokça yer verilmiştir. Kitab-ı Mukaddes'in, kişileri tenkit üslubu oldukça ağır olmuştur.

Kitab-ı Mukaddes'te, dua, ilahi ve münacaatlar çok uzundur. Bu açıdan Kitab-ı Mukaddes Kur'an'a benzememekle birlikte; dua ve münacaatlarda Rab'be hitap

---

³³⁵ Selim Türcan, *İlk Dönem Kur'an Tasavvuru ve Dönüşümü*, Ankara Okulu Yayınları, Ankara 2010, s. 153.

³³⁶ "Eski Ahid'in orijinal metin dili İbranca, Batı Sami dillerindedir. Önemli diyalekleri Kenanca, Fenikece ve Ugaritçe'dir. Arapça' da olduğu gibi İbranca'da da sesli harfler yazılmaz. Zamanların ifâdesinde fakirlik göstermesine rağmen, aksiyon ve kavram zenginliği çok yüksektir. Yazı, kare şeklindedir ve sağdan sola doğru ilerler. Yanlış okunmasının önüne geçmek için, sesli harflerin eksikliği (Arapçadaki hareketlerin yeri) noktalama işaretleriyle giderilir." Sarıkçıoğlu, *a.g.e.*, s. 275.

³³⁷ Daha geniş bilgi için bkz. Harman, "Kitâb-ı Mukaddes", *DİA*, c. 26, s. 76.

³³⁸ Bu hususta daha geniş bilgi için 29 nolu dipnota müracaat ediniz.

şekilleri ve bunların konusu Kur'an'dakilere benzemektedir. Bağışlanma ve kurtuluş için yapılan dua ve yalvarışlar, düşmandan korunmak için bulunulan dilekler Kur'an'a oldukça yakındır.

Kitab-ı Mukaddes'te hikmetli ve hüküm bildiren cümle ve pasajlar da vardır. Kur'an, içinde hikmet bulunan (Tevrat'taki) bu hükümleri tasdik eder³³⁹ ve Yahudileri bu hükümlere uymaya çağırır.³⁴⁰ Kur'an'da olduğu gibi Kitab-ı Mukaddes'te de emir, tavsiye, nehiy ve uyarı bildiren cümleler çoktur. Örneğin, Kitab-ı Mukaddes'te "Tanrı'yı öfkelenmek durumunda yeryüzünden silinme cezasıyla karşılaşılacağı" bildirilmiştir.³⁴¹ Bu ceza, aynı zamanda Kur'an'da da tekrarlanan bir cezadır. Son olarak diyebiliriz ki, Kur'an ve Kitab-ı Mukaddes'in üslup itibariyle birbirine benzediği yerler vardır.

1.2. Kur'an-ı Kerim ve Kitab-ı Mukaddes Kıssalarının Dil ve Üslup Özelliği

Kur'an'da geçmiş peygamberlere ve milletlere dair kıssalar mevcuttur. Bu kıssalar Kur'an'ın kendisine has üslubu ile anlatılmıştır.³⁴² İdris Şengül, Kur'an'ın kendisine has kıssa üslûbuna dair şöyle bir izah getirmektedir:

"Kur'ân Kıssalar üslûbuyla ilâhî mesajları muhataplara sunarken, beşeriyetin özünde mevcut sosyal ve psikolojik yönleri de göz önünde tutarak anlatım ve ifadede daha cazip, daha canlı ve etkileyici bir üslup takip ettiğini görmekteyiz. Gerçekten insan fitratı, anlayış ve kavrama yönünden kuru fikirleri dinlemekten ziyade müşahhas fikirlere mütemayildir. İnsanın yaratılışını göz önünde tutan Kur'ân-ı Kerim, en güzel kıssaları gözlerimizin önünde cereyan ediyormuşçasına anlatır. Kıssalar diliyle fikirler adeta müşahhaslaştırılır. Dinleyenlerin kolay anlaması sağlanır. Çünkü devamlı çıplak hakikatler, soyut manalar aklı yorar, dikkatleri bir yerde dağıtabilir. Fakat kıssalar diliyle yüksek Dînî ve İlâhî mesajlar tecrübî olaylarla, amelî bir surette, adeta gözlere seyrettirilir, kulaklara işittirilir. Allah Te'âlâ'nın insanlara bildirmek istediği yüksek manalar akl-ı selimin idrakine kolayca sunulur. (...)

---

³³⁹ Bakara, 2/41.

³⁴⁰ Maide, 5/43-44.

³⁴¹ *Kitab-ı Mukaddes*, Yasanın Tekrarı, 6/15.

³⁴² Cerrahoğlu, *a.g.e.*, s. 171-172.

Kur'ân-ı Kerîm'de kıssa üslûbu, birinci derecede mü'minlerin ruhlarına, kalplerine, akıl ve vicdanlarına inanç esaslarını sağlam bir şekilde yerleştirmek için etkili bir araç olarak kullanılmıştır. Bu sebeple bir kıssa veya kıssanın bölümleri münasebet gereği birçok sûrelerde dağıtılarak anlatılmıştır. Münasebet ilgili husus tekrar ettikçe kıssadan halin gerektirdiği bölüm zikredilmiştir. Bu durum adeta uzun bir filmin çeşitli sahnelerini, hatta sahnelerin değişik pozlarını, farklı bölümlerini ayrı ayrı şekillerde, farklı gaye ve münasebetlerle göstermeye, seyircilerin dikkatlerine sunmaya benzemektedir.³⁴³

Kur'an'da kıssalar Yusuf kıssası dışında kronolojik akışı içerisinde anlatılmaz. Muhatap kitlelere belli mesajların verilmesi hedeflendiğinden peygamberlerin hayatlarından ve tarihi olaylardan sadece ilgili bölümler aktarılır.³⁴⁴ Olayların belli kesitleri aktarılırken, olaylar arası boşluğu doldurma görevi muhataba verilir.

Kıssalarda “Tevhid” ana tema olarak işlenir. Kur'an kıssalarında olaylar ve bilgiler umumiyetle zaman ve mekân belirtilmeksizin verilir. Kişi isimleri çok azdır. Kıssalarda mitolojik unsurlara yer verilmez. Kur'an kıssalarında konuşan umumiyetle Allah, muhatap ise Hz. Peygamber, inananlar ve genel olarak tüm insanlardır.

Kur'an'da olduğu gibi Kitab-ı Mukaddes'te de geçmiş peygamberlere ve milletlere ait anlatılar mevcuttur. Kitab-ı Mukaddes'te Kur'an'dan farklı olarak, geçmiş peygamber ve milletlere dair anlatılar hikâyeye biçiminde anlatılır ve çok ayrıntıya girilir. Olayların geçtiği zaman belirtilir. Oldukça fazla yer ve kişi ismi zikredilir. Mitolojik unsurlara yer verilir. Kitab-ı Mukaddes'te olaylar genellikle üçüncü şahıs tarafından anlatılır. Anlatılar arasında okuyucu için tutarsızlık arz eden yerler vardır. Açıklamalı

---

³⁴³ İdris Şengül, “Kur'an Kıssalarının Tarihi Değeri”, *IV. Kur'an Haftası Kur'an Sempozyumu*, Fecr Yayınevi, 1998, s. 170, 172.

³⁴⁴ Batılı araştırmacılar ve Halefullah tarafından Kur'an kıssalarının olgusal gerçeklik taşımadığı iddia edilmiştir: “Müslümanlar Kur'an'da yer alan anlatıların bütünüyle tarihsel gerçeklikleri olan olaylar olduğunu düşünme eğilimindedirler... Müslümanların Kur'an anlatılarının olgusal karşılıkları oldukları iddiasına karşın batılı misyonerler ve oryantalistler bunun gerçekte böyle olmadığı konusuna eğilmişlerdir... Halefullah, edebi metodu bu yöndeki kaygıların önünü alacak olan bir yöntem olarak sunar: *'Tarihsel kıssada, rasyonel gerçeklik ve tarihsel anlatım yoktur; sanatsal anlatım veya edebi gerçeklik vardır. Burada arzu edilen hedefe ulaşmak için etki uyandırma amaçlanmıştır. Kur'an'daki tarihsel kıssa edebi kıssadır ve onda tarihsel bilgi vermekten başka bir şey amaçlanmıştır.'*” Recep Alpyağlı, “*Kurgu İle Gerçek Arasında Kur'an Anlatıları*” Ekev Akademi Dergisi, Yıl: 7, Sayı: 16, Erzurum 2003.

Kutsal Kitap'ta bu tutarsızlıklar giderilmeye çalışılmıştır. Bunlara ileride temas edeceğiz.

1.3. Kur'an-ı Kerim ve Kitab-ı Mukaddes'te Hz. Davut Anlatılarının Dil ve Üslup Özelliği

Kur'an kıssaları içerisinde peygamber kıssaları büyük bir yer tutar. Geçmiş peygamberlerin risaleti ve bu peygamberlerin ümmetleriyle alakalı ayetler Kur'an'ın yüzde yirmisinden fazladır.³⁴⁵ Kur'an'daki peygamber kıssaları içerisinde de Hz. Davut'a ait anlatılar önemli bir yer tutar. Aynı şekilde Kitab-ı Mukaddes'te de Davut anlatıları çok fazla yer tutar. Biz bu başlık altında her iki kitapta önemli bir yer tutan Hz. Davut anlatılarını, dil ve üslup özelliği açısından ele alacağız.

Hz. Davut anlatılarında yer alan Hz. Davut'un iyi davranış örneği, iltifat ve tenkitler, nidalar, hitaplar, tekitler, tekrarlar, Hz. Davut anlatılarının dil ve üslup özelliğini ortaya koymaktadır.

1.3.1. Hz. Davut'un İyi Davranış Örneği

Kur'an-ı Kerim ve Kitab-ı Mukaddes, Hz. Davut'un örnek taraflarını iyi bir üslupla ve iltifat ederek anlatır. Biz şimdi bunları göreceğiz.

1) Kur'an'da, Talut ordusu ile savaşmak için ayrılınca Hz. Davut'un, ona sonuna kadar itaat ettiğini görüyoruz. O, bir avuç inananla birlikte savaş sonuna kadar Talut'un yanında yer almıştır. Kitab-ı Mukaddes'te de Davut'un, Golyat'a karşı savaş sonuna kadar Saul'un yanında yer aldığını görüyoruz. İsraililer'in Golyat'ı görünce büyük bir korkuyla önünden kaçtığı gün Davut Saul'e "*Bu Filistli yüzünden kimse yılmaz! Ben kulun gidip onunla dövüşeceğim!*"³⁴⁶ demiştir. Golyat'ın karşısına çıkıp onu yere sermiştir. Hz. Davut'un bu tutumu her iki kitapta iyi davranış örneği olarak takdim edilmiştir.

2) Kur'an, Hz. Davut'un Calut'u öldürdüğünü söylemekle iktifa etmiş, olayın detayını açıklamamıştır. Ancak Kur'an'ın Hz. Davut'un Calut'u öldürme konusundaki

---

³⁴⁵ Yılmaz, Hasan, *a.g.m.*, s. 57.

³⁴⁶ *Kitab-ı Mukaddes*, I. Samuel, 17/32.

vurgusunu gözardı etmemek gerekir. Kur'an'ın bu vurgusu Hz. Davut'un son derece cesaretli olduğunu ve hatta canını ortaya koyduğunu göstermesi bakımından önemlidir. Kitab-ı Mukaddes'te de Davut'un Golyat'ın (Calut) karşısına çıkma cesareti gösterdiği ve onu öldürdüğü geniş bir şekilde anlatılmıştır. O halde Hz. Davut'un Kur'an'da Calut'u, Kitab-ı Mukaddes'te Golyat'ı öldürmesi cesaret örneği olarak sunulmuştur.

3) Kur'an, Hz. Davut'un halkın isteklerini, sorunlarını ve şikâyetlerini dinleyip çözüme kavuşturduğuna dair örnekliğini anlatır. Kitab-ı Mukaddes Davut'un bu özelliğiyle ilgili bir bilgi vermemektedir.

4) Kur'an, Hz. Davut'un Allah'a ibadet eden, hatadan dönmesini bilen dürüst bir kişi olduğunu ortaya koymaktadır. Hz. Davut'un Allah'tan mağfiret dilediğini, secde ettiğini ve tevbe ettiğini söylemektedir: *"Rabb'inden mağfiret diledi, eğilerek secdeye kapandı ve tevbe edip döndü."*³⁴⁷ Kur'an başka bir ayette Davut'un Allah'a çokça yöneldiğini ve tesbih ettiğini ifade etmektedir: *"...O (Davut), bize çok başvururdu. Biz dağları onunla beraber boyun eğdirmiştik; sabah akşam onunla beraber tesbih ederlerdi."*³⁴⁸ Bu ayetlerde, Hz. Davut'un Allah'a iyi bir kul olması itibariyle örnekliğini ortaya koyan övücü bir üslup kullanılmıştır.

Kitab-ı Mukaddes'te de Davut'un Rab'be yöneldiğini, yakardığını ve dua ettiğini gösteren onlarca örnek bulunmaktadır. Davut, bir seferinde Rabbe şöyle dua etmiştir: *"Yücesin, ey Egemen RAB! Bir benzerin yok, senden başka Tanrı da yok! Bunu kendi kulaklarımızla duyduk."*³⁴⁹ Davut başka bir yerde Rabb'i şöyle övmektedir:

"Ey atamız İsrail'in Tanrısı RAB, Sonsuzluk boyunca sana övgüler olsun! Ya RAB, büyüklük, güç, yücelik, zafer ve görkem senindir. Gökte ve yerde olan her şey senindir. Krallık senindir, ya RAB! Sen her şeyden yücesin. Zenginlik ve onur senden gelir. Her şeye egemensin. Güç ve yetki senin elindedir. Birini yükseltmek ve güçlendirmek Senin elindedir. Şimdi, ey Tanrımız, sana şükrederiz, Görkemli adını överiz."³⁵⁰

---

³⁴⁷ Sâd, 38/24.

³⁴⁸ Sâd, 38/17-18.

³⁴⁹ Kitab-ı Mukaddes, II. Samuel, 7/22.

³⁵⁰ Kitab-ı Mukaddes, I. Tarihler, 29/10-13.

5) Hz. Davut Kur'an'da zırh yapma sanatını bilen bir şahıs olarak övülmektedir. Kitab-ı Mukaddes'te ise Davut'un demirden zırh yaptığına dair her hangi övücü bir bilgiye rastlanmamıştır.

6) Kitab-ı Mukaddes'te Davut'un Saul'e lir çalması onun iyiliksever olduğunu göstermektedir. Zira kötü ruh ne zaman Saul'ün üzerine gelse ona sıkıntı çektirirdi. Böyle bir durumda Davut liri alıp çalar, Saul rahatlayıp kendine gelirdi. Kötü ruh da ondan uzaklaşırdı.³⁵¹ Hatta Saul birçok kez Davut'u öldürmeye teşebbüs etmesine rağmen Davut onu her defasında affetmiştir. Kur'an'da ise Hz. Davut'un sanatçı kişiliğine yani lir çalmasına değinilmemiştir.

7) Kitab-ı Mukaddes'te Saul Davut'u öldürmek için kovalamasına rağmen Davut her defasında Saül'ün canını bağışlamıştır.³⁵² Hatta Davut, Saul ve oğlu Yonatan'ın öldüğünü haber alınca onlar için çok acıklı bir ağıt yakmıştır.³⁵³ Kur'an'da ise Hz. Davut Talut'la problem yaşamamış bilakis o, her zaman Talut'un yanında yer almıştır.

Yukarıdaki örneklerde de görüldüğü gibi Kur'an'da üslup bakımından Hz. Davut'un ahlaki örnekliğine ilişkin çıkarımlar daha açıktır. Kitab-ı Mukaddes'te ise Davut'un örnekliği olay anlatımı düzeyinde kalmıştır.

1.3.2. Hz. Davut'un Methodilmesi

Kur'an'da Hz. Davut'un övüldüğünü ve methodildiğini gösteren ayetler yer almaktadır. Allah Teâla, “(Resûlüm!) Onların söylediklerine sabret, kulumuz Davut'u, o kuvvet sahibi zatı hatırla. O, hep Allah'a yönelirdi.”³⁵⁴ ayetinde Hz. Davut hakkında “kulumuz Davut” diye ifade buyurmuş, Hz. Davut'u kendisinin kulu olmakla tavsif etmiş, ona karşı saygı ifade eden çoğul siygası kullanmıştır. Ayrıca bu ayette dikkat çeken bir diğer nokta Allah (c.c.) Hz. Muhammed'e “(Resûlüm!) Onların söylediklerine sabret, kulumuz Davut'u hatırla...” diyerek sabır hususunda Hz. Davut'a uymasını emretmekle Hz. Davut'un iyi ahlak ve şeref sahibi olduğunu da ortaya koymuştur. Ayette geçen “kudret sahibi” ifadesi ise Hz. Davut'un beden olarak kuvvetli olduğunu ve onun kulluğunu ifaya dair güçlü iradesini ortaya koymaktadır.

³⁵¹ Bkz. *Kitab-ı Mukaddes*, I. Samuel, 16/14-23.

³⁵² Bkz. *Kitab-ı Mukaddes*, I. Samuel, 23/7-29; I. Samuel, 24/1-22.

³⁵³ Bu ağıt için bkz. *Kitab-ı Mukaddes*, II. Samuel, 1/17-27.

³⁵⁴ Sâd, 38/17.

Bundan başka “Doğrusu onun (Davut’un), bizim katımızda büyük bir değeri ve güzel bir yeri vardır.”³⁵⁵ ayeti Hz. Davut’un Allah’a itaat etme hususunda sebatlı olduğunu, “Ey Davut biz seni yeryüzünde bir halife yaptık”³⁵⁶ ayeti Hz. Davut’un insanların üzerinde otoriter ve hükmü geçen bir kimse olduğunu, “Onun mülkünü de kuvvetlendirdik” ayeti onun mülkünün hem dini, hem de dünyevi hususlarda kuvvetlendirildiğini, “Ona hikmet ve fasl-ı hitab verdik” ayeti onun güzel ve fasih konuştuğunu ifade etmektedir.

Kur’an da olduğu gibi Kitab-ı Mukaddes’te de Rab, Davut’u müteaddit defa “kulum Davut” şeklinde övücü ifadelerde bulunmuştur.³⁵⁷ “O gece Rab Natan’a şöyle seslendi: ‘Git kulum Davut’a şöyle de’...”³⁵⁸ Rab burada Kur’an’dakine benzer şekilde Hz. Davut hakkında “kulum Davut” ifadesini kullanmak suretiyle Hz. Davut’u kendisinin kulu olmakla tavsif etmiştir.

Bunlardan başka Rab, peygamber Natan vasıtasıyla Davut’a şu övücü ifadelerde bulunmuştur. “Adını dünyadaki büyük adamların adı gibi büyük kılacağım.”³⁵⁹ “Sen ölüp atalarına kavuşunca, senden sonra soyundan birini ortaya çıkarıp krallığını pekiştireceğim.”³⁶⁰ “Soyun ve krallığın sonsuza dek önümde duracak; tahtın sonsuza dek sürecektir.”³⁶¹

Kur’an’da halife olduğu ifade edilen Hz. Davut’un Kitab-ı Mukaddes’te İsrail Kralı olduğu anlatılır.³⁶² Halifelik ve krallık olgu olarak karşılaştırıldığında bu kavramların Davut’un insanların üzerinde otoriter ve hükmü geçen bir kimse olduğunu ifade noktasında benzerlik taşıdığı söylenebilir. Fakat Kur’an’dakinin aksine özellikle adaletli bir hâkim/kadı olduğuna dair bir vurgu yoktur. Hatta bu farkı na’ce olayının anlatılarında bile görmekteyiz.

---

³⁵⁵ Sâd, 38/40.

³⁵⁶ Sâd, 38/26.

³⁵⁷ Bkz. Kitab-ı Mukaddes, II. Samuel, 7/4-5, 8; I. Tarihler, 17/3-4, 7.

³⁵⁸ Kitab-ı Mukaddes, II. Samuel, 7/4-5.

³⁵⁹ Kitab-ı Mukaddes, II. Samuel, 7/9.

³⁶⁰ Kitab-ı Mukaddes, II. Samuel, 7/12.

³⁶¹ Kitab-ı Mukaddes, II. Samuel, 7/16.

³⁶² Kitab-ı Mukaddes, II. Samuel, 5/1-10; I. Tarihler, 11/1-9.

1.3.3. Hz. Davut'un Tenkit Edilmesi

Müslüman âlimlerden Hz. Davut'un günah işlediğini savunanlar vardır. Onlara göre Kur'an'da Hz. Davut'un günah işlediğini gösteren şu dört ifade yer almaktadır: *"Davut, kendisini denediğimizi anladı", "Rabbinden mağfiret diledi", "Tevbe edip Allah'a yöneldi", "Sonra bu tutumundan dolayı onu bağışladık."*³⁶³ Onlar, Hz. Davut rabbinden mağfiret dileyip tövbe ettiği için onun günah işlediğini düşünmüşlerdir. Bir diğer ifadeyle Hz. Davut günah işlediği için onun istiğfar ve tevbe ettiğini söylemişlerdir. Bu görüşte olanlar³⁶⁴ gibi biz de bir an için Hz. Davut'un kendisinden sudur eden bir hata veya günahından dolayı tövbe ettiğini farz ettiğimizde Kur'an'da yer alan yukarıdaki ifadelerin tenkit içerdiğini kabul etmemiz gerekir.

Kitab-ı Mukaddes'te ise Davut açık ve net olarak tenkit ve tehdit edildiği gibi hatta cezalandırılmıştır. Konunun açıklığa kavuşması için şu örneği veriyoruz:

"Natan Davut'a dedi ki: "İsrail'in Tanrısı RAB diyor ki, 'Ben seni İsrail'e kral olarak meshettim ve Saul'un elinden kurtardım. Sana efendinin evini verdim, karılarını da koynuna verdim. İsrail ve Yahuda halkını da sana verdim. Bu az gelseydi, sana daha neler neler verirdim! Öyleyse neden RAB'bin gözünde kötü olanı yaparak, onun sözünü küçümsedin? Hititli Uriya'yı kılıçla öldürdün, Ammonlular'ın kılıcıyla canına kıydın. Karısını da kendine eş olarak aldın. Bundan böyle, kılıç senin soyundan sonsuza dek eksik olmayacak. Çünkü beni küçümsedin ve Hititli Uriya'nın karısını kendine eş olarak aldın.' "RAB şöyle diyor: 'Sana kendi soyundan kötülük getireceğim. Senin gözünün önünde karılarını alıp bir yakınına vereceğim; güpegündüz karılarının koynuna girecek. Evet, sen o işi gizlice yaptın, ama ben bunu bütün İsrail halkının gözü önünde güpegündüz yapacağım!'" Davut, "RAB'be karşı günah işledim" dedi. Natan, "RAB günahını bağışladı, ölmeyeceksin" diye karşılık verdi. "Ama sen bunu yapmakla, RAB'bin düşmanlarının O'nu küçümsemesine neden oldun. Bu yüzden doğan çocuğun kesinlikle ölecek." Bundan sonra Natan evine döndü. RAB Uriya'nın karısının Davut'tan doğan çocuğunun hastalanmasına neden oldu. Davut çocuk için Tanrı'ya yalvarıp

³⁶³ Sâd, 38/24-25.

³⁶⁴ Bu hususta daha geniş bilgi için bkz. Taberî, *Câmiu'l-Beyân fî Te'vili'l-Kur'an*, XXI/186; Râzî, *a.g.e.*, XXVI/380; Sa'lebî, *a.g.e.*, VIII/190; Kurtubî, *a.g.e.*, XV/168; Beydâvî, *a.g.e.*, V/27; Nesefî, *a.g.e.*, III/150; Suyûtî, *a.g.e.*, VII/155; Ebu's-Suûd Efendi, *a.g.e.*, VII/222.

oruç tuttu; evine gidip gecelerini yerde yatarak geçirdi. Sarayın ileri gelenleri onu yerden kaldırmaya geldiler. Ama Davut kalkmak istemedi, onlarla yemek de yemedi. Yedinci gün çocuk öldü. Davut'un görevlileri çocuğun öldüğünü Davut'a bildirmekten çekindiler. Çünkü "Çocuk daha yaşarken onunla konuştuk ama bizi dinlemedi" diyorlardı, "Şimdi çocuğun öldüğünü ona nasıl söyleriz? Kendisine zarar verebilir!" Davut görevlilerinin fısıldaştığını görünce, çocuğun öldüğünü anladı. Onlara, "Çocuk öldü mü?" diye sordu. "Evet, öldü" dediler."³⁶⁵

Yukarıdaki alıntıda görüldüğü gibi Davut, Kitab-ı Mukaddes'te çok ağır bir şekilde tenkit edilmiştir. Davut'un Rabbin gözünde kötü olanı yaptığı, onun sözünü küçümsediği, Uriya'yı kılıçla öldürüp karısını kendisine eş olarak aldığı bunun üzerine Rabbin Davut'a kendi soyundan kötülük getireceği ve kendi gözü önünde karılarını alıp bir yakınına vereceği ifade edilmiştir. Öyle ki Rab, Uriya'nın karısının Davut'tan doğan çocuğunun hastalanmasına neden olmuş, bunun üzerine çocuk yedinci gün ölmüştür.

Davut'a yönelik eleştirel ifadeler Kitab-ı Mukaddes'in Ahd-i Cedid kısmında da rastlıyoruz:

"O sıralarda bir Sept günü İsa ekinler arasından geçiyordu. Acıkmış olan öğrencileri başakları koparıp yemeye başladılar. Bunu gören Ferisiler İsa'ya, 'Bak, senin öğrencilerin Sept günü yapılması yasak olanı yapıyorlar' dediler. İsa onlara, 'Davut'un, yanındakilerle birlikte acıkınca ne yaptığını okumadınız mı?' diye sordu. 'Tanrı'nın evine girdi, kendisinin ve yanındakilerin yemesi yasak olan, ancak kâhinlerin yiyebileceği adak ekmeklerini yedi.'³⁶⁶

İsa'nın öğrencileri Sebt günü başakları koparıp yemeye başlayınca Ferisiler İsa'ya itiraz ediyorlar. Çünkü Ferisiler'e göre İsa'nın öğrencileri başakları koparıp yemekle Sebt günü yasak olan bir şeyi yapmışlardır. İsa, öğrencilerini savunma adına Ferisiler'e "Davut'un da yanındakilerle birlikte acıkınca Tanrı'nın evine girdiğini, kendisinin ve yanındakilerin yemesi yasak olan ancak kâhinlerin yiyebileceği adak ekmeklerini yediğini" söylemektedir. Anladığımız kadarıyla İsa, Davut örneği

³⁶⁵ *Kitab-ı Mukaddes*, II. Samuel, 12/7-19.

³⁶⁶ *Kitab-ı Mukaddes*, Matta, 12/1-4.

üzerinden öğrencilerini mazur göstermeye çalışmaktadır. Yukarıdaki ifadelere bakılırsa Davut'un ve yanındakilerin mazereti ne olursa olsun, Tanrı'nın evine girip yemesi yasak olan sadece kâhinlerin yiyebileceği adak ekmeklerini yemeleri suç olarak görülmektedir.

Sonuç olarak, Kur'an ile Kitab-ı Mukaddes'in Hz. Davut'u yerme biçimleri arasındaki farkı örneklerle göstermeye çalıştık. Kur'an Hz. Davut'un hatasının ne olduğunu açıkça söylememektedir. Açık ve fahiş günahlar nispet etmemektedir. Sadece denemeden, mağfiretten ve tövbeden bahsetmektedir. Ama Kitab-ı Mukaddes, Davut'a fahiş ve teferruatlı günahlar nispet etmekte, Davut'a yönelik aşırı tehdit ve cezadan bahsetmektedir.

1.3.4. Hz. Davut Anlatılarının Tekrar Edilmesi

Kur'an-ı Kerim, Hz. Davut kıssasına ait anlatımını başladığı tek bir yerde bitirmez. Olayın sadece o pasaj içerisinde verilmek istenen tarafı ele alınır. Başka bir pasajda olayın başka bir yönü işlenir. Yani kısaca Kur'an'da Hz. Davut'la ilgili anlatımlar hiçbir yerde aynıyla tekrar edilmez.

Kur'an'da Hz. Davut kıssası Bakara, Nisâ, En'âm, İsrâ, Enbiyâ, Neml, Sebe' ve Sâd sûrelerinde anlatılır. Bakara sûresinde Hz. Davut'un Calut'u öldürdüğü, Hz. Davut'a hükümdarlık ve peygamberlik verildiği, Nisâ sûresinde Hz. Davut'a Zebur'un verildiği, En'âm sûresinde Hz. Davut'a yol gösterildiği, Enbiyâ sûresinde Hz. Davut'un ekini bozan davar hakkında hüküm verdiği, Neml sûresinde Hz. Davut'a Allah tarafından ilim verildiği ve Hz. Davut'un Allah'a hamd ettiği, Sebe sûresinde Hz. Davut'un demiri işlediği, Sâd sûresinde Hz. Davut'un koyun davası hakkında verdiği hüküm anlatılmıştır. Bu sûrelerde yer alan cümle ve pasajlar birbirinin aynısı değildir. Sûrelerde yer alan konular birbirinden farklıdır. Ayrıca olaylar ve karakterler arasında ayrıntılı açıklamalar yoktur.

Davut anlatıları, Kitab-ı Mukaddas'te tespit edebildiğimiz kadarıyla tam 28 ayrı kitapta yer alır. Bu kitaplar Rut, Ezgiler Ezgisi, Zekerya, Esinleme, Romalılar, Zebur, Özdeyişler, Nehemya, Matta, Markos, Luka, Yuhanna, Yeremya, Yeşeya, İbraniler,

Hoşea, Hezekiel, Ezra, Derlemeci, Elçilerin İşleri, Amos, 2 Timoteos, 1. Samuel, 2. Samuel, 1. Krallar, 2. Krallar, 1. Tarihler ve 2. Tarihler'dir.

Davut'un en çok 1. Samuel, 2. Samuel, 1. Krallar, 2. Krallar, 1. Tarihler ve 2. Tarihler'de bahsi geçmektedir. Özetleyecek olursak 1. Samuel'de Davut'un kral olarak meshedildiği, Davut'un Saul'a lir çaldığı, Davut'un Golyat'ı öldürdüğü, Saul'ün oğlu Yonatan'ın Davut'la anlaşma yaptığı, Saul'ün Davut'u kıskandığı ve öldürmek için planlar kurduğu, Davut'un Saül'den kaçtığı, Davut'un Saul'ün canını bağışladığı, Davut'un Amaleklileri bozguna uğrattığı anlatılmaktadır. 2. Samuel'de Davut'un Saul ve Yonatan için yaktığı ağıt, Davut'un Yahuda ve İsrail'e kral oluşu, Ahit Sandığı'nın Yerusalam'e Getirilişi, Tanrının Davut'a verdiği söz, Davut'un başarıları, Davut'un Ammonlular ve Aramlılar'ı yenilgiye uğratması, Davut'un Bat-Şeva'yla olan münasebeti, peygamber Natan'ın Davut'u paylaşması, Davut'un Yerusalam'den kaçması ve sonra tekrar Yerusalam'e dönmesi, Davut'un İsrail ve Yahuda halkını sayması anlatılmaktadır. 1. Krallarda Davut'un son yılları, Davut'un Süleyman'a verdiği görevler ve Davut'un ölümü anlatılmaktadır. 1. Tarihler'de Davut'un çocukları, Davut'un İsrail'e kral oluşu, Davut'un ailesi, Ahit Sandığı'nın Yerusalam'e getirilişi, Davut'un şükür ezgisi, Tanrı'nın Davut'a verdiği söz, Davut'un duası, Davut'un Ammonlular ve Aramlılar'ı yenilgiye uğratması, Davut'un yaptırdığı sayım anlatılmaktadır.

Kitab-ı Mukaddes'te Davut anlatıları, hikâye biçiminde tek düze bir anlatıma sahiptir. Ayrıntıya çok girilmiştir. Ayrıca bir anlatı bir başka yerde aynen tekrarlanmıştır. Şimdi bu tekrarlara bir göz atalım: I. Samuel 31/1-11'de Saul'la Oğullarının ölümünden bahsedilir. Aynı anlatı aynı ifadelerle hiçbir değişikliğe uğramadan I. Tarihler 10/1-12'de de anlatılır. Kitab-ı Mukaddes'in bazı bölümleri ise bazı değişiklikler dışında³⁶⁷ başka bir yerde yine tekrarlanmıştır. Örneğin Davut'un İsrail'e kral oluşunun anlatıldığı II. Samuel 5/1-5, I. Tarihler 11/1-3'de; Filistliler'in yenilgiye uğradığının anlatıldığı II. Samuel 5/17-25, I. Tarihler 14/8-16'da; Tanrı'nın Davut'a verdiği sözün anlatıldığı II. Samuel 7/2-17, I. Tarihler 17/2-15'de; Davut'un duasının anlatıldığı II. Samuel 7/18-29, I. Tarihler 17/16-27'de; Davut'un başarılarının anlatıldığı II. Samuel 8/1-14, I. Tarihler 18/1-13'de; Davut'un görevlilerinin anlatıldığı

³⁶⁷ Bu değişiklikleri bir sonraki başlıkta iç tutarlılık meselesini ele alırken belirteceğiz.

II. Samuel 8/15-18, I. Tarihler 18/14-17'de; Davut'un Ammonlular'la Aramlılar'ı yenilgiye uğrattığının anlatıldığı II. Samuel 10/1-19, I. Tarihler 19/1-19'da; Filistliler'e karşı yapılan savaşın anlatıldığı II. Samuel 21/15-22, I. Tarihler 20/4-8'de; Davut'un yaptığı sayımın anlatıldığı II. Samuel 24/1-25, I. Tarihler 21/1-26'da tekrar edilmiştir.

Kur'an'da Hz. Davut kıssası tam sekiz sûrede anlatılır.³⁶⁸ Hz. Davut anlatıları bu sûrelerde motamot/tamı tamına/kelimesi kelimesine tekrar edilmemiştir.³⁶⁹ Anlatılar her bir yerde farklı bağlamlarda farklı amaçlarla ele alınan farklı vurgulara sahiptir. Kitab-ı Mukaddes'te ise Davut anlatılarının bir başka yerde aynen tekrar edildiği görülür. Bu motamot/tamı tamına/kelimesi kelimesine yapılan tekrarlar kendi amacını kendisi oluşturan Kitab-ı Mukaddes için önemli sayılabilir.

---

³⁶⁸ Bu sûreler Bakara, Nisâ, En'âm, Enbiyâ, İsrâ, Naml, Sebe' ve Sâd'dır.

³⁶⁹ "Kur'ânı Kerimde bazen bir kelimenin, bazen de, bütün bir ayetin tekrar edildiği görülür. Bunun sebebini vaziyet ve icabatta aramak lazımdır. Bundan başka arap dili ve üslûbu bakımından da tekerrür lüzumlu bir keyfiyettir. (...) Mekkedeki Kureyş müşriklerinin Hz. Peygambere ve İslama karşı gösterdikleri mukavemet, husumet ve Müslümanlara karşı yaptıkları fena hareketler herkesin malumudur. Onların putperestlik ve şirk hususundaki ısrarlarına cevap olarak verilen tenbih ve va'idlerin ehemmiyetini yükseltmek, ifade ve hükümlerin kuvvetini artırmak için kelime ve ayetlerin tekrarlanmasından daha tabii bir şey olamazdı. Zaten eski arap dili üslûbunda, bu şekilde tekrarlar mevcuttu..." Cerrahoğlu, *a.g.e.*, s. 173.

2. KUR'AN-I KERİM VE KİTAB-I MUKADDES'E GÖRE HZ. DAVUT ANLATILARININ TUTARLILIK BAĞLAMINDA KARŞILAŞTIRILMASI

2.1. Kur'an-ı Kerim'e Göre Hz. Davut Anlatılarının İç Tutarlılık Meselesi

Kur'an'da Hz. Davut ve diğer kıssalar sistematik bir biçimde anlatılmamıştır. Kıssalarda detaylı açıklamalar yoktur. Olaylar aktarılırken zaman ve mekân detayına girilmemiştir. Bunun sebebi ile ilgili şüphesiz çok şey söylenmiştir. Bu hususta şu açıklamayı dikkate şayan buluyoruz:

“Kur'an kıssalarında olaylar ve sahneler arasında detaylı açıklama cümlelerinin bulunmaması bunların, insan hayâl ve tasavvuruna havale edilmesinden kaynaklanmaktadır. Böylece, iki sahne arasındaki fâsıla, bir önceki sahne ile gelecek sahneler arasında köprü kurmağa imkân hazırlayarak sahneleri iyice kavramak için hayale fırsat verir.”³⁷⁰

O halde, kıssalarda anlatılan olaylar ve karakterler arasında var olan bir fasıla, kıssalarda çelişki ve tutarsızlık olduğu anlamına gelmemelidir. Olaylar ve karakterler arasındaki alakayı bulmak/kurmak yoğun çaba ve muhakeme gerektirmektedir.³⁷¹ Bu iş, Hz. Davut anlatıları için de geçerlidir. Şimdi Hz. Davut anlatılarındaki bazı irtibat ve tutarlılıkları bulmaya çalışalım.

Allah (c.c.), Sâd sûresinde Davut'un kendisine yöneldiğini bildirdikten sonra, arkasından dağları ve kuşları ona boyun eğdirdiğini, ona hükümlerlik, hikmet (nübüvvet), fasl-ı hitap ve demiri eritme mucizesi verdiğini beyan etmiştir.³⁷² Hz. Davut'a verilen hükümdarlık, hikmet, fasl-ı hitap ve demiri eritme mucizesinin, Hz. onun Allah'a yönelmesinin karşılığı olarak takdim edildiği anlaşılmaktadır. Dolayısıyla Hz. Davut'un Allah'a yönelme olgusuyla, kendisine verilen hükümdarlık, hikmet, fasl-ı hitap ve demiri eritme mucizeleri arasında irtibat ve insicam olduğu ortaya çıkmaktadır. Ayrıca Hz. Davut'a atfedilen “dağların ve kuşların boyun eğmesi”, “fasl-ı hitap” ve

³⁷⁰ Kadir Polater, “Kur'an ve Kitab-ı Mukaddes Göre Yusuf Kıssası” *Dinbilimleri Akademik Araştırma Dergisi*, VII (2007), sayı: 3, s. 33.

³⁷¹ “Münasebeti bilmek, ayetler arasında irtibat kurmak tevkifi bir iş değildir. Bu ilim, tefsircinin içtihadına, K. Kerim'in i'cazından, belağatinin sırlarından, kıymetli beyan yönlerinden aldığı zevke bağlıdır.” İlhami Günay, “*Kur'an-ı Kerim Sureleri Arasındaki Münasebet*” (Yüksek Lisans Tezi) Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya 1996. s. 22.

³⁷² Sâd, 38/ 17-20.

“demiri eritme” mucizelerine karşılık oğlu Süleyman’a da benzer mucizeler verildiği görülmektedir. Bunlar Süleyman’ın “rüzgâra hükmetmesi”, “cinlerin kendisine boyun eğmesi” ve “bakır eritme” mucizeleridir. Hz. Davut’a yapılan ihsanlarla Hz. Süleyman’a yapılan ihsanlar arasında irtibat olduğu görülmektedir. Yine Allah (c.c.), Bakara sûresinde Talut, Calut, ve Davut kıssasını anlattıktan sonra Hz. Muhammed’i kastederek “...*Muhakkak sen gönderilmiş peygamberlerdensin.*” diye buyurmuştur. Burada Hz. Davut kıssasıyla Hz. Muhammed arasında belli bir alaka kurulmuştur. Kur’an bu kıssa vasıtasıyla Hz. Muhammed’in de kendilerine apaçık vahiy gelen geçmişteki peygamberler gibi birisi olduğunu ortaya koymak istemiştir.³⁷³ Konular arasındaki bu irtibatlar, Hz. Davut anlatılarının diğer psajlarla da uyum ve tutarlılık içerisinde olduğunu gösteren örneklerdir.

Bazen Hz. Davut’tan bahseden ayetler ile o ayetler hakkında yapılan tefsirler/yorumlar arasında tutarsızlık ortaya çıkmaktadır. Bu tutarsızlık, ayetlerden değil, o yorumlardan kaynaklanmaktadır. Örneğin Kur’an’da Hz. Davut’un günah işlediği açık ve net olmamasına rağmen Hz. Davut’un Sâd sûresinde tövbe etmesinden dolayı, tefsir kitaplarında onun günah işlediği söylenmiş, günahıyla ilgili çeşitli yorum yapanlar olmuştur. Onlar, Hz. Davut’un günah işlediği tezini, onun 10’u aşkın olumlu özelliğini ve sıfatını haber veren Kur’an ayetlerine tercih etmişlerdir. Hâlbuki Hz. Davut’la ilgili bütün bu olumlu sıfat ve nitelikler onun kötü bir fiili işleyebilecek birisi olmadığını göstermektedir. Bu örnekten de anlaşıldığı gibi bazen bir yorum Kur’an’a aykırı düşüyorsa bu durumda Kur’an değil, yorum sorgulanmalıdır.

2.2. Kitab-ı Mukaddes’e Göre Hz. Davut Anlatılarının İç Tutarlılık Meselesi

Kitab-ı Mukaddes’teki Davut anlatılarında zaman zaman tutarsız ve çelişkili unsurlar taşıyan çeşitli ifadeler ve bölümler bulunur. Bu çelişkili ifadeleri Kitab-ı Mukaddes metni içerisinde çözmek zor gözükmemektedir. Biz bu bölümde çelişkili unsurlar taşıyan ifadelerin neler olduğunu ve Açıklamalı Kutsal Kitap’ın bu çelişki arz eden ifadelere nasıl cevap verdiğini ele almak istiyoruz.

---

³⁷³ Zuhaylî, *a.g.e.*, c. 2, s. 10.

2.2.1. Saul Cincilerle Ruhlara Danışanları Ülkeden Kovduğu Halde Kendisi Neden Cinci Bir Kadına Danışmıştır?

Samuel öldükten sonra İsrail halkı onu kendi kenti Rama'da toprağa verir. Saul cinlerle ruhlara danışanları ülkeden kovar.³⁷⁴ Cinlerle ruhlara danışanları ülkeden kovan Saul, bu tavrıyla çelişecek şekilde bilakis kendisi cinci bir kadına danışır. Olayın özeti şudur: Saul, Filistliler'le karşılaşp Filist ordusunu görünce korkup dehşete kapılır. Rabbe danıştıysa da Rab ona hiçbir şekilde yanıt vermez. Saul, "bana bir cinci kadın bulun da varıp ona danışayım" der. Görevliler Eyn-Dor'da bir cinci kadını haber verirler. Saul kadının yaşadığı yere gider. Cinci kadın kendisine gelenin Saul olduğunu bilmediği için "Saul'ün cinlerle ruhlara danışanları ülkeden kovduğunu biliyorsun." der. Cinci kadın Saul'ün ısrarı üzerine Samuel'in ruhunu çağırır. Saul, Samuel'in ruhuna şöyle der: "Büyük sıkıntı içerisindeyim. Filistliler bana karşı savaşıyor ve Tanrı da beni terk etti. Artık bana ne peygamberler aracılığıyla, ne de düşlerle yanıt veriyor. Bu yüzden, ne yapmam gerektiğini bana bildirmen için seni çağırttım."³⁷⁵ Saul, Rab'den yanıt bulamadığı için cinci bir kadına danışmış olsa da bu onun ilk tavrıyla çelişkiye düşmesini ortadan kaldırmaz. Bu çelişkinin Kitab-ı Mukaddes'in bizzat kendi çelişkisi olmadığı, Saul'ün davranışları arasındaki çelişki olduğu gözden kaçmamalıdır. Zira Kitab-ı Mukaddes, Davut cinci bir kadına danışmakla onun Rabb'be ihanet etmiş olduğunu ve bundan dolayı Rab'bin onu öldürdüğünü söyler: "*Saul RAB'be ihanet ettiği için öldü. RAB'bin sözünü yerine getirmede. Yol göstermesi için RAB'be danışacağına bir cinciye danıştı. Bu yüzden RAB onu öldürdü. Krallığını da İşay oğlu Davut'a devretti.*"³⁷⁶

Açıklamalı Kutsal Kitap'ta, Saul'ün bu iki tavrı arasındaki çelişkiyi izah edecek bir bilgiye rastlamıyoruz. Bilakis Açıklamalı Kutsal Kitap da cinci bir kadına sığınan Saul'ü şu sözlerle eleştirir: "Çaresizlik içindeki Saul, Musa'nın yasasına uyup yasakladığı putperest uygulamaya tekrar başvurur."³⁷⁷ "Cinlere, falcılara başvurmak RAB'be itaatsizliktir, isyandır."³⁷⁸

³⁷⁴ Kitab-ı Mukaddes, I. Samuel, 28/3.

³⁷⁵ Bkz. Kitab-ı Mukaddes, I. Samuel, 28/4-15.

³⁷⁶ Kitab-ı Mukaddes, I. Tarihler, 10/13-14.

³⁷⁷ Açıklamalı Kutsal Kitap, I. Samuel, 28/7'nin açıklaması.

³⁷⁸ Açıklamalı Kutsal Kitap, I. Tarihler, 10/13-14'ün açıklaması.

2.2.2. Saul Nasıl Öldü?

Saul'un ölümüyle ilgili Kitab-ı Mukaddes'te tam dört farklı bilgi vardır. I. Samuel 31/1-6'daki bilgilere göre Saul intihar etmiştir. II. Samuel 1/8-10'daki bilgilere göre Saul'u bir Ameekli öldürmüştür. II. Samuel 21/12'deki bilgilere göre Saul'u Filistli'ler öldürmüştür. I. Tarihler 10/13-14'deki bilgilere göre ise Saul'u Rab öldürmüştür.

I. Samuel 31/1-6, II. Samuel 21/12 ve I. Tarihler 10/13-14'ü tevil etmek mümkündür. Şöyle ki, I. Samuel 31/1-6'en anlıyoruz ki Saul, Filistli okçular tarafından vurulup ağır yaralandıktan sonra sünnetsiz Filistliler'in gelip kendisine kılıç saplamasını ve onların eliyle ölmesini istememiştir. Bundan dolayı Saul kılıcını çekip kendisini üzerine atarak intihar etmiştir. Saul intihar etse de ölümüne Filistliler sebep olduğu için II. Samuel 21/12'de Saul'ü Filistliler'in öldürdüğü söylenmiş olabilir. Saul'un ölümü nihayetinde Rabbin takdiri olduğu için de I. Tarihler 10/13-14'de "Rab öldürdü" denmiş olabilir.

Saul'ü bir Ameekli'nin öldürmesi meselesine gelince bu olay Kitab-ı Mukaddes'te şöyle anlatılır:

"Saul'un ölümünden sonra Amalekliler'e karşı kazandığı zaferden dönen Davut Ziklag'da iki gün kaldı. Üçüncü gün, Saul'un ordugahından giysileri yırtılmış, başı toz toprak içinde bir adam geldi. Adam Davut'a yaklaşınca önünde yere kapandı. Davut, "Nereden geliyorsun?" diye sordu. Adam, "İsrail ordugahından kaçıp kurtuldum" dedi. Davut, "Ne oldu? Bana anlat" dedi. Adam askerlerin savaş alanından kaçtığını, birçoğunun düşüp öldüğünü, Saul'la oğlu Yonatan'ın da ölümler arasında olduğunu anlattı. Davut, kendisine haberi veren genç adama, "Saul'la oğlu Yonatan'ın öldüğünü nereden biliyorsun?" diye sordu. Genç adam şöyle yanıtladı: "Bir raslantı sonucu Gilboa Dağı'ndaydım. Saul mızrağına dayanmıştı. Atlılarla savaş arabaları ona doğru yaklaşıyordu. Saul arkasına dönüp beni görünce seslendi. "Ben de, 'Buyrun, buradayım' dedim. "Saul, 'Sen kimsin?' diye sordu. "'Ben bir Amalekli'yim' diye yanıtladım. "Saul, 'Ne olur üstüme var ve beni öldür!' dedi, 'Çünkü çektiğim acılardan kurtulmak istiyorum.' Bu yüzden varıp onu öldürdüm. Çünkü yere düştükten sonra yaşayamayacağımı

biliyordum. Başındaki taçla kolundaki bileziği aldım ve onları buraya, efendime getirdim.”³⁷⁹

Açıklamalı Kutsal Kitap yukarıdaki pasajda Amelekli'nin anlattığı bu öykünün uydurma olduğunu söyler: “*Amelekli, muhtemelen Davut'un kendisini ödüllendireceğini umarak Saul'ün ölümüyle ilgili bu öyküyü uydurmuştu.*”³⁸⁰ Açıklamalı Kutsal Kitap'a göre Amelekli'nin anlattığı bu öykü uydurma ise “Kitab-ı Mukaddes'e niçin girmiştir”? Sorusu gündeme gelmektedir.

2.2.3. Yişay'ın kaç oğlu vardı? Yedi mi sekiz mi?

Kitab-ı Mukaddes'in bir yerinde Yişay'ın yedi oğlu olduğu söylenirken Kitab-ı Mukaddes'in bir başka yerinde onun sekiz oğlu olduğu söylenir. Bu durumda ister istemez “*Yişay'ın kaç oğlu vardı? Yedi mi sekiz mi?*” sorusu kafalara takılır. Bu sorunun cevabını bulmak o kadar zor olmasa da Kitab-ı Mukaddes'te neden çelişkili ifadelerin yer aldığını anlamıyoruz.

I. Tarihler kitabında Yişay'ın yedi oğlu olduğu söylenmektedir: “*Yişay'ın yedi oğlu oldu: Birincisi Eliav, ikincisi Avinadav, üçüncüsü Şima, dördüncüsü Netanel, beşincisi Radday, altıncısı Osem, yedincisi Davut.*”³⁸¹ Kitab-ı Mukaddes'in başka bir yerinde ise “*İşay'ın sekiz oğlu vardı.*”³⁸² denilerek onun sekiz oğlu olduğu bildirilmektedir. Kitab-ı Mukaddes'te ikinci bilgiyi destekleyen yine şu ifadeler yer almaktadır:

“Böylece Yişay yedi oğlunu da Samuel'in önünden geçirdi. Ama Samuel, ‘Rab bunlardan hiçbirini seçmedi’ dedi. Sonra Yişay'a ‘oğullarımın hepsi bunlar mı?’ diye sordu. Yişay, ‘Bir de en küçüğü var sürüyü güdüyor.’ dedi. Samuel, ‘Birini gönder de onu getirsin. O buraya gelmeden yemeğe oturmayacağız. Yişay birini gönderip oğlunu getirtti. Çocuk kızıl saçlı, yakışıklı, gözleri pırıl pırıl bir delikanlıydı. Rab, Samuel'e ‘Kalk onu meshet. Seçtiğim kişi odur’ dedi.”³⁸³

³⁷⁹ Kitab-ı Mukaddes, II. Samuel, 1/1-10.

³⁸⁰ Açıklamalı Kutsal Kitap, II. Samuel, 1/1-10'un açıklaması.

³⁸¹ Kitab-ı Mukaddes, I. Tarihler, 2/13-16.

³⁸² Kitab-ı Mukaddes, I. Samuel, 17/12.

³⁸³ Kitab-ı Mukaddes, I. Samuel, 16/10-13.

Yukarıda Samuel'in önünden geçen Yişay'ın yedi oğluna sürü güden oğlu Davut da ilave edildiğinde sayı sekiz etmektedir. O halde bu pasajın (I. Samuel 16/10-13) İşay'ın sekiz oğlunun olduğunu söyleyen pasajla (I. Samuel 17/12) örtüştüğünü, dolayısıyla İşay'ın sekiz oğlu olduğunu söyleyebiliriz. Ancak I. Samuel 17/12 ve I. Samuel 16/10-13, I. Tarihler 2/13-16 ile tutarsızlık arz etmeye devam etmektedir. Bu tutarsızlığı Açıklamalı Kutsal Kitap şu şekilde tevil etmektedir: "I. Samuel 16/10-13'te Davut'un sekizinci oğul olduğu belirtilirken, bu metinde Davut'un, tercih edilen sıra olarak yedinci oğul oluşunun vurgulanması amaçlanır."³⁸⁴ Çünkü "İsrail'de yedi rakamı, eksiksizliği ve kusursuzluğu simgelediği düşünülürse, yedi oğula sahip olmak aile için bereketin doruk noktası sayılırdı."³⁸⁵

I. Samuel 16/10-13'te Davut'un sekizinci oğul olduğu belirtilmesine rağmen, Açıklamalı Kutsal Kitap, "I. Tarihler 2/13-16'da Davut'un, tercih edilen sıra olarak yedinci oğul oluşunun vurgulanması amaçlanmıştır" demektedir. Bu böyle ise I. Tarihler 2/13-16'da Davut yedinci sırada sayıldıktan sonra Yişay'ın sekizinci oğul sekizinci sırada sayılabilir. Bu durumda I. Tarihler 2/13-16 ile I. Samuel 17/12 arasında çelişki gözükmez ve "Yişay'ın kaç oğul vardı? Yedi mi sekiz mi?" sorusu gündeme gelmezdi.

2.2.4. Davut'un Yeruşalim ve Hevron'da Doğan Çocukları Kimlerdir?

Davut'un Yeruşalim'de doğan çocuklarının adları II. Samuel 5/13-16'de Şammua, Şovav, Natan, Süleyman, Yivhar, Elişua, Nefeg, Yafia, Elişama, Elyada ve Elifelet diye sayılırken, I. Tarihler 3/5-8'de Yeruşalim'de doğan çocuklarının adları şöyle sayılıyor: Şima, Şovav, Natan, Süleyman, Yivhar, Elişama, Elifelet, Nogah, Nefeg, Yafia, Elişama, Elyada ve Elifelet. I. Tarihler 14/3-7'e göre Davut'un Yeruşalim'de doğan çocuklarının adları ise şunlardır: Şammua, Şovav, Natan, Süleyman, Yivhar, Elişua, Elpelet, Nogah, Nefeg, Yafia, Elişama, Beelyada ve Elifelet. Görüldüğü gibi II. Samuel 5/13-16'de Davut'un çocuk sayısı on bir iken, I. Tarihler 3/5-8 ve I. Tarihler 14/3-7'de Davut'un çocuk sayısı on üç kişi olarak gözüküyor. Pasajları karşılaştırdığımızda I. Tarihler 3/5-8 ve I. Tarihler 14/3-7'de Elifet isminin iki defa geçtiğini Nogah isminin II. Samuel 5/13-16'de geçmediğini fark ediyoruz. Açıklamalı

³⁸⁴ Açıklamalı Kutsal Kitap, I. Tarihler, 2/10-17'nin açıklaması.

³⁸⁵ Açıklamalı Kutsal Kitap, Rut, 4/15'in açıklaması.

Kutsal Kitap I. Tarihler 3/1-9'un açıklamasında bu hususla ilgili şunları söyle de tatmin etmiş gözüküyor: "Davut'un çocuklarının listesi büyük ölçüde 2Sa.3:2-5;5:13-16;13:1'den alıntılanmıştır."³⁸⁶ Açıklamalı Kutsal Kitap burada Elifet isminin I. Tarihler 3/5-8 ve I. Tarihler 14/3-7'de iki defa geçmesi ve Nogah isminin II. Samuel 5/13-16'de geçmemesiyle ilgili bir açıklama yapmıyor.

II. Samuel 3/1-5'e göre Davut'un Hevron'da doğan çocukları şunlardır: Amnon, Kilav, Avşalom, Adoniya, Şefatya ve Yitream. I. Tarihler 3/1-3'e göre Davut'un Hevron'da doğan çocukları ise şunlardır: Amnon, Daniel, Avşalom, Adoniya, Şefatya ve Yitream. II. Samuel 3/2-5'de Davut'un Hevron'da doğan çocukları arasında sayılan Kilav I. Tarihler 3/1-3'de sayılmazken; I. Tarihler 3/1-3'de ismi geçen Daniel, II. Samuel 3/2-5'de geçmemektedir.

2.2.5. Saul Davut'la Ne Zaman Tanıştı

I. Samuel 16/14-23'de Davut'un Saul'un yanına varıp onun hizmetine girdiği, Saul'un Davut'u çok sevdiği ve ona silahlarını taşıma görevi verdiği, Tanrı'nın gönderdiği kötü ruh Saul'un üzerine geldiğinde Davut'un Saul'u rahatlatmak amacıyla ona lir çaldığı yazılıdır.³⁸⁷ I. Samuel 17/10-12'de ise Davut'un Golyat'ı öldürüp, Golyatın kesik başı ile ordugâha döndüğü zaman, Saul'un Davut'a 'kimin oğlusun delikanlı' diye sorduğu Davut'un 'Beytlehemli Yişay'ın oğluyum' dediği yazılıdır.³⁸⁸ I. Samuel 16. Bölümde Davut'un Saul'ün hizmetine girdiği ve ona lir çaldığı anlatılmasına rağmen; I. Samuel 17. Bölümdeki ifadelerden Saul'ün Davut'la daha önce sanki hiç karşılaşmadığı ve onu tanımadığı gibi bir durum anlaşılıyor. Bu iki bölüm arasını Açıklamalı Kutsal Kitap'a göre şu şekilde bağdaştırmak mümkündür:

"17. Bölümde anlatılan olaylardan önce Davut Saul'ün sarayında sürekli kalmıyordu. Bu yüzden Saul'ün Davut ve ailesi hakkında bildikleri çok kısıtlı olabilir. Ayrıca Davut'un cesareti Saul'ü etkilediğinden ötürü atalarından tanınmış biri olup olmadığını, sosyal konumlarını merak etmiş olabilir."³⁸⁹

³⁸⁶ Açıklamalı Kutsal Kitap, I. Tarihler, 3/1-9'un açıklaması.

³⁸⁷ Bkz. *Kitab-ı Mukaddes*, I. Samuel, 16/14-23.

³⁸⁸ Bkz. *Kitab-ı Mukaddes*, I. Samuel, 17/10-12.

³⁸⁹ Açıklamalı Kutsal Kitap, I. Samuel, 17/55'in açıklaması.

Tanrı'nın gönderdiği kötü ruh Saul'un üzerine geldiğinde Davut'un Saul'u rahatlatmak amacıyla ona lir çaldığını biliyoruz. Dolayısıyla Saul'ün Davut'u hiç tanımaması mümkün değildir. Açıklamalı Kutsal Kitab'ın dediği gibi Davut Golyat'ı öldürdüğü zaman Saul Davut'un sosyal konumunu merak ettiği için Davut'a “*kimin oğlusun delikanlı?*” diye sormuş olabilir. Yine de bunun zorlama bir tevil olduğu açıktır.

2.2.6. Davut Aramlılar'dan Kaç Savaş Arabası Sürücüsü Öldürdü?

Kitab-ı Mukaddes'in II. Samuel kitabında Davut'un Aramlılar'dan yedi yüz savaş arabası sürücüsü öldürdüğü söylenmektedir: “*...Ne var ki, Aramlılar İsraililer'in önünden kaçtılar. Davut onlardan yedi yüz savaş arabası sürücüsü ile kırk bin atlı asker öldürdü.*”³⁹⁰ I. Tarihler kitabında ise Davut'un Aramlılar'dan yedi bin savaş arabası sürücüsü öldürdüğü ifade edilmektedir: “*...Ne var ki, Aramlılar İsraililer'in önünden kaçtılar. Davut onlardan yedi bin savaş arabası sürücüsü ile kırk bin yaya asker öldürdü.*”³⁹¹ Bu iki pasajı karşılaştırdığımızda “Davut Aramlılar'dan kaç savaş arabası sürücüsü öldürdü? Davut yedi yüz savaş arabası sürücüsü mü öldürdü, yedi bin savaş arabası sürücüsü mü öldürdü?” sorusu zihinleri kurcalamaktadır. Bu iki farklı sayıdan hangisinin doğru olduğunu Kitab-ı Mukaddes'ten öğrenemiyoruz. Açıklamalı Kutsal Kitap ise Kitab-ı Mukaddes'teki iki farklı sayının ortaya çıkış sebebini ve doğru olan rakamın yedi yüz olabileceğini söylemektedir: “1 Ta. 19:18'de bu sayı yedi bindir. Yazman hatasından kaynaklanan bu farklı sayılardan doğru olanın yedi yüz olduğu tahmin ediliyor.”³⁹² Açıklamalı Kutsal Kitap burada “Bu farklı sayılardan doğru olanın yedi yüz olduğu tahmin ediliyor.” dese de kesin/doğru sayının hangisi olduğu hala netlik kazanmamıştır.

2.2.7. Davut'u İsrail ve Yahuda Halkını Saymaya Kışkırtan Kim?

II. Samuel 24/1'de İsrail ve Yahuda halkını sayması için Davut'u kışkırtanın Rab olduğu söylenmektedir: “*Rab İsrail halkına yine öfkeleni. Davut'u onlara karşı kışkırtarak, 'Git, İsrail ve Yahuda halkını say'* dedi. I. Tarihler 21/1'de ise sayım yapması için Davut'u kışkırtanın şeytan olduğu söylenmektedir: “*Şeytan İsraililer'e*

³⁹⁰ Kitab-ı Mukaddes, II. Samuel, 10/18.

³⁹¹ Kitab-ı Mukaddes, I. Tarihler, 19/18.

³⁹² Açıklamalı Kutsal Kitap, II. Samuel, 10/18'in açıklaması.

karşı çıkıp İsrail’de sayım yapması için Davut’u kışkırttı.” Bu iki pasajı karşılaştırdığımızda şu soru aklımıza gelmektedir: “Davut’u İsrail ve Yahuda Halkını saymaya kışkırtan kim? Rab mi? Şeytan mı? Bu sorunun cevabını yine Açıklamalı Kutsal Kitap’tan öğreniyoruz:

“Sayım yapmak günah değildi. Ancak Davut bunu ya krallığının büyüklüğüyle övünmek ya da Rab’be güvenmek yerine adamlarının sayısına güvenerek savunmasını sağlam tutmayı garantilemek için sayım yapılmasını istediğinden ötürü günah işlemiş sayıldı. Bu yaptığı, Davut’un bilinen niteliklerine ters düşüyordu.”³⁹³

Bu pasajdan, mahza sayım yapmanın günah olmadığı, Davut’un Rab yerine adamlarının sayısına güvenerek sayım yapılmasını istediğinden ötürü günah işlemiş sayıldığı anlaşılmaktadır. Bu pasajı, I. Tarihler 21/1’deki “*Şeytan, İsraililer’e karşı çıkıp İsrail’de sayım yapması için Davut’u kışkırttı.*” ifadesiyle birlikte düşündüğümüzde Davut’u İsrail ve Yahuda halkını saymaya kışkırtanın Rab değil, şeytan olduğu kesin olarak ortaya çıkmaktadır. Zaten Açıklamalı Kutsal Kitap’ta Tanrı’nın hiç kimseyi günah işlemeye yönlendirmeyeceği açıkça ifade edilmiştir: “*Tanrı hiç kimseyi günah işlemeye yönlendirmez. Ancak insanların ve Şeytan’ın kötü eylemleri, Tanrı’nın bilgisi ve denetimi altında gerçekleşmektedir.*”³⁹⁴ O halde, şeytanın bu kötü eylemi Tanrı’nın bilgisi ve denetimi altında gerçekleştiği için II. Samuel 24/1’de Davut’u İsrail ve Yahuda halkını saymaya kışkırtanın Rab olduğu söylenmiş olabilir.

2.2.8. Davut Kâhin Ahimelek’i Kandırdı mı?

Kitab-ı Mukaddes’te Davut’un Saul’dan kaçtığı, Nov Kenti’de Kâhin Ahimelek’in yanına gittiği, Ahimelek’in titreyerek Davut’u karşıladığı, Ahimelek’in Davut’a: “*Neden yalnızsın? Neden yanında kimse yok*” diye sorduğu, Davut’un Ahimelek’e: “*Kral bana bir görev verdi. ‘Sana verdiğim görevden ve buyruklardan kimsenin haberi olmasın’ dedi. ‘Adamlarıma gelince, belli bir yere gitmelerini söyledim.’*” şeklinde cevap verdiği yazılıdır.³⁹⁵ Kitab-ı Mukaddes’in bir başka yerinde

³⁹³ Açıklamalı Kutsal Kitap, II. Samuel, 24/1’in açıklaması.

³⁹⁴ Açıklamalı Kutsal Kitap, II. Samuel, 24/1’in açıklaması.

³⁹⁵ Kitab-ı Mukaddes, I. Samuel, 21/1-2.

Saul'un Davut'a görev verdiğine ve Saul'un Davut'a “*Sana verdiğim görevden ve buyruklardan kimsenin haberi olmasın*” dediğine dair herhangi bir ibareye rastlamıyoruz. Bilakis Kitab-ı Mukaddes'te ifade edildiği gibi Davut'un Ahimelek'in yanına gelmeden önce Saul'den kaçtığını görüyoruz. O halde burada tezat bir durum gözükmemektedir. Açıklamalı Kutsal Kitap Davut'un Ahimelek'i kandırmaya çalıştığını söylemiştir: “Davut'un Ahimelek'i neden kandırmaya çalıştığı açık değildir. Büyük olasılıkla Saul'dan kaçışına yardım etmekle suçlamaması için Ahimelek'i korumak istemişti; Eğer öyleyse, amacına ulaşamayacaktır.”³⁹⁶

Açıklamalı Kutsal Kitap, Davut'un Ahimelek'i kandırmaya çalıştığını kabul etmiş ama neden kandırmaya çalıştığını kesin olarak ortaya koyamamıştır. Davut'un Ahimelek'i Saulden korumak istediği için kandırmış olabileceği yarumunu yapmıştır. Açıklamalı Kutsal Kitap, bu durumda bile Davut'un Ahimelek'i kandırmaya çalışmasını makul karşılamamaktadır.

2.2.9. Davut Filistliler'i Karşılama mı Çıktı Kaleye mi Sığındı?

II. Samuel 5/17-18'de Filistliler Davut'un İsrail kralı olarak meshedildiğini duyunca, bütün Filist ordusunun onu aramak için yola çıktığı ve bunu duyan Davut'un kaleye sığındığı söylenirken;³⁹⁷ I. Tarihler 14/8-9'da bütün Filist ordusu Davut'u aramaya çıktığında Davut'un kaleye değil onları karşılamaya çıktığı ifade edilmiştir. Açıklamalı Kutsal Kitap'ta bu iki anlatı arasında farklılığı tevil etmeye yetecek derecede bilgiye rastlamıyoruz. Açıklamalı Kutsal Kitap I. pasajın (II. Samuel 5/17) açıklamasını yaparken şöyle bir yorum yapmaktadır: “Davut'un Saul'dan saklanırken konakladığı, Yahuda'nın güneyindeki çorak araziden söz ediliyor olabilir.” Bu yorumun bizi sevk ettiği düşünce o ki, Davut Filist ordusu kendisini aramak için yola çıktığında kaleye sığınmış değil, Saul'den kaçarken kaleye sığınmış olmalıdır. Filistliler kendisini aramak için yola çıktığında da onları karşılamaya çıkmıştır.

2.2.10. Davut'un Başarıları Nelerdir?

Davut'un başarılarının anlatıldığı II. Samuel 8/1-14 ile I. Tarihler 18/1-13 iç tutarlılık bağlamında karşılaştırıldığında her iki anlatı arasında bazı farklılıkların olduğu

³⁹⁶ Açıklamalı Kutsal Kitap, I. Samuel, 21/2'nin açıklaması.

³⁹⁷ *Kitab-ı Mukaddes*, II. Samuel, 5/17-18.

görülür. II. Samuel 8/1'de Davut'un Meteg-Amma'yı Filistliler'in yönetiminden çıkardığı; I. Tarihler 18/1'de Davut'un Gat'ı ve çevresindeki köyleri Filistliler'in yönetiminden çıkardığı, II. Samuel 8/13'de Tuz Vadisin'de on sekiz bin Edemlu'yu öldürenin Davut olduğu, I. Tarihler 18/12'de Tuz Vadisin'de on sekiz bin Edemlu'yu öldürenin Seruya oğlu Avişay olduğu ifade edilmiştir. Açıklamalı Kutsal Kitap birinci hususla ilgili olarak Gat ve civarının kısaca Meteg-Amma şeklinde adlandırılmış olabileceğini söylemektedir.³⁹⁸ İkinci hususla ilgili olarak ise Açıklamalı Kutsal Kitap, bu savaşta Avişay'ın Davut'un ordu komutanlarından birisi olduğunu, I. Tarihler 18/12'de Avişay'ın kazandığı belirtilen zaferin II. Samuel 8/13'de ordunun başkomutanı olan Kral Davut'a atfedildiğini söylemektedir. Bu açıklamalara göre II. Samuel 8/1 ile I. Tarihler 18/1 ve II. Samuel 8/13 ile I. Tarihler 18/12 arasında ki tutarsız gözüken durumun kalkmış olabileceği anlaşılmaktadır.

---

³⁹⁸ Açıklamalı Kutsal Kitap, II. Samuel, 8/1'in açıklaması.

SONUÇ

Kur'an'daki Hz. Davut kıssası ile Kitab-ı Mukaddes'teki Davut anlatıları arasında bazı benzerliklerin olduğu her iki kitabı karşılaştıranlar tarafından bilinen bir gerçektir. Davut anlatıları arasında benzerlikler bulunmasına rağmen; tevil edilemeyecek farklılıklar da bulunmaktadır. Biz bu çalışmamızda, Kur'an-ı Kerim ve Kitab-ı Mukaddes'teki Davut anlatılarını farklılıklar ve özgün noktalar açısından karşılaştırıp anlatıların benzeyen-benzemeyen ve örtüşen-örtüşmeyen yönlerini ortaya koyduk.

Kur'an'ın Talut ve Calut kıssasında bahsi geçen isimsiz peygamber, Talut, Davut ve Calut karakterlerinin sırasıyla Kitab-ı Mukaddes'in Hâkim Samuel, Saul, Davîd ve Golyat karakterleriyle tanımlanmış olabileceğini gösteren birçok benzerliği tespit ettik. Örneğin Kur'an'daki isimsiz peygamber ile Kitab-ı Mukaddes'teki Hâkim Samuel'in peygamber olmaları, Talut ile Saul'ün üstün bir kişiliğe sahip olmaları, Calut ile Golyat'ın Hz. Davut tarafından öldürülmeleri itibariyle birbirlerine benzediklerini söyledik. Hepsinden öte araştırmamızın eksenini oluşturan Hz. Davut anlatılarının Kur'an ve Kitab-ı Mukaddes'e göre birçok farklı yönlerini ve özgün noktalarını ortaya çıkardık. Bu bağlamda Kur'an ve Kitab-ı Mukaddes metinleri arasında tespit ettiğimiz farklı ve özgün noktalar şunlardır: Kur'an'a göre Hz. Davut peygamberdir ve kendisine dört büyük kitaptan birisi olan Zebur verilmiştir. Kitab-ı Mukaddes'e göre Davut, hükümdar olmakla birlikte, onun peygamberliği kesin ve net değildir. Onun peygamber olduğu/olabileceği Kitab-ı Mukaddes metninden dolaylı olarak çıkarılabilir.

Kur'an'da Hz. Davut'un baktığı "Başkasının ekinini bozan koyun sürüsü ve tarla dâvâsı" ile "İki hasmın sahiplik iddia ettiği koyun dâvâsı", anlatılmış, ikinci dâvâ esnasında Hz. Davut'un Rabbinden mağfiret dileyip secdeye kapandığı söylenmiştir. Kur'an'da bahsi geçen bu davalar, Kitab-ı Mukaddes'te mevzu bahis değildir.

Bunlardan başka Hz. Davut, Kur'an'da güçlü, sabırlı, doğru ile yanlış ayırt edebilen, Allah'a çokça yönelen ve tevbe eden birisi olarak anlatılmıştır. Dağların ve kuşların Davut'a boyun eğdirildiği ve onların onunla beraber Allah'ı tesbih ettikleri, demirin kendisine yumuşatıldığı ve onun demirden zırhlar yaptığı ifade edilmiştir. Kitab-ı Mukaddes'te dağların ve kuşların Davut'a boyun eğdirildiğine, dağların ve

kuşların onunla beraber Allah'ı tesbih ettiklerine dair bir bilgi yoktur. Kitab-ı Mukaddes'te, Davut'un demirden zırh yaptığı ifade edilmemiştir.

Kitab-ı Mukaddes'te Hz. Davut'un tapınağın yapımını başlattığı ve arkasından vefat ettiği ayrıntılı olarak anlatılmıştır. Kur'an'da ise bu hususta bir bilgi yoktur. (İslami kaynaklarda İsrâîlî kaynaklardan alındığı anlaşılan çok miktarda bilgi mevcuttur.)

Kur'an ve Kitab-ı Mukaddes'te Hz. Davut anlatılarının üslup ve tutarlılık itibariyle örtüştüğü ve farklılık arzettiği yerler de bulunmaktadır. Kur'an ve Kitab-ı Mukaddes'e göre Hz. Davut'un iyi bir insan olarak sunulması, övülmesi ve tenkit edilmesi Davut anlatılarının üslup itibariyle örtüştüğü yerlerdir. Kitab-ı Mukaddes'te bir olayın bir başka yerde aynen tekrarlanması Kitab-ı Mukaddes'in üslup itibariyle Kur'an'la örtüşmeyen tarafını teşkil etmektedir. Kitab-ı Mukaddes'te Davut anlatıları arasında çelişkili unsurlar taşıyan yerler bulunmaktadır. Bu hususlarda Açıklamalı Kutsal Kitab'ın getirdiği izahlar vardır. İşte biz bütün bu farklılıkları ve özgün noktaları tezimizin ilgili bölümlerinde daha detaylı olarak ortaya koyduk.

Sonuç olarak, Hz. Davut hem Kur'an'da hem de Kitab-ı Mukaddes'te önemli bir şahsiyet olma özelliğini devam ettirmektedir. Dolayısıyla Kur'an ve Kitab-ı Mukaddes sadece Hz. Davut açısından değil, birçok açıdan karşılaştırmaya tabi tutulmalıdır. Çünkü iki kitabı karşılaştırarak yapılan çalışmaların oldukça az olduğu görülmektedir. Mezmurlar'la Kur'an'daki dua ayetlerinin karşılaştırılması bile başlıbaşına bir çalışmayı gerektirir. Bu çalışmamızın, Kur'an ve Kitab-ı Mukaddes'in metinlerini daha başka açılardan karşılaştırma bağlamında Kur'an ve Kitab-ı Mukaddes muhataplarına fikir vereceğini ümit ediyoruz.

KAYNAKÇA

- Adam, Baki “Tevrat’ın Tahrifi Meselesine Müslüman ve Yahudi Cephesinden Bir Bakış”, *Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, c. 36, Ankara ty.
- Açıklamalı Kutsal Kitap, Yeniyaşam Yayınları, İstanbul 2010.
- Alpyağlı, Recep, “Kurgu İle Gerçek Arasında Kur’an Anlatıları” *Ekev Akademi Dergisi*, Yıl: 7, Sayı: 16, Erzurum 2003.
- Atasağun, Galip *İlâhî Dinlerde (Yahudilik, Hristiyanlık ve İslâm’da) Dinî Semboller*, (Doktora Tezi) Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya 1996.
- Ateş, Bünyamin, *Peygamberler Tarihi*, Acar Matbaacılık, İstanbul 1990.
- Ateş, Süleyman, “*Kur’ân-ı Kerîm ve Yüce Meâli*” Yeni Ufuklar Neşriyat, İstanbul ty.
- Atik, Bilal, “*Kral ve Peygamber Olarak Dâvûd (a.s.) ve Süleymân (a.s.) Kıssalarıyla Verilmek İstenen Mesajlar*” (Yüksek Lisans Tezi), Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara 2008.
- Aykan, Recep, *Kur’an Fihristi*, Pınar Yayınları, İstanbul 1997.
- Aydemir, Abdullah, “Hz. DÂVÛD (A.S.)”, *Diyanet Dergisi*, Sayı: 6, Yıl: 1975.
- Besalel, Yusuf, *Yahudilik Ansiklopedisi*, Gözlem Gazetecilik Basın ve Yayın A.Ş., İstanbul 2001.
- Beydâvî, Nasıruddin Ömer b. Muhammed eş-Şîrâzî, *Envâru’t-Tenzîl ve Esraru’t-Te’vîl*, Tahk.: Muhammed Abdurrahman el-Mür’işlî, c. 1, Dârul-İhyâi’t-Türâsil-Arabî, Beyrut 1418 H.
- Buhârî, Ebu Abdullah Muhammed b. İsmail, *Sahîhul-Buhârî*, Dâr’ul-Fehm, Beyrut ty.
- Calasın, Neslihan, *Yahudi ve İslam Geleneğinde Hz. Davud* (Yüksek Lisans Tezi), Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara 2001.
- Canan, İbrahim *Kütüb-i Sitte Muhtasarı Tercüme ve Şerhi*, Akçağ Yay., Ankara 1991.
- Cerrahoğlu, İsmail, *Tefsir Usûlü*, TDVY., Ankara 1993.
- Cilacı, Osman, “Kur’an Kıssaları Yahudilikten mi Alınmıştır?”, *İslam Medeniyeti (dini-ilmi-fikri aylık mecmua)*, İstanbul 1973.

- Çağırıcı, Mustafa, “İbn Meymun” *DİA*, TDVY., İstanbul 1999.
- Çantay, Hasan Basri, *Kur’ân-ı Hakîm ve Meâl-i Kerîm*, Ahmed Said Matbaası, İstanbul 1972.
- Draz, M. Abdullah, *En Mühim Mesaj Kur’an*, Çev. Suat Yıldırım, Yeni Akademi Yay., İzmir 2006.
- Doğan, D. Mehmet *Büyük Türkçe Sözlük*, “mizmar”, Ülke Yayın Haber Tic. Ltd. Şti., İstanbul 1994.
- Ebu Hayyân, Muhammed b. Yûsuf, *el-Bahru’l-Muhît*, Tahk.: Sıtkı Muhammed Cemil, c.1-10, Dâru’l-Fikr, Beyrut 1420 H.
- Ebu’s-Suûd Efendi, *İrşâdu’l-Akli’s-Selîm ilâ Mezâye’l-Kur’ani’l-Kerîm*, Dâru’l-İhyâi’t-Türâsil-Arabî, Beyrut ty.
- Encyclopedia Britannica, “David” Chicago 1981.
- Erdem, Sargon “Amâlika”, *DİA*, Türkiye TDVY., İstanbul 1989.
- Ersöz, İsmet, “Kur’an’ın Üslûp ve İ’cazı”, *Diyanet Dergisi*, DİB Yayınları, Ankara 1987, Cilt XIII, S. 1, s. 25.
- Esed, Muhammed, *Kur’an Mesajı*, Çev. Cahit Koytak, Ahmet Ertürk, İşaret Yay., İstanbul 2002.
- Günay, İlhami “*Kur’an-ı Kerim Sureleri Arasındaki Münasebet*” (Yüksek Lisans Tezi) Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya 1996.
- Gündüz, Şinasi, “Kur’an Kıssalarının Kaynağı Eski Ahit Mi”, *IV. Kur’an Sempozyumu*, Fecr Yay., Ankara, 1998.
- Harman, Ömer Faruk, “Kitâb-ı Mukaddes”, *DİA*, TDVY., Ankara 2002.
- , “Medyen”, *DİA*, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, Ankara 2003.
- , “Dâvûd”, *DİA*, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, İstanbul 1994.
- , “Kudüs”, *DİA*, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, Ankara 2002.
- Halidî, Salah Abdülfettah, *Kur’an Öyküleri*, Çev.: İbrahim Sarmış, Kitap Dünyası Yayınları, Konya 2005.
- İbn Atiyye el-Endülüsî, Ebû Muhammed Abdil-Hak b. Gâlib b. Abdirrahman b. Temâm b. Atiyye el-Endülüsî, *el-Muharreru’l-Vecîz fî Tafsi’ri’l-Kitâbi’l-Azîz*, Tahk.: Abdüsselam Abdişşâfi Muhammed, 1. Baskı, Dâru’l-Kütübil-İlmiye, Beyrut 1422 H.

- İbn Kesîr, Ebu'l-Fidâ İsmail, *Tefsiru'l-Kur'anı'l-Azîm*, Tahk.: Sâmi b. Muhammed b. Selamet, 2. Baskı, c. 1-8, Dar'u Tayyibe, yy., 1420/1999.
- İbnu'l-Esîr, Ebu'l-Hasan İzzeddin Ali b. Ebi'l-Kerem Muhammed b. Muhammed b. Abdilkerîm b. Abdil Vâhid eş-Şeybanî el-Cezerî, İbnu'l-Esîr, *el-Kamil fi't-Tarih*, Tahk.: Ömer Abdüs-Selam Tedmîrî, 1. Baskı, c. 1-10, Dâru'l-Kütübi'l-Arabî, Beyrut 1417/1997.
- İnci, Salih, *Eski Ahid'de Peygamberlere İsnad Edilen Ahlâki Zaaflar/Günahlar ve Kur'an'ın Peygamberlik Anlayışı*, (Yüksek Lisans Tezi), Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul 2001.
- İncil*, Kitab-ı Mukaddes Şirketi, Baskı Ohan Matbaacılık Ltd. Şti., İstanbul 1996.
- Karaman, Hayreddin, Çağırıcı Mustafa, Dönmez İbrahim Kâfi, Gümüş Sadrettin, *Kur'an Yolu Türkçe Meâl ve Tefsir*, Diyanet İşleri Başkanlığı Yay., Ankara 2006.
- Karaman, Hayreddin, Özek Ali, Dönmez İbrahim Kâfi, Çağırıcı Mustafa, Gümüş Sadrettin, Turgut Ali, *Kur'ân-ı Kerim ve Açıklamalı Meâli*, TDVY., Ankara 2005.
- Karaman, M. Lutfullah, "Filistin" *DİA*, TDVY., İstanbul 1996.
- Kartal, Ataullah, *Kur'ân-ı Kerim'de Dâvûd ve Süleymân (as) Kıssaları*, (Yüksek Lisans Tezi) Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul 2009.
- Kara, Mustafa, *Kur'ân Kıssaları*, Selâmet Yayınevi, Samsun 2011.
- Kara, Osman, "Kur'an'da Zebur" DEÜİFD, XXXV/2012.
- Kaymak, Tahir, "*Kur'a-ı Kerim ve Kitab-ı Mukaddes'e Göre Hz. Dâvud*" (Yüksek Lisans Tezi) Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya 1993.
- Kitab-ı Mukaddes*, Kitab-ı Mukaddes Şirketi, Yeni Yaşam Yay., İstanbul 2011.
- Kitab-ı Mukaddes*, Kitab-ı Mukaddes Şirketi, Baskı: Kaplan Ofset, İstanbul 2012.
- kitabimukaddes.com*, Kaynak: <http://www.kitabimukaddes.com/yardimci-yayinlar/aciklamali-kutsal-kitap.html>. (Erişim Tarihi: 22 Ocak 2014).
- Köksal, Mustafa Asım, *Peygamberler Tarihi*, TDVY., Ankara 2004.

Kur'ân-ı Kerim.

Kurt, Ali Osman, "Tâlût", *DİA* TDVY., İstanbul 2010.

Kurtubî, Ebu Abdullah Muhammed b. Ahmed b. Ebû Bekir, *el-Câmi'u li Ahkâmi'l-Kur'an*, Tahk.: Hişâm Semîr el-Buhârî, Dar'u Âlim'il-Kütüb, Riyad 1423/2003, III/247.

Kutup, Seyyid, *Fî Zilali'l-Kur'an*, c. 1-6, Dar'üş-Şürûk, Kahire ty., I/267.

Küçük, Abdurrahman, "Beytülahm", *DİA*, TDVY., İstanbul 1992.

L. Bilge, Mustafa, "Halîl", *DİA*, TDVY., İstanbul 1997.

Mevdûdî, Ebu'l A'lâ, *Tefhimu'l-Kur'an*, Çev. Muhammed Han Kayanî, Yusuf Karaca, Nazife Şişman, İsmail Bosnalı, Ali Ünal, Hamdi Aktaş, İnsan Yay., İstanbul 1986.

-----, *Tarih Boyunca Tevhid Mücadelesi ve Hz. Peygamberin Hayatı*, Çev.: Ahmed Asrar, Pınar Yayınları, İstanbul 1992.

Nesefî, Ebu'l-Berekât Abdullah b. Ahmed b. Muhammed, *Medâriku't-Tenzîl ve Hakâiku't-Te'vil*, Tahk.: Yusuf Ali Bedîvî, 1. Baskı, Dar'ül-Kelem et-Tayyib, Beyrut 1419/1998.

Örs, Hayrullah, *Musa ve Yahudilik*, Remzi Kitabevi, İstanbul 2013.

Özsoy, Ömer, Güler, İlhami, *Konularına Göre Kur'an*, Fecr Yayınları, Ankara 2005.

Özaslan, Gökhan, Musa Gürsel, "Eğitim Yöneticilerinin Güç Tipi Tercihlerinin Değerlendirilmesi", *Selçuk Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Dergisi*, Sayı: 25, Sayfa 351 -370, 2008.

Rağîb el-İsfahanî, Ebu'l-Kasım el-Hüseyin b. Muhammed, *el-Müfredât-ü Fî Garîb'il-Kur'an*, Tahk.: Saffan Adnan ed-Dâvudî, 1. Baskı, c. 1, Dar'ul-Kalem, Beyrut 1412 H.

Râzî, Fahrüddîn, Ebu Abdullah Muhammed b. Ömer b. Hasan b. Hüseyin, *Mefâtihu'l-Gayb (et-Tefsîrul-Kebîr)*, 3. Baskı, c. 1-32, Dâr'u İhyâi't-Turâsi'l-Arabî, Beyrut 1420 H.

Polater, Kadir, "Kur'an ve Kitab-ı Mukaddes Göre Yusuf Kıssası" *Dinbilimleri Akademik Araştırma Dergisi*, VII (2007), sayı: 3.

Sâbûnî, Muhammed Ali, *Saffetüt-Tefâsîr*, Dar'üs-Sâbûnî, Kahire 1417/1997.

- Sa'lebî, Ahmed b. Muhammed b. İbrahim, *el-Keşf ve'l-Beyan an Tefsîri'l-Kur'an*, Tahk.: el-İmam Ebî Muhammed b. Âşur, 1. Baskı, c. 1-10, Dâr'u İhyâi't-Turâsi'l-Arabî, Beyrut 1422/2002.
- Arâisü'l-Mecâlis fi Kasâsi'l-Enbiya*, Mısır ty. s.244.
- Sarıkcıoğlu, Ekrem, *Dinler Tarihi*, Fakülte Kitabevi, Isparta 2002.
- Suyûfî, Abdurrahman b. Ebi Bekir Celâleddin *ed-Dürrü'l-Mensûr fi Tefsiri'l-Me'sûr*, Dar'ul-Fikir, Beyrut ty.
- Şengül, İdris, “Kur'an Kıssalarının Tarihi Değeri”, *IV. Kur'an Haftası Kur'an Sempozyumu*, Fecr Yayınevi, 1998.
- Taberî, Ebu Cafer Muhammed b. Cerîr, *Târîhu't-Taberî (Târîhu'r-Rusul ve'l-Mulûk)*, 2. Baskı, c. 1-11, Dar'ut-Turâs, Beyrut 1387 H.
- Câmiu'l-Beyân fi Te'vili'l-Kur'an*, Tahk.: Ahmed Muhammed Şâkir, 1. Baskı, c. 1-24, Müessetü'r-Risale, yy., 1420/2000.
- Tarakçı, Muhammet, *Yahudilik'te ve Hıristiyanlık'ta Vahiy Anlayışı Üzerine Bir Araştırma*, (Yüksek Lisans Tezi) Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara 1999, s. 28-29.
- Taşdelen, Emine, *Yahudilikte Nübüvvet*, (Yüksek Lisans Tezi), Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya 2010.
- Türcan, Selim *İlk Dönem Kur'an Tasavvuru ve Dönüşümü*, Ankara Okulu Yayınları, Ankara 2010.
- Türkçe Genç Larousse Ansiklopedisi, “*Demir Dökme ve Çelik*” maddesi, Meydan Yayıncılık, İstanbul 1976-1977.
- Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*.
- The Encyclopedia of The Jewish Religion, Adama Books, New York 1986.
- Wikipedia*, “Demir”, Kaynak: <http://tr.wikipedia.org/wiki/Demir>. (Erişim Tarihi: 22 Ocak 2014).
- Wikipedia*, “El-Halil”, Kaynak: <http://tr.wikipedia.org/wiki/El-Halil>. (Erişim Tarihi: 24.05.2013).
- Wikipedia*, “Kenan”, Kaynak: <http://tr.wikipedia.org/wiki/Kenan>, (Erişim Tarihi: 22 Ocak 2014).
- Wikipedia*, “Kipa”, Kaynak: <http://tr.wikipedia.org/wiki/Kipa>. (Erişim Tarihi: 29 Aralık 2014).

Wikipedia “Lir”, ty., Kaynak: <http://tr.wikipedia.org/wiki/Lir>. (Erişim Tarihi: 05 Aralık 2012)

Yazır, Muhammed Hamdi, Elmalılı, *Hak Dini Kur’ân Dili*, Azim Dağıtım, İstanbul ty.

Yılmaz, Hasan, “Kur’an’ın Ana Konularına Dair Bazı Tasnifler” *Diyanet İlmi Dergi*, c. 46, S. 4.

Yiğit, İsmail, *Peygamberler Tarihi*, Kayıhan Yayınları, İstanbul 2012.

Zemahşerî, Ebu’l-Kasım Muhammed b. Ömer, *Tefsîru’l-Keşşâf*, Dâr’ul-Mârife, 2. Baskı, c. 1, Beyrut 1426/2005.

Zuhaylî, Vehbe, *Tefsirü’l-Münir*, Çev.: Hamdi Arslan, Ahmet Efe, Beşir Eryarsoy, Hz. İbrahim Kutlay, Nurettin Yıldız, Bilimevi Bas. Yay. Ltd., İstanbul 2003.

